

ร่าง
พระราชบัญญัติ
บริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด
พ.ศ.

.....
.....
.....

.....
.....
โดยที่เป็นการสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล
ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๓๗ มาตรา ๓๘ และมาตรา ๔๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้
เพื่อกำหนดให้มีการพัฒนาและบูรณาการการบริหารจัดการปัญหามลพิษทางอากาศให้เป็นระบบ ลดสาเหตุ
การเกิดมลพิษที่แหล่งกำเนิด และป้องกันการปล่อยมลพิษ ฝุ่น คาร์บอน และกลิ่น เข้าสู่สภาพแวดล้อมและ
ชั้นบรรยากาศ รวมทั้งพัฒนาระบบการประเมินคุณภาพอากาศ ระบบการเฝ้าระวัง ระบบการเตือนภัย
และระบบการจัดการในสถานการณ์วิกฤตจากภาวะมลพิษทางอากาศ ตลอดจนการพัฒนาองค์ความรู้
เกี่ยวกับการจัดการปัญหามลพิษทางอากาศเพื่อให้เกิดอากาศสะอาด ซึ่งการตราพระราชบัญญัตินี้สอดคล้อง
กับเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว

.....
.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด
พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ บรรดากฎหมาย กฎ ระเบียบ และข้อบังคับอื่นใดในส่วนที่บัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทนในกรณีที่กฎหมายว่าด้วยการใดบัญญัติเรื่องใดไว้โดยเฉพาะแต่มีหลักการหรือมาตรการในการบริหารจัดการแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศ หรือกำหนดมาตรฐานคุณภาพอากาศต่ำกว่าที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้บังคับ

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“อากาศสะอาด” หมายความว่า อากาศที่ไม่มีสารมลพิษทางอากาศ หรือมีสารมลพิษทางอากาศเจือปนอยู่ในปริมาณที่ไม่เกินมาตรฐานคุณภาพอากาศสะอาด ตามประกาศคณะกรรมการนโยบายเพื่ออากาศสะอาด

“สารมลพิษทางอากาศ” หมายความว่า สิ่งใด ๆ ที่อยู่ในสภาพเป็นไอเสียด ฝุ่นละออง ก๊าซ ควัน ก๊าซ เหม่า ฝุ่นละออง ละอองลอย แก๊สพิษ หรือมลสารอื่น ที่อาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพอากาศและสุขภาพของประชาชน

“มลพิษทางอากาศ” หมายความว่า สภาวะที่อากาศในบรรยากาศมีการปนเปื้อนด้วยสารมลพิษทางอากาศที่อาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพอากาศ สุขภาพของประชาชน และสวัสดิภาพของสาธารณะ

“กลุ่มเปราะบาง” หมายความว่า กลุ่มคนที่มีความเสี่ยงสูงที่จะได้รับความเจ็บป่วยหรือได้รับอันตรายทางสุขภาพ หรือเนื่องจากมีสถานะสุขภาพทางด้านร่างกาย ภูมิปัญญา และความสามารถในการรับปริมาณสารมลพิษทางอากาศต่ำกว่าบุคคลทั่วไป เช่น เด็ก หญิงมีครรภ์ ผู้สูงอายุ ผู้ป่วยเรื้อรัง ผู้ป่วยทางเดินหายใจ ผู้ที่ทำงานกลางแจ้ง

“องค์กรภาคประชาสังคม” หมายความว่า องค์กรที่ได้จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลที่มีภารกิจหลักด้านการป้องกันหรือแก้ไขมลพิษทางอากาศ หรือองค์กรอื่นที่ไม่ได้เป็นนิติบุคคลแต่มีผลงานด้านการป้องกันหรือแก้ไขมลพิษทางอากาศอย่างต่อเนื่องเป็นที่ประจักษ์ ทั้งนี้ โดยมีได้มุ่งแสวงหากำไร

“องค์กรอื่นที่ทำงานด้านวิชาการ” หมายความว่า องค์กรที่ส่งเสริมงานวิชาการ แต่ไม่รวมถึงสถาบันอุดมศึกษา สภาวิชาชีพ สถาบันวิจัย หรือองค์กรวิจัย

“มาตรฐานคุณภาพอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพระดับประเทศ” หมายความว่า ค่ามาตรฐานคุณภาพอากาศในบรรยากาศเพื่อปกป้องสุขภาพของประชาชน ซึ่งกำหนดเป็นเกณฑ์ทั่วไปสำหรับการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด

“มาตรฐานคุณภาพอากาศสะอาดเพื่อสวัสดิภาพของสาธารณะระดับพื้นที่” หมายความว่า ค่ามาตรฐานคุณภาพอากาศในบรรยากาศที่คำนึงถึงการป้องกันผลกระทบและความเสียหายของทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากร สัตว์เศรษฐกิจ และคุณภาพสิ่งแวดล้อม ซึ่งกำหนดเป็นเกณฑ์เฉพาะพื้นที่สำหรับการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด

“ดัชนีคุณภาพอากาศ” หมายความว่า ค่าตัวเลขหรือเกณฑ์ที่ใช้แทนระดับความเข้มข้นของสารมลพิษทางอากาศ แสดงถึงการแจ้งเตือนระดับคุณภาพอากาศและข้อปฏิบัติของประชาชน ซึ่งใช้ในการสื่อสารหรือรายงานต่อสาธารณะ

“ดัชนีคุณภาพอากาศเพื่อสุขภาพ” หมายความว่า ค่าตัวเลขหรือเกณฑ์ที่แสดงถึงระดับความเสี่ยงต่อการเกิดผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนจากการได้รับสารมลพิษทางอากาศ ในระยะสั้นที่สัมพันธ์กับคำแนะนำด้านสุขภาพ ซึ่งใช้ในการสื่อสารหรือรายงานต่อสาธารณะ

“มาตรฐานควบคุมการระบายสารมลพิษทางอากาศจากแหล่งกำเนิดมลพิษ”

หมายความว่า มาตรฐานที่ใช้เป็นเกณฑ์สำหรับควบคุมการระบายสารมลพิษทางอากาศจากแหล่งกำเนิดมลพิษ ออกสู่บรรยากาศ ซึ่งอาจกำหนดค่ามาตรฐานเป็นความเข้มข้น หรืออัตราการระบาย หรือหน่วยอื่นใด หรือเป็นหลักเกณฑ์หรือวิธีปฏิบัติในการควบคุมสารมลพิษทางอากาศจากแหล่งกำเนิดมลพิษ โดยจะกำหนดวิธีการตรวจวัดด้วยก็ได้

“ศักยภาพการรองรับสารมลพิษทางอากาศของพื้นที่” หมายความว่า ความสามารถของพื้นที่ในการรองรับปริมาณสารมลพิษทางอากาศที่ระบายจากแหล่งกำเนิดมลพิษออกสู่บรรยากาศ เพื่อใช้ในการบริหารจัดการมลพิษทางอากาศของพื้นที่ทั้งพื้นที่ผ่านเกณฑ์คุณภาพอากาศและพื้นที่ไม่ผ่านเกณฑ์คุณภาพอากาศ เช่น การกำหนดเงื่อนไขปริมาณการระบายสารมลพิษทางอากาศ การจัดสรร ซื้อขาย และการโอนสิทธิในการระบายสารมลพิษทางอากาศ

“พื้นที่ผ่านเกณฑ์คุณภาพอากาศ” หมายความว่า พื้นที่ที่มีคุณภาพอากาศเป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพอากาศสะอาด ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

“พื้นที่ไม่ผ่านเกณฑ์คุณภาพอากาศ” หมายความว่า พื้นที่ที่มีคุณภาพอากาศไม่เป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพอากาศสะอาด ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

“เขตภูมิศาสตร์อากาศ” หมายความว่า ขอบเขตทางภูมิศาสตร์ของการเกิดมลพิษทางอากาศ ซึ่งอยู่ภายใต้อิทธิพลของสภาพภูมิอากาศ อุตุนิยมวิทยา และภูมิประเทศเดียวกัน ที่ส่งผลต่อการแพร่กระจายของสารมลพิษในบรรยากาศและความรุนแรงของมลพิษทางอากาศที่เกิดขึ้น เขตภูมิศาสตร์อากาศหนึ่งอาจครอบคลุมพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งในเขตการปกครองหรือข้ามเขตการปกครอง ซึ่งจะต้องมีการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาดร่วมกันของเขตการปกครอง

“แหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศ” หมายความว่า แหล่งที่มาของสารมลพิษทางอากาศจากแหล่งกำเนิดภาคอุตสาหกรรม แหล่งกำเนิดภาคคมนาคม แหล่งกำเนิดภาคป่าไม้ แหล่งกำเนิดภาคเกษตรกรรม แหล่งกำเนิดภาคเมือง แหล่งกำเนิดภาคมลพิษข้ามแดน หรือแหล่งกำเนิดอื่น

“แหล่งกำเนิดภาคอุตสาหกรรม” หมายความว่า แหล่งกำเนิดประเภทอยู่กับที่ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการประกอบกิจการ โดยวิธีการเผาไหม้เชื้อเพลิงหรือมีกระบวนการผลิตที่ระบายสารมลพิษทางอากาศออกจากปล่อง ช่อก หรือท่อระบายอากาศ ไม่ว่าจะผ่านระบบบำบัดหรือไม่ก็ตาม รวมถึงมลพิษทางอากาศที่ฟุ้งกระจายออกจากกิจกรรมอื่น

“แหล่งกำเนิดภาคคมนาคม” หมายความว่า แหล่งกำเนิดประเภทเคลื่อนที่ได้ เพื่อวัตถุประสงค์ในการขนส่งหรือการเดินทางไม่ว่าทางบก ทางอากาศ ทางน้ำ และทางราง ซึ่งรวมถึงเครื่องยนต์หรือเครื่องจักรกลและอุปกรณ์ประกอบของระบบขนส่งแต่ละประเภท

“แหล่งกำเนิดภาคป่าไม้” หมายความว่า แหล่งกำเนิดประเภทพื้นที่ ทั้งพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าชุมชน และป่าประเภทอื่น ซึ่งมีกิจกรรมที่ก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศ ไม่ว่าจะเป็นการเผาป่าล่าสัตว์ เก็บของป่า การบริหารจัดการเชื้อเพลิงในป่า เป็นต้น

“แหล่งกำเนิดภาคเกษตรกรรม” หมายความว่า แหล่งกำเนิดประเภทพื้นที่เพื่อวัตถุประสงค์ในการเกษตรกรรมทั้งการทำเกษตรกรรมในพื้นที่เอกสารสิทธิ์ และพื้นที่เกษตรกรรมในที่ดินของรัฐ รวมถึงการเลี้ยงสัตว์ และการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ที่มีกิจกรรมอันก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศ ไม่ว่าจะเป็นการเผาเพื่อกำจัดเศษวัสดุทางการเกษตร การเผาเพื่อเก็บเกี่ยวผลผลิต การเผาเพื่อเตรียมพื้นที่เพาะปลูก และการใช้เครื่องจักรกลทางการเกษตร

“แหล่งกำเนิดภาคเมือง” หมายความว่า แหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศในเมืองที่ส่งผลกระทบต่อการใช้ชีวิตและสุขภาพของประชากรที่อยู่อาศัยในเมืองอย่างยั่งยืน ซึ่งมาจากปัญหาเกี่ยวกับการตั้งถิ่นฐาน การอพยพย้ายถิ่น การเคลื่อนย้ายประชากร ความหนาแน่นของประชากรที่อยู่อาศัย กระบวนการทำให้เป็นเมือง การขยายตัวของพื้นที่เมือง รวมทั้งการวางผังเมือง การออกแบบเมือง การบริหารจัดการพื้นที่เมือง การใช้ประโยชน์ที่ดิน การออกแบบอาคาร การก่อสร้างและรื้อถอน สิ่งสาธารณูปโภคหรือโครงการขนาดใหญ่ การวางระบบการขนส่งสาธารณะในเมือง และการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจบางประเภท เป็นต้น

“แหล่งกำเนิดภาคมลพิษข้ามแดน” หมายความว่า มลพิษทางอากาศที่มีแหล่งกำเนิดนอกราชอาณาจักรไทยและแพร่กระจายมาสู่ราชอาณาจักรไทย รวมถึงมลพิษทางอากาศที่มีแหล่งกำเนิดในราชอาณาจักรไทยและแพร่กระจายออกไปนอกราชอาณาจักรไทย

“ผู้ประกอบการกิจการเกษตร” หมายความว่า บุคคลซึ่งประกอบธุรกิจการแปรรูปจำหน่าย การนำเข้าหรือการส่งออกผลิตผลทางการเกษตร

“ทำเนียบการปลดปล่อยและเคลื่อนย้ายมลพิษ” หมายความว่า ฐานข้อมูลที่หน่วยงานภาครัฐจัดทำขึ้นเพื่อแสดงถึงชนิดและปริมาณของสารมลพิษทางอากาศที่ถูกปลดปล่อยจากแหล่งกำเนิดมลพิษสู่สิ่งแวดล้อมตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

“ห่วงโซ่อุปทานอย่างรอบด้าน” หมายความว่า กระบวนการตรวจสอบธุรกิจอย่างรอบด้านสำหรับการดำเนินธุรกิจที่มีความรับผิดชอบต่อสร้างความเชื่อมั่นว่าการผลิตผลิตภัณฑ์และสินค้าตามพระราชบัญญัตินี้ไม่เกี่ยวข้องกับการก่อให้เกิดหรือร่วมก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศหรือมลพิษทางอากาศข้ามแดน

“ระบบตรวจสอบย้อนกลับ” หมายความว่า ระบบการติดตามแหล่งที่มาสินค้าเกษตรหรือวัตถุดิบ หรือส่วนที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีจุดประสงค์สำหรับการบริโภค หรือใช้ในกระบวนการผลิตผลิตภัณฑ์ เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าแต่ละขั้นตอนของการผลิตสินค้าเกษตรหรือผลิตภัณฑ์นั้นไม่เกี่ยวข้องกับการก่อมลพิษทางอากาศหรือการเผาหรือการทำลายสิ่งแวดล้อม

“ต้นทุนภายนอกหน่วยสุดท้าย” หมายความว่า ต้นทุนที่สังคมต้องแบกรับภาระอันเนื่องมาจากผลกระทบทางลบที่เกิดขึ้นต่อคุณภาพอากาศ สุขภาพของประชาชน และสวัสดิภาพของสาธารณะ ซึ่งเกิดจากการประกอบกิจการ กิจกรรม หรือบริการ และไม่ได้รวมอยู่ในต้นทุนของผู้ประกอบการ

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานอื่นของรัฐ

“องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการนโยบายเพื่ออากาศสะอาด

“คณะกรรมการกำกับ” หมายความว่า คณะกรรมการกำกับดูแลเพื่ออากาศสะอาด

“คณะกรรมการวิชาการ” หมายความว่า คณะกรรมการวิชาการเพื่ออากาศสะอาด

“คณะกรรมการเศรษฐศาสตร์” หมายความว่า คณะกรรมการเครื่องมือและมาตรการทางเศรษฐศาสตร์เพื่ออากาศสะอาด

“คณะกรรมการอากาศสะอาดจังหวัด” หมายความว่า คณะกรรมการอากาศสะอาดจังหวัดและให้รวมถึงคณะกรรมการอากาศสะอาดกรุงเทพมหานคร

“คณะกรรมการกองทุน” หมายความว่า คณะกรรมการบริหารกองทุนอากาศสะอาด

“เลขาธิการ” หมายความว่า เลขาธิการสำนักงานบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนอากาศสะอาด

“เจ้าพนักงานอากาศสะอาด” หมายความว่า ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐหรือบุคคลซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งตามพระราชบัญญัตินี้

“เจ้าพนักงานประเมิน” หมายความว่า เจ้าพนักงานประเมินและเรียกเก็บค่าธรรมเนียมเพื่ออากาศสะอาด ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งตามพระราชบัญญัตินี้

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้และให้มีอำนาจแต่งตั้งเจ้าพนักงานอากาศสะอาด เจ้าพนักงานประเมิน ออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมและยกเว้นค่าธรรมเนียม ออกประกาศ และกำหนดกิจการอื่นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงและประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

บททั่วไป

ส่วนที่ ๑

สิทธิในอากาศสะอาด

มาตรา ๖ บุคคล ชุมชนและประชาชนมีสิทธิในอากาศสะอาด ซึ่งมีความสอดคล้องและสัมพันธ์กับสิทธิในสิ่งแวดล้อมที่ดี สิทธิในสุขภาพ และสิทธิในชีวิตอันเป็นสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน รวมถึงสิทธิมนุษยชนอื่นที่เกี่ยวข้องซึ่งได้รับการรับรองหรือคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญ กฎหมาย หรือหนังสือสัญญาที่ประเทศไทยเป็นภาคีหรือมีพันธกรณีตามกฎหมายระหว่างประเทศที่จะต้องปฏิบัติตาม

สิทธิในอากาศสะอาดตามวรรคหนึ่งเป็นสิทธิที่ทำให้บุคคล ชุมชนและประชาชน ดำรงชีวิตด้วยอากาศสะอาดที่ไม่ส่งผลร้ายต่อสุขภาพ ไม่เสียชีวิตก่อนวัยอันควร และไม่ส่งผลเสียต่อการประกอบอาชีพ

มาตรา ๗ บุคคล ชุมชนและประชาชนตามมาตรา ๖ ที่เป็นกลุ่มเปราะบางต้องได้รับการสร้างเสริมและคุ้มครองในสิทธิที่จะหายใจอากาศสะอาด และสิทธิในการดำรงชีวิตในอากาศสะอาดอย่างสอดคล้องและเหมาะสมเป็นการเฉพาะตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ รวมถึงมีสิทธิได้รับการตรวจสุขภาพที่เหมาะสมกับโรค อาการของโรคหรือความเสี่ยงที่เกิดจากมลพิษทางอากาศ การเฝ้าระวัง และการรักษาพยาบาลจากโรงพยาบาลของรัฐหรือสถานพยาบาลที่มีมาตรฐานไม่ต่ำกว่าโรงพยาบาลซึ่งรัฐจัดให้โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย เพื่อการเฝ้าระวังแนวโน้มที่อาจเกิดโรคอันมีสาเหตุมาจากมลพิษทางอากาศ

มาตรา ๘ เพื่อให้สิทธิตามมาตรา ๖ ได้รับการเคารพ คุ้มครอง และทำให้สิทธิเกิดขึ้นจริงอย่างมีประสิทธิภาพ บุคคล ชุมชนและประชาชนมีสิทธิที่จะรู้และเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับอากาศสะอาด สิทธิในการมีส่วนร่วมกับรัฐในการตัดสินใจเกี่ยวกับอากาศสะอาด และสิทธิในการเข้าถึงและได้รับความยุติธรรมทางสิ่งแวดล้อม

มาตรา ๙ สิทธิที่จะรู้และเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับอากาศสะอาดตามมาตรา ๘ หมายถึง สิทธิที่จะได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพของอากาศ สาเหตุและผลกระทบของคุณภาพอากาศ ที่อาจเกิดขึ้นต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ รวมทั้งการดำเนินการเพื่อปกป้องคุณภาพอากาศและผลกระทบต่อสุขภาพโดยเร็ว และมีสิทธิร้องขอให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีระบบการประเมินผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม และด้านสุขภาพทั้งระดับนโยบาย ระดับพื้นที่ และระดับโครงการ

มาตรา ๑๐ สิทธิในการมีส่วนร่วมกับรัฐในการตัดสินใจเกี่ยวกับอากาศสะอาดตามมาตรา ๘ หมายถึงสิทธิในการมีส่วนร่วมกับรัฐในการตัดสินใจเกี่ยวกับนโยบาย เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ แผน และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด ตั้งแต่กระบวนการกำหนด การจัดทำ การนำไปปฏิบัติ การกำกับติดตามและตรวจสอบการปฏิบัติ รวมทั้งการเสนอแนะและการแก้ไขปรับปรุง

บุคคล ชุมชนและประชาชนมีสิทธิที่จะรู้และเข้าถึงข้อมูล รวมทั้งมีส่วนร่วมในการแสดงความเห็น การปรึกษาหารือ การวางแผนร่วมกันกับรัฐ การร่วมดำเนินการกับรัฐ และการร่วมตัดสินใจในการดำเนินการของรัฐหรือที่รัฐจะอนุญาตให้ผู้ใดดำเนินการที่อาจมีผลกระทบต่อคุณภาพอากาศ

กรณีการดำเนินการใดของรัฐหรือที่รัฐจะอนุญาตให้ผู้ใดดำเนินการ ที่อาจมีผลกระทบต่อคุณภาพอากาศจนอาจเป็นอันตรายต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพอย่างรุนแรงหรือในวงกว้าง ประชาชนในพื้นที่และผู้ที่เกี่ยวข้องมีสิทธิในการมีส่วนร่วมผ่านการแสดงความคิดเห็นอย่างกว้างขวางและมีส่วนร่วมตัดสินใจโดยการลงมติก่อนการอนุมัติหรืออนุญาตตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

มาตรา ๑๑ สิทธิในการเข้าถึงและได้รับความยุติธรรมทางสิ่งแวดล้อมตามมาตรา ๘ หมายความว่ารวมถึงสิทธิที่บุคคลหรือองค์กรเอกชนที่มีวัตถุประสงค์การดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมด้านคุณภาพอากาศ หรือด้านสุขภาพของกลุ่มเปราะบางที่ได้รับผลกระทบจากมลพิษทางอากาศ จะดำเนินคดีรัฐธรรมนูญ คดีแพ่ง คดีอาญา คดีปกครอง และดำเนินกระบวนการพิจารณาใด ๆ รวมถึงการเรียกร้องค่าสินไหมทดแทน หรือค่าเสียหายในคดีที่เกี่ยวข้องกับอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนโดยส่วนรวมตามลักษณะหรือประเภทคดีที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

กรณีที่มีการฟ้องคดีตามวรรคหนึ่งแล้ว และปัญหามลพิษทางอากาศมีความร้ายแรง หรือมีผลกระทบต่อสุขภาพ ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องมีสิทธิร้องขอต่อศาลเพื่อขอให้ศาลมีคำสั่งคุ้มครองชั่วคราว โดยไต่สวนฉุกเฉิน หากศาลมีคำสั่งคุ้มครองชั่วคราว ให้หน่วยงานของรัฐหรือบุคคลดำเนินการป้องกัน หรือแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศ ระวัง หรือขจัดมลพิษทางอากาศภายในเวลาที่ศาลจะเห็นสมควร

ให้องค์กรเอกชนตามวรรคหนึ่งเป็นบุคคลที่มีอำนาจในการดำเนินคดีแบบกลุ่มตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกำหนด

ส่วนที่ ๒

หน้าที่ของรัฐและประชาชนในการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด

มาตรา ๑๒ เพื่อให้บุคคล ชุมชนและประชาชนได้รับสิทธิในอากาศสะอาดตาม ส่วนที่ ๑ รัฐมีหน้าที่ทำให้เกิดการเคารพ คุ้มครอง และทำให้สิทธิเกิดขึ้นจริงแก่บุคคล ชุมชนและประชาชน เช่นเดียวกับสิทธิมนุษยชนตามกฎหมายระหว่างประเทศ รวมถึงมีหน้าที่ปฏิบัติตามและบังคับใช้ พระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัดโดยต้องดำเนินการอยู่บนหลักธรรมาภิบาล และหลักการพัฒนายั่งยืน

รัฐมีหน้าที่อำนวยความสะดวก บริหารจัดการ และกำกับดูแลการจัดการอากาศสะอาด เพื่อสุขภาพ โดยบูรณาการการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ ตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง หน่วยงานของรัฐ ภาคเอกชน และประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหา การสนับสนุนเครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ ข้อมูล และการจัดสรรงบประมาณอย่างเพียงพอ

รัฐมีหน้าที่คุ้มครองและช่วยเหลือกลุ่มเปราะบางให้สามารถเข้าถึงสิทธิตามมาตรา ๖ ได้เท่าเทียมกับบุคคลอื่น

รัฐมีหน้าที่พัฒนาระบบบริหารจัดการอากาศสะอาดของประเทศ และกำหนดมาตรการ การป้องกัน ลด และควบคุมมลพิษทางอากาศจากแหล่งกำเนิดให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้และ กฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง รวมถึงต้องกำกับติดตามให้เกิดการดำเนินการตามระบบบริหารจัดการอากาศสะอาด ของประเทศ และมาตรการ การป้องกัน ลด และควบคุมมลพิษทางอากาศจากแหล่งกำเนิดอย่างเป็นรูปธรรม มีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายภายในระยะเวลาที่พระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกำหนด

มาตรา ๑๓ รัฐมีหน้าที่เฝ้าระวัง คัดกรอง และทำให้สิทธิที่จะรู้และเข้าถึงข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน เข้าถึงง่าย และสอดคล้องกับมาตรฐานสากลที่เกี่ยวกับอากาศสะอาดตามมาตรา ๙ เกิดขึ้นจริงดังต่อไปนี้

(๑) จัดเก็บ รวบรวม ประมวลผล วิเคราะห์ข้อมูล และจัดทำระบบข้อมูลที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพเพื่อแจ้งเตือนประชาชน และสนับสนุนการจัดการให้มีอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพแก่ประชาชน รวมทั้งจัดให้มีงบประมาณเพื่อสนับสนุนการดำเนินการของภาคเอกชนหรือภาคประชาชนให้มีส่วนร่วมในการจัดทำระบบและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพที่เป็นปัจจุบันและเข้าถึงง่าย

(๒) จัดให้มีระบบข้อมูลการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพและระบบข้อมูลการตรวจสอบการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ ทั้งระดับนโยบาย ระดับพื้นที่ และระดับโครงการ รวมทั้งการนำระบบข้อมูลดังกล่าวไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นรูปธรรม

(๓) ตรวจสอบและรายงานคุณภาพอากาศ ดัชนีคุณภาพอากาศ และดัชนีคุณภาพอากาศเพื่อสุขภาพที่เป็นปัจจุบันและเข้าถึงง่าย และผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อสุขภาพของประชาชน ซึ่งแตกต่างกันในแต่ละเขตพื้นที่อย่างทั่วถึง เป็นระบบ และสม่ำเสมอ เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงได้ง่าย เฝ้าระวัง และป้องกันตนเองได้ทันทั่วถึง โดยเฉพาะกลุ่มเปราะบาง

(๔) ให้ข้อมูลแก่ประชาชนเกี่ยวกับข้อมูลคุณภาพอากาศที่เป็นปัจจุบันและเข้าถึงง่าย รวมถึงที่มาของปัญหาคุณภาพอากาศ ข้อมูลการระบายมลพิษทางอากาศจากแหล่งกำเนิด ข้อมูลรายงานด้านสิ่งแวดล้อมของผู้ประกอบการที่นำเข้าน้ำมันจากนอกราชอาณาจักร ข้อมูลการแจ้งเตือนหรือข้อมูลที่สำคัญเกี่ยวกับมลพิษทางอากาศที่อาจจะมีผลกระทบต่อประชาชน กิจกรรมที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพอากาศและต่อสุขภาพของประชาชน วิธีดำเนินการของรัฐเพื่อจัดการให้เกิดอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพ รวมทั้งมาตรการในการเยียวยาสุขภาพของประชาชนที่ได้รับผลกระทบ

(๕) เมื่อมีกรณีที่มีการดำเนินการใดของรัฐหรือที่รัฐจะอนุญาตให้ผู้อื่นดำเนินการ มีหรือจะมีผลกระทบต่อคุณภาพอากาศและต่อสุขภาพของประชาชนเกิดขึ้น รัฐมีหน้าที่ต้องเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับกรณีดังกล่าว และวิธีป้องกันผลกระทบต่อสุขภาพให้ประชาชนทราบและจัดหาข้อมูลให้โดยเร็ว

(๖) รับฟังข้อมูล ข้อร้องเรียน และข้อคิดเห็นจากประชาชนในเรื่องที่เกี่ยวกับ (๔) และ (๕)

มาตรา ๑๔ รัฐมีหน้าที่เฝ้าระวัง คัดกรอง และทำให้สิทธิในการมีส่วนร่วมกับรัฐในการตัดสินใจเกี่ยวกับอากาศสะอาดตามมาตรา ๑๐ เกิดขึ้นจริง ดังต่อไปนี้

(๑) จัดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนด จัดทำ และเสนอแนะการแก้ไขปรับปรุงนโยบาย เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ และแผนที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด รวมทั้งมีส่วนร่วมในการจัดทำ และเสนอแนะการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด

(๒) เปิดเผยข้อมูลการดำเนินการใดของรัฐหรือที่รัฐจะอนุญาตให้ผู้อื่นดำเนินการที่อาจมีผลกระทบต่อคุณภาพอากาศ และจัดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงความเห็น การปรึกษาหารือ การวางแผนร่วมกันกับรัฐ การร่วมดำเนินการกับรัฐ หรือการร่วมตัดสินใจตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

(๓) จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นอย่างกว้างขวางและการลงมติของประชาชนในพื้นที่หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง สำหรับการดำเนินการใดของรัฐหรือที่รัฐจะอนุญาตให้ผู้ใดดำเนินการตาม (๒) ที่อาจมีผลกระทบต่อคุณภาพอากาศจนอาจเป็นอันตรายต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพอย่างรุนแรงหรือในวงกว้าง โดยต้องนำความคิดเห็นและผลการลงมติดังกล่าวมาประกอบการพิจารณาประกอบการอนุมัติหรืออนุญาต และต้องชี้แจงเหตุผลในการตัดสินใจด้วย

(๔) กรณีที่ประชาชนในพื้นที่หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง ลงมติไม่เห็นด้วยกับการดำเนินการตาม (๓) ให้ดำเนินการ ดังนี้

(ก) กรณีโครงการของเอกชน ให้หน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจอนุญาตหรืออนุมัติ นำเหตุผลการคัดค้าน ประเด็นข้อห่วงใยต่าง ๆ และข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะมาประกอบการวินิจฉัยเพื่อพิจารณาอนุมัติหรืออนุญาตต่อไป

(ข) กรณีโครงการของรัฐ ให้หน่วยงานของรัฐที่เป็นเจ้าของโครงการรายงานผลการลงมติพร้อมเหตุผลความจำเป็นเกี่ยวกับประโยชน์สาธารณะของการดำเนินการใดของรัฐ ต่อคณะกรรมการ และให้คณะกรรมการให้ข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะต่อไป

(๕) จัดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับมาตรฐานคุณภาพอากาศสะอาด การประกาศเขตเฝ้าระวังมลพิษทางอากาศหรือเขตประสบมลพิษทางอากาศ การพัฒนาระบบการบริหารจัดการคุณภาพอากาศ รวมทั้งการเฝ้าระวังและเตือนภัย

(๖) จัดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักเกณฑ์การจัดทำข้อมูลการระบายสารมลพิษทางอากาศจากแหล่งกำเนิด ดัชนีคุณภาพอากาศ และดัชนีคุณภาพอากาศเพื่อสุขภาพ

(๗) จัดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรการในการกำกับติดตาม และตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด

มาตรา ๑๕ รัฐมีหน้าที่เคารพ ค้ำครอง และทำให้สิทธิในการเข้าถึงและได้รับความยุติธรรมทางสิ่งแวดล้อมตามมาตรา ๑๑ เกิดขึ้นจริง ดังต่อไปนี้

(๑) รับเรื่องร้องเรียนจากผู้ใดได้รับผลกระทบจากปัญหามลพิษทางอากาศ และประสานงานกับหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบให้ดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างเร่งด่วน

(๒) ให้ความรู้และคำแนะนำแก่ผู้ร้องเรียนในการเข้าถึงช่องทางการร้องเรียน กระบวนการยุติธรรมและการดำเนินคดีสิ่งแวดล้อมเกี่ยวกับปัญหามลพิษทางอากาศ ประสานผู้เชี่ยวชาญและหน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ตามสิทธิประโยชน์ที่ประชาชนพึงจะได้รับ

มาตรา ๑๖ บุคคล ชุมชนและประชาชนมีหน้าที่ไม่ก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศที่สร้างผลกระทบต่อบุคคลอื่นและคุณภาพสิ่งแวดล้อม และมีหน้าที่ในการสนับสนุนและส่งเสริมการดำเนินการต่าง ๆ ร่วมกับหน่วยงานของรัฐในการดำเนินการใด ๆ เพื่อให้มีอากาศสะอาด รวมทั้งมีหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๒

คณะกรรมการและองค์กรเพื่อการบริหารจัดการอากาศสะอาด

ส่วนที่ ๑

คณะกรรมการนโยบายเพื่ออากาศสะอาด

มาตรา ๑๗ ให้มีคณะกรรมการหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการนโยบายเพื่ออากาศสะอาด” ประกอบด้วย

(๑) นายกรัฐมนตรี เป็นประธานกรรมการ

(๒) รองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นรองประธานกรรมการ

(๓) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม

(๔) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่เกินสิบห้าคน ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้ได้รับการคัดเลือกกันเองตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

ให้ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นกรรมการและเลขานุการ และปลัดกระทรวงสาธารณสุข เป็นกรรมการและเลขานุการร่วม

ให้เลขาธิการ เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ และให้เลขาธิการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ของสำนักงานหนึ่งคน เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๑๘ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๑๗ ให้คัดเลือกจากบุคคล ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้ที่มาจากสถาบันอุดมศึกษาหรือสภาวิชาชีพ จำนวนไม่เกินสี่คน

(๒) ผู้ที่มาจากสถาบันวิจัยหรือองค์กรวิจัย จำนวนไม่เกินสามคน

(๓) ผู้ที่มาจากองค์กรภาคประชาสังคมที่มีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องไม่น้อยกว่าสามปี ในด้านสิ่งแวดล้อม การจัดการเพื่ออากาศสะอาด หรือสุขภาพ จำนวนไม่เกินสี่คน

(๔) ผู้ที่มาจากเครือข่ายหรือองค์กรร่วมของภาคธุรกิจเอกชนที่มีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องไม่น้อยกว่าสามปีในด้านสิ่งแวดล้อม การจัดการเพื่ออากาศสะอาด หรือสุขภาพ จำนวนไม่เกินสองคน

(๕) ผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญหรือมีประสบการณ์หรือผลงานเป็นที่ประจักษ์ จำนวนไม่เกินสองคน

การคัดเลือกกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่เลขาธิการประกาศกำหนด

มาตรา ๑๙ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้
ก. คุณสมบัติ

- (๑) มีสัญชาติไทย และเป็นผู้บรรลุนิติภาวะ
- (๒) มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในด้านสิ่งแวดล้อม กฎหมาย เศรษฐศาสตร์ สาธารณสุข สุขภาพและอนามัย การจัดการเมือง นโยบายสาธารณะ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี หรือวิศวกรรม
- (๓) มีประสบการณ์หรือผลงานเป็นที่ประจักษ์อย่างน้อยสิบปีในด้านการเกษตรกรรม ป่าไม้ คมนาคม อุตสาหกรรม การจัดการเมือง หรือมลพิษทางอากาศข้ามแดน

ข. ลักษณะต้องห้าม

- (๑) เป็นหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต
- (๒) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๓) เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกและพ้นโทษมายังไม่ถึงหนึ่งปี นับแต่วันที่ได้รับการแต่งตั้ง เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- (๔) เคยถูกไล่ออก ปลดออก ให้ออก หรือเลิกจ้างจากหน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานเอกชนเพราะทุจริตต่อหน้าที่ หรือประพฤติด้อย่างร้ายแรง
- (๕) เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น กรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งซึ่งรับผิดชอบการบริหารพรรคการเมือง
- (๖) เป็นกรรมการหรือผู้บริหารหรือผู้มีอำนาจในการจัดการในกิจการหรือธุรกิจใด ๆ ที่ได้รับโทษโดยคำพิพากษาว่ากระทำความผิดกฎหมายด้านสิ่งแวดล้อม
- (๗) เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการซึ่งตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัตินี้
- (๘) เป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในกิจการหรือธุรกิจใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด

มาตรา ๒๐ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปีนับแต่วันที่ได้รับการแต่งตั้งและอาจได้รับการแต่งตั้งใหม่อีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งเกินกว่าสองวาระติดต่อกันมิได้

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระและมีการแต่งตั้งกรรมการแทน หรือในกรณีที่มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างหรือเป็นกรรมการเพิ่มขึ้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งแต่งตั้งไว้แล้ว เว้นแต่วาระของกรรมการนั้นเหลืออยู่ไม่ถึงเก้าสิบวัน จะไม่แต่งตั้งกรรมการก็ได้

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระและยังมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่จนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนตำแหน่งที่ว่าง

เมื่อครบกำหนดวาระตามวรรคหนึ่ง หากมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินการต่อไปจนกว่ากรรมการซึ่งได้รับการแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

มาตรา ๒๑ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) ประธานกรรมการให้ออก เพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือหย่อนความสามารถ
- (๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๙

มาตรา ๒๒ ภายในเวลาหนึ่งปีนับจากพ้นจากตำแหน่ง กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจะเป็นกรรมการหรือผู้บริหารหรือผู้มีอำนาจในการจัดการในกิจการหรือธุรกิจใด ๆ ที่เป็นผู้สัญญาทำกับสำนักงานมิได้

มาตรา ๒๓ คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

- (๑) กำหนดนโยบายและเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ เพื่อการจัดการมลพิษทางอากาศจากแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศแต่ละภาคและเสริมสร้างให้เกิดการจัดการเพื่ออากาศสะอาดและปลอดภัยต่อสุขภาพของประชาชน
- (๒) กำหนดมาตรการหรือแนวทางในการแก้ไขปัญหา โดยสร้างปัจจัยที่เอื้อต่อการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพกับแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศแต่ละประเภท
- (๓) กำหนดมาตรฐานคุณภาพอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพระดับประเทศ
- (๔) กำหนดเครื่องมือและมาตรการทางเศรษฐศาสตร์ที่เหมาะสมกับการจัดการแหล่งกำเนิดมลพิษแต่ละประเภท หรือการลดการก่อมลพิษทางอากาศของบุคคลหรือประชาชน
- (๕) เสนอแนะมาตรการทางเศรษฐศาสตร์ หรือมาตรการอื่นต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อให้บรรลุผลตามนโยบายและเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์
- (๖) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และลักษณะการดำเนินการใดของรัฐหรือที่รัฐจะอนุญาตให้ผู้ใดดำเนินการที่ต้องรับฟังความคิดเห็นอย่างกว้างขวางและการลงมติตามมาตรา ๑๔ (๓)
- (๗) กำหนดแนวทางการจัดสรรงบประมาณให้ตอบสนองตามสัดส่วนความรุนแรง ความเร่งด่วนของสถานการณ์ รวมถึงความต้องการและความจำเป็นของหน่วยงานของรัฐ เพื่อสนับสนุนการจัดการแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศแต่ละประเภท แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศและการจัดการเพื่ออากาศสะอาด เขตเฝ้าระวังมลพิษทางอากาศ แผนปฏิบัติการลดและขจัดมลพิษทางอากาศในเขตประสบมลพิษทางอากาศ
- (๘) กำหนดแนวทางบูรณาการการดำเนินงานของคณะกรรมการตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง หน่วยงานของรัฐ องค์กรภาคเอกชน ภาคชุมชน ภาคประชาสังคม และคณะกรรมการภายใต้พระราชบัญญัตินี้ เพื่อดำเนินงานตามนโยบายและเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์
- (๙) เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรี รัฐมนตรี หรือคณะกรรมการตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องในการตรา แก้ไขเพิ่มเติม หรือปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อบัญญัติท้องถิ่น หรือการดำเนินการใด เพื่อเสริมสร้างให้เกิดการจัดการเพื่ออากาศสะอาด

(๑๐) พิจารณารายงานการประเมินผลจากคณะกรรมการกำกับ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

(๑๑) รายงานผลการดำเนินการตามนโยบายและเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ และแนวทางการดำเนินการเพื่อให้เกิดโอกาสสะอาดต่อคณะรัฐมนตรีอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง และให้เปิดเผยรายงานนั้นต่อประชาชนด้วย

(๑๒) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือที่กฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ หรือตามที่คณะรัฐมนตรีหรือนายกรัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรา ๒๔ คณะกรรมการต้องจัดให้มีการประชุมอย่างน้อยปีละสี่ครั้ง
ในกรณีที่เกิดมลพิษทางอากาศอย่างรุนแรง ให้มีการเรียกประชุมคณะกรรมการเพื่อกำหนดมาตรการหรือแนวทางในการควบคุม ลด หรือจัดปัญหาโดยเร่งด่วน

มาตรา ๒๕ การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมคณะกรรมการ ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการและรองประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งทำหน้าที่เป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมากของกรรมการที่มาประชุมและมีสิทธิออกเสียง กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้ามีคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

เมื่อคณะกรรมการมีมติเป็นประการใดแล้ว ให้มติของคณะกรรมการผูกพันส่วนราชการซึ่งมีผู้แทนร่วมเป็นกรรมการอยู่ด้วย แม้ว่าการพิจารณาเรื่องนั้นผู้แทนของส่วนราชการที่เป็นกรรมการจะมีได้เข้าร่วมพิจารณาก็ตาม

มาตรา ๒๖ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ คณะกรรมการอาจเชิญหน่วยงานหรือบุคคลใดมาให้ข้อเท็จจริง ความเห็น คำแนะนำทางวิชาการ หรือส่งเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาได้ตามที่เห็นสมควร

มาตรา ๒๗ ให้มีการประชุมร่วมกันระหว่างคณะกรรมการ คณะกรรมการกำกับ
คณะกรรมการวิชาการ และคณะกรรมการเศรษฐศาสตร์ อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

ส่วนที่ ๒
คณะกรรมการกำกับดูแลเพื่ออากาศสะอาด

มาตรา ๒๘ เพื่อประโยชน์ในการกำกับดูแลอากาศสะอาด ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการกำกับดูแลเพื่ออากาศสะอาด” ประกอบด้วยกรรมการจำนวนเจ็ดคนซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้ได้รับการคัดเลือกจากผู้ที่มาจากสถาบันอุดมศึกษา สภาวิชาชีพ สถาบันวิจัย องค์การวิจัย หรือองค์กรอื่นที่ทำงานด้านวิชาการ ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ และมีประสบการณ์หรือผลงานเป็นที่ประจักษ์อย่างน้อยสิบปีในการพัฒนา ประเมิน ติดตาม และตรวจสอบเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะ การพัฒนาที่ยั่งยืน การจัดการมลพิษและสิ่งแวดล้อม การบริหารจัดการอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพ หรือการพัฒนากฎหมาย ที่เกี่ยวข้องกับด้านเกษตรกรรม ด้านป่าไม้ ด้านคมนาคม ด้านอุตสาหกรรม ด้านการจัดการเมือง ด้านมลพิษทางอากาศข้ามแดน และด้านมลพิษทางอากาศอื่น ด้านละหนึ่งคน ให้เลขาธิการ เป็นเลขานุการ และให้เลขาธิการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ของสำนักงานไม่เกินสองคน เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

การคัดเลือกกรรมการตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่เลขาธิการประกาศกำหนด

ให้กรรมการตามวรรคหนึ่งคัดเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานกรรมการ

มาตรา ๒๙ กรรมการตามมาตรา ๒๘ ต้องมีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๙ ก. (๑) และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๙ ข. รวมถึงต้องไม่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ เว้นแต่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐในสถาบันอุดมศึกษา

มาตรา ๓๐ คณะกรรมการกำกับมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) ประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบายและเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ที่กำหนด โดยคณะกรรมการ

(๒) ติดตาม ตรวจสอบ เปรียบเทียบ สนับสนุน และให้คำแนะนำ แก่หน่วยงานของรัฐ และคณะกรรมการตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อการดำเนินงานตามนโยบายและเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์

(๓) ติดตาม ตรวจสอบ เปรียบเทียบ และให้คำแนะนำ แก่คณะกรรมการอากาศสะอาดจังหวัด หรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศและการจัดการเพื่ออากาศสะอาด เขตฝุ่นละอองมลพิษทางอากาศ และเขตประสมมลพิษทางอากาศ

(๔) ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐ คณะกรรมการตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง และคณะกรรมการต่าง ๆ ที่มีหน้าที่และอำนาจภายใต้พระราชบัญญัตินี้ เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายและเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ และเสนอผลต่อคณะกรรมการ

(๕) เสนอแนะต่อคณะกรรมการให้มีการตรา แก้ไขเพิ่มเติม หรือปรับปรุงกฎ ระเบียบ แนวปฏิบัติ หรือคำสั่งใด ๆ ที่เป็นอุปสรรคต่อการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด

(๖) จัดทำรายงานการประเมินผลของคณะกรรมการกำกับและให้เปิดเผยรายงานนั้นต่อประชาชน

(๗) สนับสนุนและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานด้านอากาศสะอาด

(๘) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการกำกับ หรือตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

การติดตามและการประเมินผลตาม (๑) และ (๔) ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำกับประกาศกำหนด

มาตรา ๓๑ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๐ มาตรา ๒๑ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๕ และ มาตรา ๒๖ มาใช้บังคับแก่คณะกรรมการกำกับโดยอนุโลม

ส่วนที่ ๓

คณะกรรมการวิชาการเพื่ออากาศสะอาด

มาตรา ๓๒ เพื่อให้เกิดการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศและพัฒนาเทคโนโลยีเกิดอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการวิชาการเพื่ออากาศสะอาด” ประกอบด้วยกรรมการจำนวนเก้าคนซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้ได้รับการคัดเลือกจากผู้ที่มาจากสถาบันอุดมศึกษา สภาวิชาชีพ สถาบันวิจัย องค์การวิจัย องค์การอื่นที่ทำงานด้านวิชาการ หรือองค์กรภาคประชาสังคม ที่มีความรู้ในด้านวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม วิศวกรรมสิ่งแวดล้อม เศรษฐศาสตร์ สิ่งแวดล้อม หรือสุขภาพ และมีความเชี่ยวชาญหรือประสบการณ์เป็นที่ประจักษ์อย่างน้อยสิบปีเกี่ยวกับด้านมลพิษทางอากาศหรือการจัดการเพื่ออากาศสะอาด

ให้เลขาธิการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ของสำนักงานเป็นกรรมการและเลขานุการ และผู้ช่วยเลขานุการอีกไม่เกินสองคน

การคัดเลือกกรรมการตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่เลขาธิการประกาศกำหนด

ให้กรรมการตามวรรคหนึ่งคัดเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานกรรมการ

มาตรา ๓๓ คณะกรรมการวิชาการมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอมาตรฐานคุณภาพอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพระดับประเทศต่อคณะกรรมการ

(๒) เสนอมาตรฐานคุณภาพอากาศสะอาดเพื่อสวัสดิภาพของสาธารณะระดับพื้นที่

ต่อรัฐมนตรี

(๓) เสนอดัชนีคุณภาพอากาศต่อเลขาธิการ และดัชนีคุณภาพอากาศเพื่อสุขภาพต่อปลัดกระทรวงสาธารณสุข

(๔) เสนอมาตรฐานควบคุมการระบายสารมลพิษทางอากาศจากแหล่งกำเนิดมลพิษและประเภทของแหล่งกำเนิดมลพิษต่อรัฐมนตรี

(๕) เสนอหลักเกณฑ์การกำหนดมาตรฐานควบคุมการระบายสารมลพิษทางอากาศจากแหล่งกำเนิดมลพิษเฉพาะพื้นที่ต่อรัฐมนตรี

(๖) เสนอหลักเกณฑ์การกำหนดศักยภาพการรองรับสารมลพิษทางอากาศของพื้นที่ต่อรัฐมนตรี

(๗) เสนอหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขสำหรับการกำหนดพื้นที่ผ่านเกณฑ์คุณภาพอากาศ พื้นที่ไม่ผ่านเกณฑ์คุณภาพอากาศ เขตเฝ้าระวังมลพิษทางอากาศ และเขตประสบมลพิษทางอากาศต่อรัฐมนตรี

(๘) กำหนดระดับการแจ้งเตือนเพื่อการสื่อสารแจ้งเตือนประชาชนในช่วงวิกฤตคุณภาพอากาศ

(๙) เสนอแนะหรือให้ความเห็นประกอบการกำหนดเครื่องมือและมาตรการทางเศรษฐศาสตร์เพื่อการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด

(๑๐) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือที่กฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการวิชาการ หรือตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

มาตรา ๓๔ กรรมการตามมาตรา ๓๒ ต้องมีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๙ ก. (๑) และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๙ ข.

มาตรา ๓๕ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๐ มาตรา ๒๑ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๔ และมาตรา ๒๖ มาใช้บังคับแก่คณะกรรมการวิชาการโดยอนุโลม

ส่วนที่ ๔

คณะกรรมการเครื่องมือและมาตรการทางเศรษฐศาสตร์เพื่ออากาศสะอาด

มาตรา ๓๖ เพื่อประโยชน์ในการกำหนดมาตรการหรือกลไกการใช้เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการเครื่องมือและมาตรการทางเศรษฐศาสตร์เพื่ออากาศสะอาด” ประกอบด้วย

(๑) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ ผู้แทนกรมศุลกากร ผู้แทนกรมสรรพสามิต ผู้แทนกรมสรรพากร และผู้แทนสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

(๒) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่เกินหกคน ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้ได้รับการคัดเลือกจากผู้ที่มาจากสถาบันอุดมศึกษา สภาวิชาชีพ สถาบันวิจัย องค์การวิจัย องค์การอื่นที่ทำงานด้านวิชาการ หรือบุคคล ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในด้านเศรษฐศาสตร์สิ่งแวดล้อม เศรษฐศาสตร์สุขภาพ เศรษฐศาสตร์การเงินการคลัง เศรษฐศาสตร์การเกษตร เศรษฐศาสตร์ทรัพยากรธรรมชาติ เศรษฐศาสตร์การขนส่ง เศรษฐศาสตร์อุตสาหกรรม การเงินเพื่อความยั่งยืน หรือกฎหมายการเงินการคลังและภาษีอากร และมีประสบการณ์เป็นที่ประจักษ์อย่างน้อยสิบปี ด้านการพัฒนาที่ยั่งยืน หรือด้านการจัดการเพื่ออากาศสะอาด

ให้เลขาธิการ เป็นกรรมการและเลขานุการ และให้ผู้จัดการกองทุน เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

การคัดเลือกกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่สำนักงานประกาศกำหนด

ให้กรรมการตามวรรคหนึ่งคัดเลือกกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิคนหนึ่งเป็นประธานกรรมการ

มาตรา ๓๗ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๓๖ ต้องมีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๙ ก. (๑) และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๙ ข.

มาตรา ๓๘ คณะกรรมการเศรษฐกิจศาสตร์มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอแผนการขับเคลื่อนการกำหนดมาตรการหรือกลไกการใช้เครื่องมือทาง เศรษฐศาสตร์เพื่อให้บรรลุการจัดการเพื่ออากาศสะอาดต่อรัฐมนตรี

(๒) เสนอประเภท รายการ ชนิด ขนาดของสินค้าและผลิตภัณฑ์ กิจกรรมหรือกิจการ ที่ก่อหรืออาจก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศต่อรัฐมนตรี

(๓) เสนออัตราค่าธรรมเนียมเพื่ออากาศสะอาด และหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการ การจัดเก็บ ลดหย่อน ยกเว้น และขอคืนค่าธรรมเนียมเพื่ออากาศสะอาดต่อรัฐมนตรี

(๔) เสนอหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข การจัดสรร การซื้อขาย และการโอนสิทธิ ในการระบายสารมลพิษทางอากาศในพื้นที่ควบคุมต่อรัฐมนตรี

(๕) เสนอประเภทกิจการหรือกิจกรรม และหลักเกณฑ์ เงื่อนไข รูปแบบการวาง หลักประกัน จำนวนเงิน การจัดเก็บหลักประกันและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดให้มีการเยียวยาความเสียหาย และการฟื้นฟู และการถอนคืนหลักประกันความเสี่ยงหรือความเสียหายอันเนื่องมาจากมลพิษทางอากาศ ต่อรัฐมนตรี

(๖) เสนอชนิด ประเภท หรือลักษณะของสินค้า ผลิตภัณฑ์ หรือของเหลือใช้ที่ต้องถูกใช้ ระบบฝากไว้ได้คืน และหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการในการเรียกเก็บเงินและการคืนเงินต่อรัฐมนตรี

(๗) เสนอมาตรการอุดหนุน สนับสนุน ส่งเสริม หรือช่วยเหลือกิจกรรมเพื่ออากาศสะอาด ต่อรัฐมนตรี

(๘) เสนอหลักเกณฑ์การประเมินความเสียหายและประเมินความเสียหายจากมลพิษ ทางอากาศตามที่คณะกรรมการอากาศสะอาดจังหวัดร้องขอ

(๙) เสนอแนะหรือให้ความเห็นต่อคณะกรรมการเพื่อประกอบการกำหนดเครื่องมือและ มาตรการทางเศรษฐกิจศาสตร์เพื่ออากาศสะอาดเพิ่มเติม

(๑๐) เสนอความเห็นต่อคณะกรรมการในการตราหรือแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมาย กฎกระทรวง หรือกฎหมายลำดับรองอื่นใด เพื่อให้บรรลุเป้าหมายอากาศสะอาดตามกฎหมายว่าด้วยภาษีอากร ประเภะนั้น

(๑๑) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือที่กฎหมายอื่นกำหนดให้ เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการเศรษฐกิจศาสตร์ หรือตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

มาตรา ๓๙ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๐ มาตรา ๒๑ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๒๖ มาใช้บังคับแก่คณะกรรมการเศรษฐกิจศาสตร์โดยอนุโลม

ส่วนที่ ๕

คณะกรรมการอากาศสะอาดจังหวัด และคณะกรรมการอากาศสะอาดกรุงเทพมหานคร

มาตรา ๔๐ ให้มีคณะกรรมการอากาศสะอาดจังหวัด ประกอบด้วย

(๑) นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นประธานกรรมการ

(๒) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ อุตสาหกรรมจังหวัด ขนส่งจังหวัด ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัด เกษตรจังหวัด ผู้อำนวยการสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่ที่รับผิดชอบ ผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ในพื้นที่ที่รับผิดชอบ โยธาธิการและผังเมืองจังหวัด นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด และท้องถิ่นจังหวัด

(๓) กรรมการที่มาจากสถาบันอุดมศึกษา สภาวิชาชีพ สถาบันวิจัย องค์การวิจัย หรือองค์กรอื่นที่ทำงานด้านวิชาการ หรือบุคคลที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ จำนวนไม่เกินห้าคน

(๔) กรรมการที่มาจากอาสาสมัครสาธารณสุข อาสาสมัครทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สภาองค์กรชุมชน หรือตัวแทนประชาชนในระดับพื้นที่ภายในจังหวัด จำนวนไม่เกินห้าคน

(๕) กรรมการที่มาจากองค์กรภาคประชาสังคมภายในจังหวัด จำนวนไม่เกินสามคน

(๖) กรรมการที่มาจากเครือข่ายหรือองค์กรร่วมธุรกิจเอกชนภายในจังหวัด จำนวนไม่เกินสองคน

(๗) ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับคัดเลือกจากคณะกรรมการอากาศสะอาดจังหวัด จำนวนไม่เกินห้าคน

กรณีที่จังหวัดใดมีปัญหาเกี่ยวกับการจัดการมลพิษทางอากาศจากแหล่งกำเนิดมลพิษในภาคใดหรือเพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานเพื่ออากาศสะอาด ให้ประธานกรรมการแต่งตั้งให้มีผู้แทนหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับภาคนั้นเป็นกรรมการโดยตำแหน่งเพิ่มขึ้นด้วย

การคัดเลือกกรรมการตาม (๓) (๔) (๕) (๖) และ (๗) ให้คณะกรรมการอากาศสะอาดจังหวัดดำเนินการคัดเลือกจากผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญและมีประสบการณ์หรือผลงานเป็นที่ประจักษ์อย่างน้อยห้าปีในด้านสิ่งแวดล้อมหรือสุขภาพที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเพื่ออากาศสะอาด

ให้ผู้อำนวยความสะดวกสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด เป็นกรรมการและเลขานุการ และหัวหน้าสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด เป็นกรรมการและเลขานุการร่วม

มาตรา ๔๑ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดกำกับดูแลให้คณะกรรมการอากาศสะอาดจังหวัด ปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศและการจัดการเพื่ออากาศสะอาด แผนปฏิบัติการลดและขจัดมลพิษทางอากาศ และเป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการอากาศสะอาดจังหวัด โดยมีสิทธิและหน้าที่ในการเข้าร่วมประชุมและให้ความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการอากาศสะอาดจังหวัด

ในกรณีที่คณะกรรมการอากาศสะอาดจังหวัดไม่ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการดังกล่าว ภายในเวลาอันสมควร ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจดำเนินการในฐานะประธานกรรมการอากาศสะอาด จังหวัดแทนได้ เมื่อได้แจ้งให้ประธานกรรมการอากาศสะอาดจังหวัดทราบ และรายงานต่อคณะกรรมการ ทราบ

มาตรา ๔๒ กรรมการตามมาตรา ๔๐ (๓) (๔) (๕) (๖) และ (๗) ต้องมีคุณสมบัติ ตามมาตรา ๑๙ ก. (๑) และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๙ ข.

มาตรา ๔๓ ให้มีคณะกรรมการอากาศสะอาดกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย

(๑) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เป็นประธานกรรมการ

(๒) ปลัดกรุงเทพมหานคร เป็นรองประธานกรรมการ

(๓) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ ผู้แทนกองบังคับการตำรวจจราจร ผู้แทนกรมโยธาธิการ และผังเมือง ผู้แทนกรมอนามัย ผู้แทนกรมการขนส่งทางบก ผู้แทนสำนักงานบริหารจัดการเพื่ออากาศ สะอาด ผู้แทนกรมควบคุมโรค ผู้แทนกรมโรงงานอุตสาหกรรม และผู้แทนกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

(๔) กรรมการที่มาจากสถาบันอุดมศึกษา สภาวิชาชีพ สถาบันวิจัย องค์การวิจัย หรือองค์กรอื่นที่ทำงานด้านวิชาการ หรือบุคคลที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ จำนวนไม่เกินห้าคน

(๕) กรรมการที่มาจากอาสาสมัครสาธารณสุข อาสาสมัครทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม สภาองค์กรชุมชน หรือตัวแทนประชาชนในระดับพื้นที่ภายในกรุงเทพมหานคร จำนวนไม่เกินห้าคน

(๖) กรรมการที่มาจากองค์กรภาคประชาสังคมภายในกรุงเทพมหานคร จำนวนไม่เกินสามคน

(๗) กรรมการที่มาจากเครือข่ายหรือองค์กรร่วมธุรกิจเอกชนภายในกรุงเทพมหานคร จำนวนไม่เกินสองคน

กรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับการจัดการมลพิษทางอากาศจากแหล่งกำเนิดมลพิษในภาคใด หรือเพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานเพื่ออากาศสะอาด ให้ประธานกรรมการแต่งตั้งให้มีผู้แทนหน่วยงาน ของรัฐที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับภาคนั้นเป็นกรรมการโดยตำแหน่งเพิ่มขึ้นด้วย

การคัดเลือกกรรมการตาม (๔) (๕) (๖) และ (๗) ให้คณะกรรมการอากาศสะอาด กรุงเทพมหานครดำเนินการคัดเลือกจากผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญและมีประสบการณ์หรือผลงานเป็นที่ ประจักษ์อย่างน้อยห้าปีในด้านสิ่งแวดล้อมหรือสุขภาพที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเพื่ออากาศสะอาด

ให้ผู้อำนวยการสำนักสิ่งแวดล้อม กรุงเทพมหานคร เป็นกรรมการและเลขานุการ และผู้อำนวยการสำนักงานสิ่งแวดล้อมยั่งยืน เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๔๔ กรรมการตามมาตรา ๔๓ (๔) (๕) (๖) และ (๗) ต้องมีคุณสมบัติ ตามมาตรา ๑๙ ก. (๑) และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๙ ข.

มาตรา ๔๕ ให้คณะกรรมการอากาศสะอาดจังหวัดมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) จำแนกพื้นที่คุณภาพอากาศ และจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกพิษทางอากาศและการจัดการเพื่ออากาศสะอาด โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

(๒) ประกาศเขตเฝ้าระวังมลพิษทางอากาศ และเขตประสมมลพิษทางอากาศ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด และจัดทำแผนปฏิบัติการลดและขจัดมลพิษทางอากาศสำหรับเขตประสมมลพิษทางอากาศ เพื่อให้บรรลุมาตรฐานคุณภาพอากาศสะอาด

(๓) อำนวยความสะดวกและประสานงานเพื่อให้เกิดการปฏิบัติการให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกพิษทางอากาศและการจัดการเพื่ออากาศสะอาด และแผนปฏิบัติการลดและขจัดมลพิษทางอากาศสำหรับเขตประสมมลพิษทางอากาศ

(๔) ตรวจสอบ กำกับ และควบคุมการประกอบกิจการ กิจกรรมที่ก่อหรืออาจก่อให้เกิดปัญหาหมอกพิษทางอากาศ ที่อาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนในเขตพื้นที่รับผิดชอบหรือพื้นที่เฉพาะ และดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องในการบังคับใช้กฎหมาย เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกพิษทางอากาศและการจัดการเพื่ออากาศสะอาด

(๕) เสนอคณะกรรมการวิชาการให้พิจารณากำหนดมาตรฐานคุณภาพอากาศ เพื่อสวัสดิภาพของสาธารณะระดับพื้นที่

(๖) กำหนดมาตรฐานควบคุมการระบายสารมลพิษทางอากาศจากแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศในเขตพื้นที่รับผิดชอบหรือพื้นที่เฉพาะ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด และเสนอแนะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการออกข้อบัญญัติท้องถิ่น

(๗) ประสานและสนับสนุนให้มีระบบและเครือข่ายติดตามข้อมูลคุณภาพอากาศของหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และภาคการศึกษาที่เกี่ยวข้อง

(๘) แต่งตั้งคณะทำงานอากาศสะอาดพื้นที่เฉพาะตามมาตรา ๔๖

(๙) ส่งเสริมการให้ความรู้ การรับรู้ ความตระหนัก จิตสำนึก และการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกภาคส่วนในการร่วมจัดการเพื่ออากาศสะอาด

(๑๐) จัดส่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับด้านคุณภาพอากาศ ข้อมูลแหล่งกำเนิดมลพิษ ข้อมูลบัญชีการระบายสารมลพิษทางอากาศจากแหล่งกำเนิด และข้อมูลอื่น เข้าสู่ระบบฐานข้อมูลการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด

(๑๑) รายงานปัญหาอุปสรรค เสนอแนะแนวทางการจัดการ มาตรการสนับสนุนงบประมาณ และการดำเนินงานเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาหมอกพิษทางอากาศในระดับจังหวัดต่อคณะกรรมการและเปิดเผยต่อประชาชน

(๑๒) สนับสนุนข้อมูล ผลการปฏิบัติงาน ในการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกพิษทางอากาศและการจัดการเพื่ออากาศสะอาด และแผนปฏิบัติการลดและขจัดมลพิษทางอากาศต่อคณะกรรมการกำกับ

(๑๓) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือที่กฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการอากาศสะอาดจังหวัด หรือตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

มาตรา ๔๖ ในกรณีที่มีปรากฏว่าท้องที่ใดมีปัญหามลพิษทางอากาศและการจัดการเพื่ออากาศสะอาดที่มีลักษณะเฉพาะ อันเนื่องมาจากลักษณะเฉพาะทางระบบนิเวศ พื้นที่เฉพาะตามเขตภูมิศาสตร์อากาศ พื้นที่ที่มีสภาพปัญหาซึ่งมีความเกี่ยวเนื่องข้ามพื้นที่ ข้ามเขตปกครอง หรือข้ามเขตจังหวัด ให้คณะกรรมการอากาศสะอาดจังหวัดที่เกี่ยวข้องแต่งตั้งคณะทำงานอากาศสะอาดพื้นที่เฉพาะ เป็นกลไกการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศให้ลุล่วงโดยเร็ว

กรณีการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาดสำหรับกลุ่มเฉพาะด้านวิถีชีวิตและวัฒนธรรม กลุ่มเปราะบาง และกลุ่มบุคคลที่อยู่ในพื้นที่ประสบภัยหรือได้รับผลกระทบ ให้คณะกรรมการอากาศสะอาดจังหวัดกำหนดรูปแบบ แนวทาง และวิธีบริหารจัดการที่เหมาะสมของแต่ละกรณี

มาตรา ๔๗ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๐ มาตรา ๒๑ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๒๖ มาใช้บังคับแก่คณะกรรมการอากาศสะอาดจังหวัดโดยอนุโลม

ส่วนที่ ๖ สำนักงานบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด

มาตรา ๔๘ ให้สำนักงานทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการโดยให้มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอความเห็นต่อคณะกรรมการ เพื่อประกอบการพิจารณากำหนดนโยบายและเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ และมาตรการหรือแนวทางแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศจากแหล่งกำเนิดมลพิษแต่ละภาค

(๒) เสนอความเห็นต่อคณะกรรมการ เพื่อประกอบการจัดทำข้อเสนอต่อคณะรัฐมนตรี รัฐมนตรี หรือคณะกรรมการตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ในการตรา แก้ไขเพิ่มเติม หรือปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อบัญญัติท้องถิ่น หรือการดำเนินการใด เพื่อเสริมสร้างให้เกิดการจัดการเพื่ออากาศสะอาด

(๓) พิจารณาและให้ความเห็นกับแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศและการจัดการเพื่ออากาศสะอาด แผนปฏิบัติการลดและขจัดมลพิษ และแผนปฏิบัติการของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง เพื่อบูรณาการให้สอดคล้องกับนโยบายและเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ตามพระราชบัญญัตินี้ และเสนอต่อคณะกรรมการเพื่อการจัดทำงบประมาณประจำปี

(๔) เสนอการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และลักษณะการดำเนินการใดของรัฐ หรือที่รัฐจะอนุญาตให้ผู้ใดดำเนินการที่ต้องรับฟังความคิดเห็นอย่างกว้างขวางและการลงมติตามมาตรา ๑๔ (๓)

(๕) ประสานการดำเนินงานกับคณะกรรมการตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง คณะกรรมการอากาศสะอาดจังหวัด หน่วยงานของรัฐ และภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อดำเนินงานตามนโยบายและเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ และการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

(๖) จัดทำรายงานผลการดำเนินการตามนโยบายและเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ และแนวทางการดำเนินการเพื่อให้เกิดอากาศสะอาด เสนอต่อคณะกรรมการ

(๗) รับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการ ที่สำนักงานเป็นฝ่ายเลขานุการภายใต้พระราชบัญญัตินี้

(๘) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ หรือตามที่คณะกรรมการภายใต้พระราชบัญญัตินี้มอบหมาย

มาตรา ๔๙ เพื่อให้หน่วยงานของรัฐและประชาชนปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมุ่งเน้นการป้องกันไม่ให้เกิดปัญหามลพิษทางอากาศ ให้สำนักงานจัดให้มีระบบให้คำปรึกษา โดยคำนึงถึงความรวดเร็ว ความถูกต้อง เข้าถึงได้ง่าย ครอบคลุมทั่วถึงในระดับจังหวัด และไม่เป็นการกระทบประชาชน

ให้สำนักงานรวบรวมและจัดทำบันทึกผลของการให้คำปรึกษา ในรูปแบบเอกสาร หรืออิเล็กทรอนิกส์ และเปิดเผยต่อสาธารณะตามความเหมาะสม

ส่วนที่ ๗

เจ้าพนักงานอากาศสะอาด

มาตรา ๕๐ บทบัญญัตินี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เจ้าพนักงานอากาศสะอาด มีอำนาจในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ โดยครอบคลุมการป้องกันและควบคุมมลพิษทางอากาศ จากแหล่งกำเนิดภาคอุตสาหกรรม แหล่งกำเนิดภาคคมนาคม แหล่งกำเนิดภาคเกษตรกรรม แหล่งกำเนิดภาคป่าไม้ แหล่งกำเนิดภาคเมือง แหล่งกำเนิดภาคมลพิษข้ามแดน และแหล่งกำเนิดอื่น

มาตรา ๕๑ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เจ้าพนักงานอากาศสะอาด มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) เข้าไปในที่ดิน อาคาร สถานที่ประกอบกิจการ สถานที่ใด ๆ หรือแหล่งกำเนิดมลพิษใด ๆ ในระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตกหรือในเวลาทำการของสถานที่นั้น เว้นแต่ยังไม่แล้วเสร็จ จะกระทำต่อไปก็ได้ เพื่อตรวจสอบ สืบสวน เก็บข้อมูล หรือควบคุมการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) ค้นสถานที่หรือแหล่งกำเนิดมลพิษที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตกหรือในเวลาทำการของสถานที่นั้น เว้นแต่การค้นในเวลาดังกล่าวยังไม่แล้วเสร็จจะกระทำต่อไปก็ได้ หรือในกรณีฉุกเฉินอย่างยิ่งเมื่อได้รับอนุมัติจากเลขาธิการแล้วจะค้นในเวลาใดก็ได้

(๓) สั่งให้หยุดยานพาหนะหรือเข้าไปในยานพาหนะ เพื่อตรวจสอบ เก็บข้อมูล หรือปฏิบัติการควบคุมมลพิษทางอากาศตามพระราชบัญญัตินี้

(๔) มีหนังสือเรียกบุคคลใด ๆ มาให้ถ้อยคำหรือชี้แจงข้อเท็จจริง หรือทำคำชี้แจง เป็นหนังสือหรือให้ส่งเอกสาร ข้อมูล หลักฐานใดเพื่อตรวจสอบหรือเพื่อประกอบการพิจารณา ทั้งนี้ ต้องให้เวลาบุคคลนั้นไม่น้อยกว่าเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับคำสั่งนั้น

(๕) ยึดหรืออายัดทรัพย์สิน วัตถุ สิ่งของ เอกสาร หรือหลักฐานใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้เพื่อประโยชน์ในการดำเนินคดี

มาตรา ๕๒ กรณีที่เจ้าพนักงานอากาศสะอาดตรวจพบเหตุที่ปฏิบัติไม่ถูกต้อง หรือมีการกระทำใด ๆ ที่ฝ่าฝืนต่อบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวง หรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ไม่ว่าพบด้วยตนเอง หรือโดยการใช้เครื่องอุปกรณ์ หรือโดยวิธีการอื่นใด ให้เจ้าพนักงานอากาศสะอาดมีอำนาจสั่งให้บุคคล เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศนั้น กระทำการ หรือดำเนินการแก้ไขปรับปรุงให้ถูกต้องได้

ในกรณีที่เจ้าพนักงานอากาศสะอาดเห็นว่าเหตุตามวรรคหนึ่งจะก่อให้เกิดหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าจะเกิดอันตรายอย่างร้ายแรงต่อสุขภาพของประชาชนหรือสิ่งแวดล้อมจากมลพิษทางอากาศ ให้เจ้าพนักงานอากาศสะอาดสั่งให้บุคคล เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศนั้น กระทำ จดเว้น หรือยุติการกระทำทันทีเป็นการชั่วคราวจนกว่าเจ้าพนักงานอากาศสะอาดพิจารณาเห็นว่าปราศจากอันตรายหรือจนกว่าจะมีคำสั่งเปลี่ยนแปลง

การดำเนินการตามวรรคสอง ในกรณีเจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศตามวรรคสองไม่ดำเนินการหรือดำเนินการล่าช้าและอาจก่อให้เกิดความเสียหายอย่างต่อเนื่อง ให้เจ้าพนักงานอากาศสะอาดดำเนินการ หรือให้หน่วยงานของรัฐ กระทำหรือร่วมกระทำการใด ๆ อันจะมีผลเป็นการควบคุม ระงับ หรือบรรเทาผลร้ายจากอันตราย หรือความเสียหายที่เกิดขึ้นนั้นก็ได้ และให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายที่ได้ใช้ไปเพื่อการนั้นด้วย

การดำเนินการตามวรรคสาม เมื่อเจ้าพนักงานอากาศสะอาดได้ดำเนินการโดยใช้ความระมัดระวังตามสมควรแก่พฤติการณ์แล้ว เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศจะเรียกร้องค่าเสียหายจากเจ้าพนักงานอากาศสะอาดอีกไม่ได้

มาตรา ๕๓ กรณีที่เจ้าพนักงานอากาศสะอาดตรวจพบว่ายานพาหนะมีการฝ่าฝืนมาตรา ๑๐๐ หรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เจ้าพนักงานอากาศสะอาดมีอำนาจออกคำสั่งให้แก้ไขปรับปรุง หรือสั่งห้ามใช้เด็ดขาด หรือกระทำการอื่นใดเพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ การดำเนินการและการกำหนดเครื่องหมายห้ามใช้เด็ดขาดให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่เลขาธิการประกาศกำหนด

มาตรา ๕๔ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เจ้าพนักงานอากาศสะอาดต้องแสดงบัตรประจำตัวต่อบุคคลซึ่งเกี่ยวข้อง

บัตรประจำตัวของเจ้าพนักงานอากาศสะอาด ให้เป็นไปตามแบบที่เลขาธิการประกาศกำหนด

มาตรา ๕๕ ให้เจ้าพนักงานอากาศสะอาดเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๕๖ เพื่อการมีส่วนร่วมของประชาชนและประสิทธิภาพในการเฝ้าระวังคุณภาพอากาศ และติดตามตรวจสอบแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศในระดับพื้นที่ ให้สำนักงานหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีอำนาจแต่งตั้งบุคคลธรรมดาให้เป็นผู้ช่วยเจ้าพนักงานอากาศสะอาด เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานในหน้าที่ของตน

ผู้ได้รับการแต่งตั้งอย่างน้อยต้องอยู่อาศัยหรือมีภูมิลำเนาหรือมีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการด้านอากาศสะอาดในจังหวัดนั้น และไม่เป็นผู้มีส่วนได้เสียกับแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศที่ตนรับผิดชอบตรวจสอบ

คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ เงื่อนไข วิธีการแต่งตั้งและการพ้นจากการเป็นผู้ช่วยเจ้าพนักงานอากาศสะอาด ให้เป็นไปตามที่เลขาธิการประกาศกำหนด

มาตรา ๕๗ ให้ผู้ช่วยเจ้าพนักงานอากาศสะอาด มีหน้าที่และอำนาจภายใต้การกำกับดูแลของเจ้าพนักงานอากาศสะอาด ดังต่อไปนี้

(๑) เฝ้าระวังและติดตามตรวจสอบแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศและคุณภาพอากาศในพื้นที่ที่ได้รับมอบหมาย และแจ้งเหตุต่อเจ้าพนักงานอากาศสะอาด หรือเจ้าหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้องเมื่อพบความผิดปกติที่อาจเป็นสาเหตุทำให้เกิดมลพิษทางอากาศ

(๒) ร่วมกับเจ้าพนักงานอากาศสะอาดในการเข้าไปในที่ดิน อาคาร สถานที่ประกอบการ สถานที่ใด ๆ หรือแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศใด ๆ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตาม (๑)

(๓) รวบรวมข้อมูล เอกสาร หรือพยานหลักฐาน หากพบว่ามีกระทำความผิดตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ให้แจ้งต่อเจ้าพนักงานอากาศสะอาด หรือเจ้าหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง

(๔) ดำเนินการอื่นใดตามที่สำนักงานหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมอบหมายแล้วแต่กรณี

การมอบหมายให้ผู้ช่วยเจ้าพนักงานอากาศสะอาดปฏิบัติตามมาตรานี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามที่สำนักงานและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด

มาตรา ๕๘ ให้สำนักงานร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสนับสนุนการปฏิบัติงานของผู้ช่วยเจ้าพนักงานอากาศสะอาด โดยจัดให้มีการฝึกอบรมด้านวิชาการและเทคนิคการตรวจวัดสนับสนุนเครื่องมือ ข้อมูล และงบประมาณในการปฏิบัติงาน จ่ายค่าตอบแทนตามปริมาณและคุณภาพของงาน และจัดหาสวัสดิการเพื่อคุ้มครองความปลอดภัยแก่ผู้ช่วยเจ้าพนักงานอากาศสะอาดตามความเสี่ยงของการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่เลขาธิการประกาศกำหนด

หมวด ๓

เครื่องมือและกลไกในการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด

มาตรา ๕๙ เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด การรักษาคุณภาพอากาศและการปกป้องสุขภาพของประชาชน ควบคู่กับการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ให้หน่วยงานของรัฐ คณะกรรมการตามพระราชบัญญัตินี้ และคณะกรรมการตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องที่มีหน้าที่และอำนาจในการป้องกัน แก้ไข และควบคุมมลพิษทางอากาศจากแหล่งกำเนิดภาคอุตสาหกรรม แหล่งกำเนิดภาคคมนาคม แหล่งกำเนิดภาคป่าไม้ แหล่งกำเนิดภาคเกษตรกรรม แหล่งกำเนิดภาคเมือง แหล่งกำเนิดภาคมลพิษข้ามแดน และแหล่งกำเนิดอื่น นำเครื่องมือและกลไกในการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาดไปใช้ประโยชน์ ด้านการป้องกัน แก้ไข และควบคุมมลพิษทางอากาศ ด้านระบบสาธารณสุข การคาดการณ์

การวางแผนระดับพื้นที่หรือจังหวัด การจัดสรรงบประมาณหรืออื่นใดที่เกี่ยวข้อง ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๖๐ ให้หน่วยงานของรัฐจัดทำเครื่องมือและกลไกในการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาดของประเทศ โดยอย่างน้อยต้องประกอบด้วย

- (๑) มาตรฐานคุณภาพอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพระดับประเทศ
- (๒) มาตรฐานคุณภาพอากาศสะอาดเพื่อสวัสดิภาพของสาธารณะระดับพื้นที่
- (๓) ดัชนีคุณภาพอากาศ
- (๔) ดัชนีคุณภาพอากาศเพื่อสุขภาพ
- (๕) มาตรฐานควบคุมการระบายสารมลพิษทางอากาศจากแหล่งกำเนิด
- (๖) ระบบฐานข้อมูลการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด
- (๗) ระบบเฝ้าระวังและแจ้งเตือนคุณภาพอากาศ และระบบเฝ้าระวังและแจ้งเตือน

ผลกระทบต่อสุขภาพจากมลพิษทางอากาศ

- (๘) ระบบติดตามการรับเรื่องร้องเรียน

(๙) การจำแนกพื้นที่คุณภาพอากาศ ประกอบด้วยพื้นที่ผ่านเกณฑ์คุณภาพอากาศ และพื้นที่ไม่ผ่านเกณฑ์คุณภาพอากาศ

- (๑๐) การประกาศเขตเฝ้าระวังมลพิษทางอากาศ และเขตประสบมลพิษทางอากาศ

(๑๑) นโยบายและเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศและการจัดการเพื่ออากาศสะอาด แผนปฏิบัติการลดและขจัดมลพิษทางอากาศหรือแผนอื่นใด

(๑๒) การจัดสรรงบประมาณ เครื่องมือและมาตรการทางเศรษฐศาสตร์เพื่ออากาศสะอาด กองทุน หรือมาตรการอื่นใด

(๑๓) ระบบการรายงานผลการปฏิบัติงาน เพื่อการตรวจประเมิน การกำกับ และการเผยแพร่ต่อประชาชน

มาตรา ๖๑ เพื่อประโยชน์ในการกำหนดเป้าหมาย นโยบาย และมาตรการเพื่อจัดการมลพิษทางอากาศ และคุ้มครองสุขภาพของประชาชนและสวัสดิภาพสาธารณะ ให้มีการกำหนดมาตรฐานคุณภาพอากาศสะอาด ซึ่งแบ่งออกเป็นสองประเภท ดังนี้

- (๑) มาตรฐานคุณภาพอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพระดับประเทศ
 - (๒) มาตรฐานคุณภาพอากาศสะอาดเพื่อสวัสดิภาพของสาธารณะระดับพื้นที่
- ให้มีการทบทวนและปรับปรุงมาตรฐานตามวรรคหนึ่ง อย่างน้อยทุกห้าปี

มาตรา ๖๒ เพื่อปกป้องสุขภาพของประชาชน โดยเฉพาะกลุ่มเปราะบาง ให้คณะกรรมการโดยการเสนอแนะของคณะกรรมการวิชาการ มีอำนาจประกาศกำหนดมาตรฐานคุณภาพอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพระดับประเทศ ทั้งนี้ ต้องคำนึงถึงความเสี่ยงและผลกระทบต่อสุขภาพทั้งระยะสั้นและระยะยาว และความก้าวหน้าในทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยต้องสอดคล้องกับหลักวิชาการและหลักฐานทางวิทยาศาสตร์

ก่อนการประกาศกำหนดหรือปรับปรุงมาตรฐานตามวรรคหนึ่ง ให้สำนักงานเปิดเผย ข้อมูลที่เกี่ยวข้องและจัดรับฟังความคิดเห็นเพื่อให้บุคคล หน่วยงานของรัฐ องค์กรภาคประชาชน และองค์กรที่เกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในการเสนอแนะการกำหนดและปรับปรุงมาตรฐานคุณภาพอากาศสะอาด

มาตรา ๖๓ เพื่อป้องกันผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรสิน เศรษฐกิจ และคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ ให้คณะกรรมการอากาศสะอาดจังหวัดมีอำนาจเสนอ มาตรฐานคุณภาพอากาศสะอาดเพื่อสวัสดิภาพของสาธารณะระดับพื้นที่ต่อคณะกรรมการวิชาการ เพื่อพิจารณาและเสนอแนะต่อรัฐมนตรีในการประกาศใช้มาตรฐานในเขตจังหวัดหรือพื้นที่เฉพาะ ทั้งนี้ ต้องคำนึงถึงความเปราะบางของระบบนิเวศ กิจกรรมทางเศรษฐกิจ และลักษณะเฉพาะของพื้นที่ ที่ต้องการปกป้อง โดยต้องสอดคล้องกับหลักวิชาการและหลักฐานทางวิทยาศาสตร์

ก่อนการประกาศกำหนดหรือปรับปรุงมาตรฐานตามมาตรา ๖๑ (๒) ให้คณะกรรมการ อากาศสะอาดจังหวัดเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องและจัดรับฟังความคิดเห็นเพื่อให้บุคคล หน่วยงานของรัฐ องค์กรภาคประชาชน และองค์กรที่เกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในการเสนอแนะการกำหนดและปรับปรุงมาตรฐาน คุณภาพอากาศสะอาด

มาตรา ๖๔ เพื่อประโยชน์ในการรายงานข้อมูลและแจ้งเตือนสถานการณ์คุณภาพอากาศ รวมถึงการเฝ้าระวังผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนอันเนื่องจากมลพิษทางอากาศ ให้มีการ ประกาศกำหนดดัชนีคุณภาพอากาศ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้เลขวิธีการกำหนดดัชนีคุณภาพอากาศตามมาตรา ๖๐ (๓)

(๒) ให้ปลัดกระทรวงสาธารณสุขกำหนดดัชนีคุณภาพอากาศเพื่อสุขภาพตาม

มาตรา ๖๐ (๔)

การกำหนดดัชนีคุณภาพอากาศตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามข้อเสนอแนะของ คณะกรรมการวิชาการ

มาตรา ๖๕ ให้สำนักงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดให้มีระบบฐานข้อมูล การบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด โดยให้มีการเชื่อมโยง รวบรวม และแลกเปลี่ยนข้อมูลทั้งภายใน ราชอาณาจักรและภายนอกราชอาณาจักร เพื่อใช้ประโยชน์ในการเฝ้าระวัง การแจ้งเตือน การป้องกัน ลด และควบคุมมลพิษทางอากาศจากแหล่งกำเนิดมลพิษ การจัดทำแผนปฏิบัติการที่เกี่ยวข้อง ซึ่งอย่างน้อย ต้องประกอบด้วยข้อมูล ดังนี้

(๑) ข้อมูลพื้นที่ ข้อมูลสถิติ และข้อมูลเขตภูมิศาสตร์อากาศ

(๒) ข้อมูลสถานการณ์และการคาดการณ์คุณภาพอากาศ

(๓) ข้อมูลแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศ

(๔) ข้อมูลบัญชีการระบายสารมลพิษทางอากาศจากแหล่งกำเนิดมลพิษ

(๕) ข้อมูลสุขภาพที่เกี่ยวข้องกับผลกระทบจากมลพิษทางอากาศ

(๖) ข้อมูลการกระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับการก่อมลพิษทางอากาศ

(๗) ข้อมูลเทคโนโลยีในการลดและขจัดมลพิษทางอากาศจากแหล่งกำเนิดมลพิษ

(๘) ข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้อง

ให้หน่วยงานของรัฐ คณะกรรมการอากาศสะอาดจังหวัด และบุคคลที่เกี่ยวข้อง มีหน้าที่จัดทำและส่งข้อมูลอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง หรือเมื่อสำนักงานร้องขอ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่เลขาธิการประกาศกำหนด เพื่อให้สำนักงานจัดเก็บไว้ในระบบฐานข้อมูลดังกล่าว

ประชาชนมีสิทธินำส่งข้อมูลเพิ่มเติมตามวรรคหนึ่งได้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่เลขาธิการประกาศกำหนด

ให้สำนักงานจัดให้มีระบบติดตามตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลที่นำส่งตามวรรคสอง และวรรคสาม โดยต้องจัดให้มีการตรวจสอบและรับรองความถูกต้องของข้อมูลก่อนนำเข้าระบบ การสอบทานและแจ้งเตือนความผิดปกติเป็นระยะ รวมทั้งมาตรการดำเนินการกรณีข้อมูลไม่ถูกต้อง หรือไม่ครบถ้วน

ให้สำนักงานเปิดเผยข้อมูลในระบบฐานข้อมูลตามวรรคหนึ่งที่เกี่ยวข้องในการเฝ้าระวัง การแจ้งเตือน การป้องกัน ลด และควบคุมมลพิษทางอากาศจากแหล่งกำเนิดในรูปแบบที่เข้าใจ และเข้าถึงได้ง่าย ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่เลขาธิการประกาศกำหนด

มาตรา ๖๖ ในการจัดทำฐานข้อมูลแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศและบัญชีการระบาย สารมลพิษทางอากาศระดับประเทศตามมาตรา ๖๕ (๓) และ (๔) ให้สำนักงานร่วมกับคณะกรรมการ อากาศสะอาดจังหวัดและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องจัดทำฐานข้อมูล โดยอย่างน้อยในฐานข้อมูลต้อง ครอบคลุมปัญหามลพิษทางอากาศจากแหล่งกำเนิดภาคต่าง ๆ ดังนี้

- (๑) ภาคอุตสาหกรรม
- (๒) ภาคคมนาคม
- (๓) ภาคป่าไม้
- (๔) ภาคเกษตรกรรม
- (๕) ภาคเมือง
- (๖) ภาคมลพิษข้ามแดน
- (๗) ภาคที่เป็นแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศอื่น

ให้สำนักงานออกประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข สำหรับการเปิดเผย ข้อมูลแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศและบัญชีการระบายสารมลพิษทางอากาศ

มาตรา ๖๗ ให้สำนักงานร่วมกับกระทรวงสาธารณสุขจัดให้มีระบบการเฝ้าระวังและ แจ้งเตือน ดังต่อไปนี้

- (๑) ให้สำนักงานจัดให้มีระบบการเฝ้าระวังและแจ้งเตือนคุณภาพอากาศ
- (๒) ให้กระทรวงสาธารณสุขจัดให้มีระบบเฝ้าระวังและแจ้งเตือนผลกระทบต่อสุขภาพ

จากมลพิษทางอากาศ

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้ใช้ข้อมูลจากการตรวจวัดคุณภาพอากาศ ข้อมูลที่เกี่ยวข้องตามมาตรา ๖๕ และข้อมูลจากการมีส่วนร่วมของหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และภาควิชาการที่เกี่ยวข้อง

ให้เลขาธิการและปลัดกระทรวงสาธารณสุขประกาศกำหนดระดับการแจ้งเตือนประชาชน ตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการวิชาการ

ข้อมูลจากการตรวจวัดคุณภาพอากาศตามวรรคสอง อาจมีที่มาจากเครื่องมือตรวจวัดของหน่วยงานของรัฐ สถาบันอุดมศึกษา องค์กรวิจัย เอกชน หรือประชาชน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่เลขาธิการประกาศกำหนด เพื่อควบคุมคุณภาพของเครื่องมือ ข้อมูล และวัตถุประสงค์ในการนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์

กรณีเกิดปัญหามลพิษทางอากาศในพื้นที่ใดและอาจมีผลกระทบต่อประชาชน ให้หน่วยงานของรัฐในพื้นที่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สนับสนุนเครื่องมือตรวจวัดคุณภาพอากาศ หรือดำเนินการอื่นใดเพื่อให้มีการตรวจวัดคุณภาพอากาศอย่างครอบคลุม และเป็นประโยชน์ต่อการเฝ้าระวังและแจ้งเตือนประชาชน

มาตรา ๖๘ ในช่วงวิกฤตคุณภาพอากาศตามประกาศในมาตรา ๖๗ วรรคสาม ให้หน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่กำกับดูแลสิ่งแวดล้อม โทรทัศน์ และโทรคมนาคม ดำเนินการให้ผู้ประกอบกิจการ จัดสรรช่องทางการแจ้งเตือนสาธารณะที่ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงได้ง่าย ทันต่อสถานการณ์ เพื่อแจ้งเตือนมลพิษทางอากาศและผลกระทบต่อสุขภาพ

มาตรา ๖๙ เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการติดตาม ตรวจสอบ และควบคุมแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศตามมาตรา ๑๐ ให้ประชาชน มีสิทธิแจ้งหรือร้องเรียนการละเมิดหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือสำนักงาน

ให้สำนักงานร่วมกับหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องจัดให้มีระบบติดตามการรับเรื่องร้องเรียน ที่เข้าถึงได้โดยสะดวกและทันการณ์ มีการบันทึกและจัดเก็บข้อมูลการรับเรื่องและการดำเนินการเพื่อการตรวจสอบย้อนกลับ และสามารถติดตามความคืบหน้าในการดำเนินการได้ และให้สำนักงานนำข้อมูลจากระบบติดตามการรับเรื่องร้องเรียนไปใช้ในการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการดำเนินการตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้เป็นไปตามที่เลขาธิการประกาศกำหนด ทั้งนี้ ต้องกำหนดกรอบระยะเวลาในการแจ้งการติดตาม การรับเรื่องร้องเรียนให้ผู้ร้องเรียนทราบ การแจ้งความคืบหน้าต่อผู้ร้องเรียนเป็นระยะและการส่งเรื่องร้องเรียนไปยังหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบในกรณีที่เป็นเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับแหล่งกำเนิดมลพิษ ที่อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานของรัฐตามกฎหมายอื่น

มาตรา ๗๐ หากหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบตามกฎหมายอื่นไม่ดำเนินการตามข้อร้องเรียนภายในสามสิบวันนับแต่ได้รับแจ้งหรือรับเรื่องร้องเรียน โดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้สำนักงานหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเร่งรัดให้ดำเนินการตามข้อร้องเรียนให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ครบกำหนดระยะเวลาสามสิบวัน เมื่อครบกำหนดระยะเวลาหากยังไม่ดำเนินการ ให้สำนักงานเสนอเรื่องต่อคณะกรรมการเพื่อใช้อำนาจกำกับดูแลหรือสั่งการให้หน่วยงานนั้นดำเนินการแก้ไขปัญหาตามที่มีการแจ้งหรือร้องเรียน

มาตรา ๗๑ เพื่อป้องกันการฟ้องคดีปิดปากและระงับการมีส่วนร่วมของประชาชน ให้ผู้แจ้งหรือร้องเรียนโดยสุจริตไม่ต้องรับผิดชอบทั้งทางแพ่ง อาญา และปกครอง และในกรณีที่ผู้แจ้งหรือร้องเรียนถูกฟ้องหรือดำเนินคดีเพื่อพิสูจน์ความสุจริต ให้สำนักงานร่วมกับหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายและสนับสนุนข้อมูลหลักฐานที่จำเป็นต่อการแก้ต่างคดีแก่ผู้นั้น

มาตรา ๗๒ รัฐมนตรีมีอำนาจประกาศหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขสำหรับการจำแนกพื้นที่คุณภาพอากาศ โดยการเสนอของคณะกรรมการวิชาการ

ในการกำหนดหลักเกณฑ์ตามวรรคหนึ่ง ให้จำแนกเป็นพื้นที่ผ่านเกณฑ์คุณภาพอากาศ และพื้นที่ไม่ผ่านเกณฑ์คุณภาพอากาศ โดยพิจารณาจากระดับความเข้มข้นของสารมลพิษทางอากาศ เทียบกับค่ามาตรฐานคุณภาพอากาศ จำนวนวันที่มีค่าสารมลพิษทางอากาศเกินค่ามาตรฐานคุณภาพอากาศ แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของคุณภาพอากาศในพื้นที่ ผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งลักษณะทางภูมิศาสตร์และอุตุนิยมวิทยาของพื้นที่ ซึ่งอาจกำหนดค่าที่แตกต่างกันสำหรับสารมลพิษแต่ละชนิดตามความเหมาะสม โดยคำนึงถึงลักษณะเฉพาะและความเป็นอันตรายของมลพิษนั้น ๆ

ให้คณะกรรมการอากาศสะอาดจังหวัดดำเนินการประเมินสถานการณ์คุณภาพอากาศในพื้นที่รับผิดชอบ โดยรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลคุณภาพอากาศย้อนหลังอย่างน้อยหนึ่งปี ทั้งนี้ หากพบว่าข้อมูลในพื้นที่ใดไม่เพียงพอต่อการประเมิน ให้แจ้งสำนักงานเพื่อขอรับการสนับสนุนด้านเครื่องมือตรวจวัดและการวิเคราะห์ข้อมูล เมื่อมีข้อมูลเพียงพอแล้ว ให้จัดทำร่างการจำแนกพื้นที่เพื่อนำไปรับฟังความคิดเห็นจากประชาชน พิจารณาปรับปรุงตามความเห็นที่ได้รับ และประกาศผลการจำแนกพื้นที่ผ่านเกณฑ์คุณภาพอากาศและพื้นที่ไม่ผ่านเกณฑ์คุณภาพอากาศให้ประชาชนในพื้นที่ทราบโดยทั่วกัน รวมทั้งรายงานผลการจำแนกนั้นต่อสำนักงานภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ประกาศ

ในกรณีที่คณะกรรมการอากาศสะอาดจังหวัดยังไม่ดำเนินการประกาศหรือดำเนินการไม่สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ตามมาตรานี้ ให้สำนักงานแจ้งให้คณะกรรมการอากาศสะอาดจังหวัดทราบ และเสนอการสนับสนุนที่จำเป็น หากคณะกรรมการอากาศสะอาดจังหวัดไม่ดำเนินการประเมิน และจำแนกพื้นที่หรือปรับปรุงการกำหนดพื้นที่ให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวัน นับแต่ได้รับการแจ้งและการสนับสนุน ให้เลขาธิการมีอำนาจประกาศประเภทของพื้นที่นั้นแทนได้

ในกรณีที่สถานการณ์คุณภาพอากาศในพื้นที่ที่ถูกประกาศมีการเปลี่ยนแปลงไป จนเข้าหลักเกณฑ์การจำแนกเป็นพื้นที่อื่น ให้คณะกรรมการอากาศสะอาดจังหวัด พิจารณาออกประกาศประเภทพื้นที่ให้สอดคล้องกับสถานการณ์คุณภาพอากาศที่เปลี่ยนแปลงไป

มาตรา ๗๓ รัฐมนตรีมีอำนาจประกาศกำหนดมาตรฐานควบคุมการระบายสารมลพิษทางอากาศจากแหล่งกำเนิดมลพิษ โดยการเสนอของคณะกรรมการวิชาการ

การกำหนดมาตรฐานควบคุมการระบายสารมลพิษทางอากาศตามวรรคหนึ่ง จะต้องเป็นไปตามหลักวิชาการและหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ โดยคำนึงถึงผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ และเทคโนโลยีที่อาจพัฒนาเปลี่ยนแปลงไป ซึ่งอาจกำหนดค่ามาตรฐานเป็นความเข้มข้น หรืออัตราการระบาย หรือเป็นหลักเกณฑ์หรือวิธีปฏิบัติในการควบคุมมลพิษทางอากาศจากแหล่งกำเนิดมลพิษก็ได้

ในกรณีมีเหตุอันควรคณะกรรมการอากาศสะอาดจังหวัดสามารถกำหนดมาตรฐานซึ่งมีความเข้มงวดมากกว่าหรือเพิ่มเติมชนิดสารมลพิษเพื่อควบคุมการระบายสารมลพิษทางอากาศจากแหล่งกำเนิดมลพิษในพื้นที่รับผิดชอบหรือพื้นที่เฉพาะได้ตามความจำเป็น ทั้งนี้ เพื่อเป็นกรอบในการอนุมัติ อนุญาต และกำหนดมาตรการในการควบคุมแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศจากแหล่งกำเนิดภาคต่าง ๆ

มาตรา ๗๔ ให้สำนักงานเสนอเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ เพื่อเป็นการกำหนดนโยบายทิศทางการป้องกัน ลด และควบคุมมลพิษทางอากาศ ต่อคณะกรรมการ เพื่อให้คณะกรรมการอากาศสะอาดจังหวัด คณะกรรมการตามกฎหมาย และหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง นำไปดำเนินการเพื่อให้บรรลุผลลัพธ์สำคัญที่คาดว่าจะได้รับ ทั้งนี้ เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์อย่างน้อยต้องประกอบด้วย

(๑) ผลลัพธ์สำคัญที่คาดว่าจะได้รับ พร้อมทั้งตัวชี้วัดความสำเร็จที่เป็นรูปธรรม และสามารถวัดผลได้

(๒) แนวทางหลักในการบริหารจัดการและควบคุมมลพิษทางอากาศที่ระบายจากแหล่งกำเนิดมลพิษ

(๓) แนวทางในการสนับสนุนและลดปัญหาอุปสรรคในการจัดการแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศ และการจัดการเพื่ออากาศสะอาด

(๔) แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคเอกชนและภาคประชาชนในการดำเนินการตามเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์

(๕) แนวทางการส่งเสริมการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมเพื่อแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศ และการจัดการเพื่ออากาศสะอาดอย่างยั่งยืน

มาตรา ๗๕ ให้คณะกรรมการอากาศสะอาดจังหวัดจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศและการจัดการเพื่ออากาศสะอาดระดับจังหวัดให้สอดคล้องกับนโยบายและเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ของคณะกรรมการและการจำแนกพื้นที่คุณภาพอากาศ โดยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และคำนึงถึงลักษณะพื้นที่เฉพาะตามระบบนิเวศ เขตภูมิศาสตร์อากาศ ปัญหาเกี่ยวเนื่องข้ามพื้นที่หรือข้ามจังหวัด วิถีชีวิต วัฒนธรรม กลุ่มเปราะบาง และบุคคลที่ได้รับผลกระทบ ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วย

(๑) การประเมินสถานการณ์คุณภาพอากาศในพื้นที่ แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในอนาคต และศักยภาพการรองรับสารมลพิษทางอากาศของพื้นที่ รวมถึงวิเคราะห์สาเหตุและปัจจัยที่ทำให้เกิดปัญหามลพิษทางอากาศ

(๒) การชี้บ่งแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศที่มีนัยสำคัญในพื้นที่ โครงการหรือการพัฒนาใดที่อาจส่งผลกระทบ และการวิเคราะห์ศักยภาพการรองรับสารมลพิษทางอากาศของพื้นที่ที่คงเหลือ รวมถึงลำดับความสำคัญของแหล่งกำเนิดมลพิษที่ต้องบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาดอย่างเร่งด่วน

(๓) เป้าหมายเชิงระยะเวลาที่มลพิษทางอากาศในจังหวัดที่มีพื้นที่ไม่ผ่านเกณฑ์คุณภาพอากาศจะเปลี่ยนเป็นพื้นที่ผ่านเกณฑ์คุณภาพอากาศ

(๔) มาตรการและแนวทางในการบริหารจัดการมลพิษทางอากาศ โดยในพื้นที่ผ่านเกณฑ์คุณภาพอากาศให้นั้นมาตรการเชิงป้องกันเพื่อมิให้คุณภาพอากาศเสื่อมโทรมลงจนกลายเป็นพื้นที่ไม่ผ่านเกณฑ์คุณภาพอากาศ รวมทั้งมาตรการส่งเสริมและอนุรักษ์พื้นที่ที่มีคุณภาพอากาศดีเพื่อเป็นพื้นที่อากาศสะอาดของจังหวัด สำหรับพื้นที่ไม่ผ่านเกณฑ์คุณภาพอากาศให้นั้นมาตรการเชิงแก้ไข ลด และควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดมลพิษต่าง ๆ โดยระยะระยะเวลาดำเนินการที่ชัดเจน

(๕) การติดตามตรวจสอบและเฝ้าระวังสถานการณ์คุณภาพอากาศในพื้นที่ รวมถึงการรายงานข้อมูลต่อสาธารณะอย่างทันทั่วทั้ง

(๖) การเฝ้าระวัง ป้องกัน ดูแลและประเมินปัญหาผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนที่เกิดขึ้นจากมลพิษทางอากาศ

(๗) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคส่วนต่าง ๆ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศ

(๘) การจัดสรรทรัพยากรและงบประมาณที่ใช้สำหรับการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ ในการจัดทำแผนปฏิบัติการตามวรรคหนึ่ง ให้สำนักงานแนะนำและช่วยเหลือตามความจำเป็น และสนับสนุนข้อมูลที่จำเป็นจากระบบฐานข้อมูลการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาดให้แก่คณะกรรมการอากาศสะอาดจังหวัดอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำแผนปฏิบัติการและการประเมินผล

ให้คณะกรรมการอากาศสะอาดจังหวัดประเมินผลการดำเนินการและผลลัพธ์ด้านคุณภาพอากาศในพื้นที่ตามแผนปฏิบัติการ และเสนอต่อสำนักงานเพื่อพิจารณาและให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแผนปฏิบัติการและแนวทางการดำเนินการต่อไป

การกำหนดศักยภาพการรองรับสารมลพิษทางอากาศของพื้นที่ตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดตามมาตรา ๓๓ (๖)

มาตรา ๓๖ เพื่อประโยชน์ในการรักษาคุณภาพอากาศให้เป็นไปตามมาตรฐานในพื้นที่ผ่านเกณฑ์คุณภาพอากาศ และเพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงคุณภาพอากาศให้ผ่านมาตรฐานตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการระดับจังหวัดในพื้นที่ไม่ผ่านเกณฑ์คุณภาพอากาศ ให้คณะกรรมการอากาศสะอาดจังหวัดนำศักยภาพการรองรับสารมลพิษทางอากาศ มาใช้เป็นเครื่องมือควบคุมแหล่งกำเนิดมลพิษที่มีนัยสำคัญในพื้นที่ และมีอำนาจประกาศกำหนดประเภทของกิจการและปริมาณการระบายสารมลพิษทางอากาศของแหล่งกำเนิดมลพิษที่อาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพอากาศ

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการกำหนดประเภทของกิจการและปริมาณการระบายสารมลพิษทางอากาศของแหล่งกำเนิดมลพิษที่อาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพอากาศตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่เลขาธิการประกาศกำหนด

มาตรา ๓๗ เมื่อคณะกรรมการอากาศสะอาดจังหวัดได้ประกาศกำหนดประเภทของกิจการและปริมาณการระบายสารมลพิษทางอากาศของแหล่งกำเนิดมลพิษที่อาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพอากาศตามมาตรา ๓๖ แล้ว ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษ หรือหน่วยงานของรัฐที่จะดำเนินกิจการหรือโครงการนั้นดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) กิจการหรือโครงการที่ไม่ต้องมีการขออนุมัติหรืออนุญาตต่อหน่วยงานของรัฐ ตามกฎหมายในเรื่องนั้นหรือไม่ต้องจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ให้ยื่นรายละเอียดกิจการหรือโครงการต่อคณะกรรมการอากาศสะอาดจังหวัด ก่อนการดำเนินกิจการหรือโครงการนั้น

(๒) กิจการหรือโครงการที่ต้องมีการขออนุมัติหรืออนุญาตต่อหน่วยงานของรัฐ ตามกฎหมายในเรื่องนั้นหรือต้องจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ให้ยื่นรายละเอียดกิจการหรือโครงการต่อคณะกรรมการอากาศสะอาดจังหวัดก่อนการขออนุมัติหรืออนุญาตหรือก่อนการยื่นรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

รายละเอียดของกิจการหรือโครงการ หลักเกณฑ์และวิธีการอื่น ให้เป็นไปตามที่เลขาธิการประกาศกำหนด

มาตรา ๗๘ เมื่อได้รับรายละเอียดของกิจการหรือโครงการ ให้คณะกรรมการอากาศสะอาดจังหวัดเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้อง จัดรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และนำข้อมูลจากการรับฟังความคิดเห็น ข้อมูลศักยภาพการรองรับสารมลพิษทางอากาศ และเนื้อหาในแผนปฏิบัติการระดับจังหวัดตามมาตรา ๗๕ มาประกอบการพิจารณากำหนดปริมาณการระบายสารมลพิษทางอากาศของแหล่งกำเนิดมลพิษและเงื่อนไขอื่นสำหรับการดำเนินกิจการหรือโครงการนั้น

หลักเกณฑ์และวิธีการเปิดเผยข้อมูลและการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่เลขาธิการประกาศกำหนด

มาตรา ๗๙ ในกรณีที่เป็นการดำเนินกิจการหรือโครงการที่ไม่ต้องมีการขออนุมัติหรืออนุญาตต่อหน่วยงานของรัฐตามกฎหมายในเรื่องนั้นหรือไม่ต้องจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ให้คณะกรรมการอากาศสะอาดจังหวัดออกคำสั่งกำหนดอัตราการระบายสารมลพิษทางอากาศ เงื่อนไขหรือมาตรการอื่นใดต่อเจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศและหน่วยงานของรัฐที่จะดำเนินกิจการหรือโครงการนั้นภายในหกสิบวันนับแต่ได้รับรายละเอียดของกิจการหรือโครงการ

มาตรา ๘๐ ในกรณีที่เป็นการดำเนินกิจการหรือโครงการที่ต้องได้รับอนุมัติหรืออนุญาตตามกฎหมายอื่นหรือต้องจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ให้คณะกรรมการอากาศสะอาดจังหวัดพิจารณาและส่งข้อกำหนดอัตราการระบายสารมลพิษทางอากาศของแหล่งกำเนิดมลพิษ เงื่อนไขหรือมาตรการอื่นต่อหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องภายในหกสิบวันนับแต่ได้รับรายละเอียดของกิจการหรือโครงการ

ให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องรอผลการพิจารณาจากคณะกรรมการอากาศสะอาดจังหวัดก่อนสั่งอนุมัติหรืออนุญาต หรือก่อนการให้ความเห็นชอบรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม และให้นำข้อกำหนดอัตราการระบายสารมลพิษทางอากาศของแหล่งกำเนิดมลพิษ เงื่อนไขหรือมาตรการดังกล่าวไปกำหนดเป็นเงื่อนไขในการอนุมัติหรืออนุญาตหรือต่อใบอนุญาต หรือการพิจารณาให้ความเห็นชอบรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม โดยให้ถือเป็นเงื่อนไขตามกฎหมายในเรื่องนั้นด้วย

มาตรา ๘๑ เพื่อปรับปรุงคุณภาพอากาศในพื้นที่ที่มีมลพิษทางอากาศเกินศักยภาพการรองรับสารมลพิษทางอากาศของพื้นที่หรือพื้นที่ไม่ผ่านเกณฑ์คุณภาพอากาศจนเปลี่ยนเป็นพื้นที่ผ่านเกณฑ์คุณภาพอากาศ ตามระยะเวลาที่กำหนดในแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศและการจัดการเพื่ออากาศสะอาด ให้สำนักงานร่วมกับคณะกรรมการอากาศสะอาดจังหวัดจัดส่งข้อมูลศักยภาพการรองรับสารมลพิษของพื้นที่และข้อกำหนดปริมาณการระบายมลพิษทางอากาศและเงื่อนไข ไปยังหน่วยงานของรัฐที่กำกับดูแล เพื่อเสนอพิจารณาเปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มเติมเงื่อนไขที่กำหนดในใบอนุญาตของแหล่งกำเนิดมลพิษซึ่งตั้งอยู่เดิมในพื้นที่ และเปิดเผยข้อกำหนดปริมาณการระบายสารมลพิษและเงื่อนไขที่จัดส่งนั้นต่อสาธารณะ

หากหน่วยงานไม่ดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้สำนักงานเสนอเรื่องต่อคณะกรรมการเพื่อใช้อำนาจกำกับดูแลหรือสั่งการให้หน่วยงานนั้นดำเนินการ

มาตรา ๘๒ เพื่อประโยชน์ในการติดตามตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมายคณะกรรมการอากาศสะอาดจังหวัดมีอำนาจประกาศกำหนดให้แหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศตามประกาศในมาตรา ๗๖ ไม่ว่าจะเป็นแหล่งกำเนิดที่ตั้งอยู่เดิมหรือที่ตั้งขึ้นใหม่ เป็นแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศที่ต้องติดตั้งหรือปรับปรุงระบบติดตามตรวจสอบหรือตรวจวัดสารมลพิษทางอากาศ ทั้งนี้หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการติดตั้งหรือปรับปรุงระบบดังกล่าว ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการอากาศสะอาดจังหวัดประกาศกำหนด

ในกรณีที่แหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศใดมีระบบติดตามตรวจสอบหรือตรวจวัดสารมลพิษทางอากาศอยู่แล้วก่อนวันที่มีประกาศตามวรรคหนึ่ง ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศแจ้งต่อเจ้าพนักงานอากาศสะอาดภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มิประกาศ หากเจ้าพนักงานอากาศสะอาดเห็นว่าระบบติดตามตรวจสอบหรือตรวจวัดสารมลพิษทางอากาศที่มีอยู่แล้วยังไม่สามารถติดตามตรวจสอบหรือตรวจวัดสารมลพิษทางอากาศให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดได้ตามวรรคหนึ่ง เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศมีหน้าที่ต้องดำเนินการแก้ไขหรือปรับปรุงภายในระยะเวลาที่เจ้าพนักงานอากาศสะอาดกำหนด

เจ้าพนักงานอากาศสะอาดมีอำนาจออกคำสั่งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศรายใดซึ่งมิได้อยู่ในประกาศตามวรรคหนึ่ง ติดตั้งหรือปรับปรุงระบบติดตามตรวจสอบหรือตรวจวัดสารมลพิษทางอากาศเป็นการเฉพาะรายได้ เมื่อปรากฏว่าแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศนั้นมีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(๑) ตั้งอยู่ในพื้นที่อ่อนไหวหรือพื้นที่ที่มีความเสี่ยงสูงต่อการได้รับผลกระทบจากมลพิษทางอากาศ

(๒) มีข้อร้องเรียนจากประชาชน หรือมีเหตุอันควรเชื่อว่าแหล่งกำเนิดดังกล่าวมีการปลดปล่อยสารมลพิษทางอากาศเกินกว่าค่ามาตรฐานหรือก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพอากาศหรือสุขภาพของประชาชน

(๓) มีลักษณะการดำเนินกิจกรรมหรือกระบวนการผลิตที่มีความเฉพาะ ไม่ว่าจะเป็นการดำเนินกิจกรรมเป็นครั้งคราวหรือตามฤดูกาล หรือมีกระบวนการผลิตหรือการใช้วัตถุดิบหรือเชื้อเพลิงที่อาจส่งผลต่อการปลดปล่อยสารมลพิษทางอากาศ

มาตรา ๘๓ ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศ ตามมาตรา ๘๒ มีหน้าที่ส่งข้อมูลจากระบบติดตามตรวจสอบหรือตรวจวัดสารมลพิษทางอากาศไปยัง คณะกรรมการอากาศสะอาดจังหวัด ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่คณะกรรมการอากาศสะอาด จังหวัดประกาศกำหนด โดยให้สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดมีหน้าที่เปิดเผยข้อมูล ดังกล่าวต่อสาธารณะในรูปแบบที่เข้าถึงและเข้าใจได้ง่าย เพื่อให้ประชาชนมีสิทธิรับรู้และมีส่วนร่วม ในการติดตามตรวจสอบคุณภาพอากาศ

มาตรา ๘๔ ให้คณะกรรมการกำหนดแนวทางในการจัดสรรงบประมาณทั้งงบประมาณ ตามภารกิจ งบประมาณรายจ่ายบูรณาการ งบประมาณจังหวัด งบประมาณเพื่อขับเคลื่อนแผนพัฒนา กลุ่มจังหวัด งบประมาณภายใต้แผนงานยุทธศาสตร์ส่งเสริมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น หรือเงินอุดหนุนราชการกรณีฉุกเฉินของกระทรวงการคลัง เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงาน ของหน่วยงานของรัฐ คณะกรรมการอากาศสะอาดจังหวัด รวมถึงการสนับสนุนจากกองทุน เพื่อให้มี งบประมาณสนับสนุนการดำเนินงาน และแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศและ การจัดการเพื่ออากาศสะอาดในพื้นที่จังหวัด พื้นที่เฉพาะ เขตเฝ้าระวังมลพิษทางอากาศ เขตประสบมลพิษ ทางอากาศ พื้นที่ไม่ผ่านเกณฑ์คุณภาพอากาศหรือในช่วงวิกฤตคุณภาพอากาศ

หมวด ๔

การป้องกันและควบคุมมลพิษทางอากาศจากแหล่งกำเนิดมลพิษ

มาตรา ๘๕ เพื่อให้การบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาดมีประสิทธิภาพ ปลอดภัย รวมถึงการปกป้องสุขภาพของประชาชน และการรักษาคุณภาพอากาศของประเทศหรือของสาธารณชน โดยสอดคล้องกับการพัฒนาประเทศ บทบัญญัติในหมวดนี้จะครอบคลุมการป้องกัน และควบคุมมลพิษ ทางอากาศจากแหล่งกำเนิดภาคอุตสาหกรรม แหล่งกำเนิดภาคคมนาคม แหล่งกำเนิดภาคป่าไม้ แหล่งกำเนิดภาคเกษตรกรรม แหล่งกำเนิดภาคเมือง แหล่งกำเนิดภาคมลพิษข้ามแดน และแหล่งกำเนิดอื่น ซึ่งจะนำไปกำหนดเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ โดยหน่วยงานของรัฐ คณะกรรมการตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง และคณะกรรมการที่มีหน้าที่และอำนาจจะต้องนำไปดำเนินการ ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

ส่วนที่ ๑

ภาคอุตสาหกรรม

มาตรา ๘๖ เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด ให้กระทรวง อุตสาหกรรม และหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง มีหน้าที่เก็บ รวบรวม และจัดทำฐานข้อมูลแหล่งกำเนิด มลพิษทางอากาศประกอบด้วยบัญชีการระบายสารมลพิษทางอากาศจากแหล่งกำเนิดภาคอุตสาหกรรม และทำเนียบการปลดปล่อยและเคลื่อนย้ายมลพิษ ซึ่งอย่างน้อยต้องมีข้อมูล ดังต่อไปนี้

(๑) ข้อมูลแหล่งกำเนิดภาคอุตสาหกรรม อันประกอบด้วยตำแหน่งที่ตั้ง พิกัดทางภูมิศาสตร์ ประเภทการประกอบกิจการ กำลังการผลิต ชนิดและปริมาณการใช้เชื้อเพลิง และเทคโนโลยีการบำบัดมลพิษ

(๒) ข้อมูลชนิดของสารมลพิษทางอากาศ อัตราการระบายสารมลพิษทางอากาศ ข้อมูลการปลดปล่อยและเคลื่อนย้ายมลพิษ ข้อมูลการจัดสรร ชื่อขาย และโอนสิทธิการระบายสารมลพิษทางอากาศของแหล่งกำเนิดมลพิษตาม (๑)

มาตรา ๘๗ เพื่อป้องกันการเกิดมลพิษตั้งแต่ต้นทาง ให้กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงพลังงาน หน่วยงานของรัฐ และคณะกรรมการตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ต้องควบคุมและส่งเสริมการผลิตให้เป็นการผลิตที่สะอาดในภาคอุตสาหกรรม โดยกำหนดนโยบายให้ภาคอุตสาหกรรมใช้เชื้อเพลิง เครื่องจักร และกระบวนการผลิตที่สะอาด ซึ่งทำให้เกิดการระบายมลพิษทางอากาศต่ำ และให้นำข้อกำหนด มาตรการและมาตรฐานในการควบคุมมลพิษทางอากาศตามบทบัญญัติในพระราชบัญญัตินี้มาประกอบการกำหนดนโยบายดังกล่าวตามเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์

มาตรา ๘๘ เพื่อการควบคุมมลพิษทางอากาศจากแหล่งกำเนิดภาคอุตสาหกรรม ให้รัฐมนตรีโดยการเสนอของคณะกรรมการวิชาการ มีอำนาจประกาศกำหนดเรื่อง ดังต่อไปนี้

- (๑) มาตรฐานควบคุมการระบายสารมลพิษทางอากาศจากแหล่งกำเนิดภาคอุตสาหกรรมโดยอาจกำหนดมาตรฐานที่แตกต่างกันสำหรับพื้นที่ผ่านเกณฑ์คุณภาพอากาศ และพื้นที่ไม่ผ่านเกณฑ์คุณภาพอากาศ
- (๒) ประเภทของแหล่งกำเนิดภาคอุตสาหกรรมที่จะต้องถูกควบคุมการระบายสารมลพิษทางอากาศออกสู่บรรยากาศ ให้ไม่เกินมาตรฐานตาม (๑)
- (๓) ประเภทของแหล่งกำเนิดภาคอุตสาหกรรมที่จะต้องจัดทำรายงานการใช้เชื้อเพลิง และการระบายสารมลพิษทางอากาศ
- (๔) ประเภทของแหล่งกำเนิดภาคอุตสาหกรรมที่จะต้องจัดทำทำเนียบการปลดปล่อย และเคลื่อนย้ายมลพิษ
- (๕) ประเภทของแหล่งกำเนิดภาคอุตสาหกรรมที่จะต้องจัดให้มีระบบการตรวจสอบการระบายสารมลพิษทางอากาศอย่างต่อเนื่อง

การกำหนดมาตรฐานควบคุมการระบายสารมลพิษทางอากาศจากแหล่งกำเนิดภาคอุตสาหกรรมตามวรรคหนึ่ง (๑) จะต้องเป็นไปตามหลักวิชาการ หลักฐานทางวิทยาศาสตร์ และคำนึงถึงผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ และเทคโนโลยีที่อาจพัฒนาเปลี่ยนแปลงไป ซึ่งอาจกำหนดมาตรฐานเป็นความเข้มข้น หรืออัตราการระบาย หรือเป็นหลักเกณฑ์ หรือวิธีปฏิบัติในการควบคุมมลพิษทางอากาศจากแหล่งกำเนิดมลพิษก็ได้

คณะกรรมการอากาศสะอาดจังหวัดมีอำนาจประกาศกำหนดมาตรฐานควบคุมการระบายสารมลพิษทางอากาศจากแหล่งกำเนิดภาคอุตสาหกรรมในเขตพื้นที่รับผิดชอบหรือพื้นที่เฉพาะ ซึ่งมีความเข้มงวดมากกว่าหรือเพิ่มเติมชนิดสารมลพิษจากมาตรฐานควบคุมการระบายสารมลพิษทางอากาศจากแหล่งกำเนิดภาคอุตสาหกรรมตามวรรคหนึ่ง (๑) ก็ได้ โดยให้คำนึงถึงการจำแนกพื้นที่คุณภาพอากาศและศักยภาพการรองรับสารมลพิษทางอากาศของแต่ละพื้นที่เป็นสำคัญ

เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษภาคอุตสาหกรรมประเภทที่ต้องจัดทำรายงานการใช้เชื้อเพลิงและการระบายสารมลพิษทางอากาศหรือจัดทำทะเบียนการปลดปล่อยและเคลื่อนย้ายมลพิษ รายงานการตรวจสอบการระบายสารมลพิษทางอากาศอย่างต่อเนื่อง จัดส่งข้อมูลตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่เลขาธิการประกาศกำหนด

มาตรา ๘๙ เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศตามมาตรา ๘๘ (๒) ต้องจัดให้มีระบบบำบัด อุปกรณ์ หรือการจัดการมลพิษด้วยวิธีการอื่นใด เพื่อควบคุม ตรวจวัด กำจัด ลด หรือขจัดมลพิษ หรือการระบายสารมลพิษทางอากาศให้เป็นไปตามมาตรฐานควบคุมการระบายสารมลพิษทางอากาศจากแหล่งกำเนิดมลพิษ

มาตรา ๙๐ คณะกรรมการอากาศสะอาดจังหวัดมีอำนาจกำหนดให้แหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศประเภทที่อยู่ในประกาศตามมาตรา ๗๖ ซึ่งจะตั้งใหม่ในพื้นที่ ต้องจัดให้มีระบบบำบัด อุปกรณ์ หรือการจัดการมลพิษด้วยวิธีการอื่นใด เพื่อควบคุม ลด หรือขจัดมลพิษ หรือการระบายสารมลพิษทางอากาศให้เป็นไปตามปริมาณการระบายสารมลพิษทางอากาศที่คณะกรรมการอากาศสะอาดจังหวัดกำหนด โดยพิจารณาตามหลักการ ดังต่อไปนี้

(๑) กรณีพื้นที่ผ่านเกณฑ์คุณภาพอากาศ ให้พิจารณาใช้เทคโนโลยีควบคุมมลพิษที่ดีที่สุดที่มีอยู่สำหรับประเภทอุตสาหกรรมนั้น และพิจารณาจากประสิทธิภาพในการควบคุมมลพิษรวมถึงปัจจัยอื่นที่เกี่ยวข้อง

(๒) กรณีพื้นที่ไม่ผ่านเกณฑ์คุณภาพอากาศ ให้พิจารณาใช้เทคโนโลยีควบคุมมลพิษที่ทำให้อัตราการระบายสารมลพิษทางอากาศต่ำที่สุดที่สามารถปฏิบัติได้ โดยพิจารณาจากแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศอุตสาหกรรมประเภทเดียวกันสามารถปฏิบัติได้ เว้นแต่เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศจะพิสูจน์ได้ว่าไม่สามารถบรรลุอัตราการระบายสารมลพิษทางอากาศดังกล่าวได้

แหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศประเภทที่อยู่ในประกาศตามมาตรา ๗๖ ซึ่งตั้งอยู่เดิมในพื้นที่ ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศปฏิบัติตามมาตรฐานควบคุมการระบายสารมลพิษทางอากาศที่กำหนด และจัดทำแผนปรับปรุงการใช้เทคโนโลยีควบคุมมลพิษให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น โดยในพื้นที่ผ่านเกณฑ์คุณภาพอากาศ ให้พิจารณาปรับปรุงตามความเหมาะสมและความเป็นไปได้ทางเศรษฐกิจ และในพื้นที่ไม่ผ่านเกณฑ์คุณภาพอากาศ ให้พิจารณาปรับปรุงโดยใช้เทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพสูงขึ้น ซึ่งอาจรวมถึงการใช้เทคโนโลยีตามวรรคหนึ่งตามความจำเป็น การนำระบบการจัดสรรการซื้อขาย และการโอนสิทธิในการระบายสารมลพิษทางอากาศในพื้นที่ควบคุมหรือมาตรการอื่นมาใช้เพื่อสนับสนุนการเปลี่ยนผ่านเทคโนโลยี และการลดมลพิษทางอากาศโดยรวมของพื้นที่

ในการพิจารณาตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้คณะกรรมการอากาศสะอาดจังหวัดคำนึงถึงประสิทธิภาพในการควบคุมมลพิษ ความเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ และศักยภาพในการรองรับสารมลพิษทางอากาศของพื้นที่ เพื่อทำให้คุณภาพอากาศเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด

มาตรา ๙๑ เพื่อส่งเสริมให้เกิดการปรับปรุงการใช้เทคโนโลยีควบคุมมลพิษทางอากาศให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง คณะกรรมการอากาศสะอาดจังหวัดมีอำนาจในการทำข้อตกลงโดยสมัครใจกับผู้ประกอบการ โดยข้อตกลงดังกล่าวอย่างน้อยประกอบด้วยเป้าหมายการลดการระบายสารมลพิษทางอากาศที่เข้มงวดกว่าที่กฎหมายกำหนด แผนการปรับปรุงเทคโนโลยีการอบระยะเวลาดำเนินการ และมาตรการติดตามผล

ผู้ประกอบการที่เข้าร่วมและปฏิบัติตามข้อตกลงอย่างครบถ้วนมีสิทธิได้รับการพิจารณาสิทธิประโยชน์ตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้

ให้คณะกรรมการอากาศสะอาดจังหวัดจัดทำรายงานประจำปีเกี่ยวกับผลการดำเนินการตามข้อตกลงโดยสมัครใจและเผยแพร่ต่อสาธารณะ ทั้งนี้ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจัดทำข้อตกลงโดยสมัครใจ ให้เป็นไปตามที่เลขาธิการประกาศกำหนด

มาตรา ๙๒ ให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องและคณะกรรมการเศรษฐกิจกำหนดและส่งเสริมให้มีการนำเครื่องมือและมาตรการทางเศรษฐศาสตร์เพื่ออากาศสะอาดมาใช้เป็นมาตรการเสริมในการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศ เพื่อส่งเสริมการผลิตที่สะอาด ในภาคอุตสาหกรรม การปรับปรุงการใช้เทคโนโลยีควบคุมมลพิษทางอากาศให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น ไม่ว่าจะเป็นค่าธรรมเนียมเพื่ออากาศสะอาด การจัดสรร การซื้อขาย และการโอนสิทธิในการระบายสารมลพิษทางอากาศในพื้นที่ควบคุม มาตรการอุดหนุน สนับสนุน ส่งเสริม ช่วยเหลือ หรือมาตรการอื่น

ส่วนที่ ๒

ภาคคมนาคม

มาตรา ๙๓ เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด ให้กระทรวงคมนาคม และหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง มีหน้าที่เก็บ รวบรวม และจัดทำฐานข้อมูลและบัญชีการระบายสารมลพิษทางอากาศจากแหล่งกำเนิดภาคคมนาคม ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยข้อมูล ดังต่อไปนี้

(๑) ข้อมูลทะเบียนบัญชีรายการประเภทและจำนวนยานพาหนะ ทั้งประเภทที่เคลื่อนที่ได้ที่ใช้ถนนบนทาง และประเภทที่เคลื่อนที่ได้ที่ไม่ใช้ถนนบนทาง ระยะเวลา และระยะทางการใช้งานตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดการใช้งานทั้งทางบก ทางอากาศ ทางน้ำ และทางราง

(๒) ข้อมูลชนิดของสารมลพิษทางอากาศ อัตราการระบายสารมลพิษทางอากาศ อัตราการใช้เชื้อเพลิง อัตราการใช้พลังงาน การตรวจสภาพยานพาหนะประจำปี รวมถึงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเกิดมลพิษ ทั้งนี้ ให้มีการเชื่อมโยงข้อมูลเกี่ยวกับยานพาหนะทั้งหมด เพื่อประโยชน์ในการติดตามตรวจสอบ ควบคุมการใช้งานยานพาหนะ และควบคุมมลพิษจากยานพาหนะอย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรา ๙๔ เมื่อหน่วยงานของรัฐจัดทำแผนพัฒนาโครงข่ายภาคคมนาคม ทั้งระดับประเทศหรือระดับภูมิภาคที่ต้องมีการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ตามระเบียบหรือกฎหมายอื่นใด ให้คำนึงถึงการส่งผลต่อการเติบโต การขยายและการเปลี่ยนแปลงของสภาพความเป็นเมือง การเคลื่อนย้ายและการตั้งถิ่นฐาน การเกิดขึ้นของอาคารสูง ความเป็นอยู่ของชุมชน

และสภาพเศรษฐกิจ ที่จะทำให้จำนวนยานพาหนะและการจราจรเพิ่มขึ้น ซึ่งส่งผลต่อการเพิ่มขึ้นของมลพิษทางอากาศ และการสะสมของมลพิษทางอากาศในพื้นที่

ในกรณีที่ปรากฏว่าการพัฒนาโครงข่ายภาคคมนาคมตามวรรคหนึ่ง ส่งผลให้เกิดมลพิษทางอากาศอย่างมีนัยสำคัญ ให้หน่วยงานของรัฐซึ่งเป็นเจ้าของโครงการจัดเตรียมแผนการรองรับและมีมาตรการบรรเทาผลกระทบแก่ประชาชน

มาตรา ๙๕ เพื่อป้องกันการเกิดมลพิษทางอากาศตั้งแต่ต้นทางจากแหล่งกำเนิดภาคคมนาคม ให้หน่วยงานของรัฐกำหนดนโยบายและดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์อย่างน้อยดังต่อไปนี้

- (๑) การใช้ยานพาหนะมลพิษต่ำ หรือที่ขับเคลื่อนด้วยพลังงานสะอาด
- (๒) การกำหนดอายุการใช้งานยานพาหนะที่เหมาะสมและมาตรการการจัดการยานพาหนะสิ้นสภาพ
- (๓) การใช้พลังงานสะอาดหรือน้ำมันเชื้อเพลิงเทียบเท่ามาตรฐานสากล
- (๔) การกำกับดูแลและควบคุมการใช้งานยานพาหนะ เครื่องยนต์ หรือเครื่องจักรกลและอุปกรณ์ประกอบของระบบขนส่งทางบก ทางอากาศ ทางน้ำ และทางราง

มาตรา ๙๖ เพื่อลดปริมาณมลพิษทางอากาศจากภาคคมนาคม ให้กระทรวงคมนาคม และหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง กำหนดมาตรการลดการใช้ยานพาหนะที่ใช้น้ำมันเป็นเชื้อเพลิงในเขตเมือง และเพิ่มสัดส่วนการใช้ยานพาหนะที่มีมลพิษต่ำ รวมถึงลดการใช้ยานพาหนะส่วนบุคคลและเพิ่มการใช้ระบบขนส่งสาธารณะในเขตเมือง

มาตรา ๙๗ เพื่อส่งเสริมการเดินทางในระบบขนส่งสาธารณะ ให้กระทรวงคมนาคม และหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องจัดให้มีระบบการขนส่งสาธารณะทางบก ทางอากาศ ทางน้ำ และทางราง ที่เชื่อมต่อระหว่างกัน โดยมีระบบขนส่งสาธารณะรองที่เชื่อมโยงกับระบบขนส่งสาธารณะหลักให้ครอบคลุมพื้นที่อย่างทั่วถึง เกิดความสะดวก ปลอดภัยในการเดินทาง และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

มาตรา ๙๘ ให้กระทรวงคมนาคมกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจำกัดอายุการใช้งานของยานพาหนะ และให้นำนยานพาหนะสิ้นสภาพเข้าสู่ระบบการจัดการซากอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

มาตรา ๙๙ เพื่อลดการสะสมของสารมลพิษทางอากาศในพื้นที่ ให้คณะกรรมการอากาศสะอาดจังหวัดมีอำนาจในการกำหนดพื้นที่ควบคุมการระบายสารมลพิษทางอากาศต่ำในเมือง การกำหนดมาตรการลดมลพิษทางอากาศในพื้นที่ตามวรรคหนึ่ง ให้คำนึงถึงการระบายสารมลพิษทางอากาศ ประเภทเทคโนโลยี ระยะเวลาการใช้พื้นที่ ตลอดจนการกำหนดค่าธรรมเนียมการเข้าออกพื้นที่จำกัดการระบายสารมลพิษทางอากาศในเมือง ตามความเหมาะสม

มาตรา ๑๐๐ เพื่อการควบคุมมลพิษทางอากาศจากแหล่งกำเนิดภาคคมนาคม ให้รัฐมนตรีโดยการเสนอของคณะกรรมการวิชาการ มีอำนาจประกาศกำหนดเรื่อง ดังต่อไปนี้

(๑) มาตรฐานควบคุมการระบายสารมลพิษทางอากาศจากยานพาหนะ

(๒) ประเภทของยานพาหนะที่จะต้องถูกควบคุมการระบายสารมลพิษทางอากาศ ออกสู่บรรยากาศ ให้ไม่เกินมาตรฐานตาม (๑)

(๓) มาตรฐานควบคุมการระบายสารมลพิษทางอากาศจากยานพาหนะที่ผลิตใหม่

(๔) มาตรฐานควบคุมการระบายสารมลพิษทางอากาศจากเครื่องยนต์

หรือเครื่องจักรกลที่ใช้ในระบบขนส่งทางบก ทางอากาศ ทางน้ำ และทางราง

การกำหนดมาตรฐานควบคุมการระบายสารมลพิษทางอากาศตามวรรคหนึ่ง จะต้องเป็นไปตามหลักวิชาการ หลักฐานทางวิทยาศาสตร์ และคำนึงถึงผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนและสิ่งแวดล้อม สภาพทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีที่อาจพัฒนาเปลี่ยนแปลงไป ซึ่งอาจกำหนดมาตรฐานเป็นความเข้มข้น หรืออัตราการระบาย หรือหลักเกณฑ์หรือวิธีปฏิบัติ ในการควบคุมมลพิษทางอากาศจากแหล่งกำเนิดมลพิษก็ได้

มาตรา ๑๐๑ ให้เลขาธิการประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการตรวจสภาพยานพาหนะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมมลพิษทางอากาศ เพื่อติดตามและตรวจสอบให้มีสภาพพร้อมสำหรับการใช้งาน ไม่ก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศสูงเกินกว่ามาตรฐานควบคุมการระบายสารมลพิษทางอากาศจากยานพาหนะ และหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องต้องนำไปดำเนินการเพื่อให้เกิดผลในทางปฏิบัติต่อไป

มาตรา ๑๐๒ เพื่อป้องกันการเกิดมลพิษทางอากาศจากการเดินเรือในน่านน้ำไทย ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองเรือหรือนายเรือของเรือที่จดทะเบียนในต่างประเทศหรือเรือไทย ต้องจัดส่งรายงานให้สำนักงานเมื่อเข้ามาในเขตท่าเรือใด ๆ ในน่านน้ำไทย

รายงานตามวรรคหนึ่ง ต้องประกอบด้วยประเภทของเชื้อเพลิงที่ใช้ ระบบควบคุมการระบายสารมลพิษทางอากาศ และข้อมูลอัตราสิ้นเปลืองเชื้อเพลิง หรืออื่นใด ทั้งนี้ การกำหนดประเภทเรือที่ต้องจัดส่งรายงาน หลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำรายงาน และระบบติดตามการตรวจสอบความถูกต้องของรายงาน ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด โดยการเสนอของคณะกรรมการวิชาการ

มาตรา ๑๐๓ เพื่อป้องกันการเกิดมลพิษทางอากาศจากยานพาหนะ ในกรณีเจ้าพนักงานอากาศสะอาดพบว่าเจ้าของหรือผู้ครอบครองยานพาหนะหรือผู้ควบคุมยานพาหนะเพิกเฉยไม่ปฏิบัติตามคำสั่งตามมาตรา ๕๓ ให้เจ้าพนักงานอากาศสะอาดมีอำนาจแจ้งไปยังนายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจตามกฎหมายโดยเร็ว พร้อมด้วยเหตุผล ข้อเท็จจริง และพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้นายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการตามกฎหมายที่อยู่ในความรับผิดชอบต่อไป

มาตรา ๑๐๔ ให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องและคณะกรรมการเศรษฐศาสตร์ กำหนดและส่งเสริมให้มีการนำเครื่องมือและมาตรการทางเศรษฐศาสตร์เพื่ออากาศสะอาดมาใช้เป็นมาตรการเสริมในการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศ สร้างแรงจูงใจให้เกิดการผลิต

การใช้เครื่องมือและเครื่องจักรที่ลดการระบายสารมลพิษทางอากาศ การเพิ่มการใช้ยานพาหนะที่มีมลพิษต่ำหรือขับเคลื่อนด้วยพลังงานสะอาด การกำหนดพื้นที่ควบคุมการระบายสารมลพิษทางอากาศต่ำในเมือง การใช้ระบบขนส่งสาธารณะ ไม่ว่าจะเป็นภาชีอากาศเพื่ออากาศสะอาด ค่าธรรมเนียมเพื่ออากาศสะอาด เงินชดเชย มาตรการอุดหนุน สนับสนุน ส่งเสริม ช่วยเหลือ หรือมาตรการอื่น

ส่วนที่ ๓ ภาคป่าไม้

มาตรา ๑๐๕ เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาดในแหล่งกำเนิดภาคป่าไม้ ให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง และคณะกรรมการอากาศสะอาดจังหวัด จัดทำระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์และบัญชีการระบายสารมลพิษทางอากาศภาคป่าไม้เพื่อการบริหารจัดการปัญหาการเผาและแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศสำหรับแต่ละพื้นที่ป่า จัดส่ง และเชื่อมโยงข้อมูลกับระบบฐานข้อมูลการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด เพื่อกำหนดนโยบายและเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ รวมทั้งแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาในระดับพื้นที่

ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ตามวรรคหนึ่ง อย่างน้อยต้องประกอบด้วยข้อมูล ดังต่อไปนี้

- (๑) พื้นที่ป่า ชนิดป่า ข้อมูลทรัพยากรในป่า
- (๒) พื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดไฟ พื้นที่แนวกันไฟ พื้นที่จำเป็นต่อการบริหารจัดการเชื้อเพลิง
- (๓) พื้นที่ดำเนินการรับรองหรือจัดสรรสิทธิการใช้ประโยชน์ที่ดินในลักษณะ

แปลงรวมโดยไม่ให้กรรมสิทธิ์หรือรูปแบบในลักษณะอื่น

- (๔) พื้นที่ป่าชุมชนที่ได้รับการขึ้นทะเบียน และอยู่ระหว่างขอขึ้นทะเบียน
- (๕) ข้อมูลชุมชนที่อยู่ในพื้นที่ป่า พื้นที่อยู่อาศัย พื้นที่ทำกิน พื้นที่เลี้ยงสัตว์

พื้นที่เก็บหาของป่า

- (๖) สถิติจำนวนจุดความร้อน พื้นที่ไฟไหม้ พื้นที่ไฟไหม้ซ้ำซาก และสาเหตุการเกิดไฟไหม้
- (๗) จำนวนเจ้าหน้าที่ เครื่องมือและอุปกรณ์การป้องกันและดับไฟ และงบประมาณ

มาตรา ๑๐๖ ให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมประสานการทำงานกับคณะกรรมการอากาศสะอาดจังหวัด หน่วยงานของรัฐ และคณะกรรมการตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดทำแนวทางการจัดการป่าอนุรักษ์เพื่ออากาศสะอาด และการดำเนินการสำหรับแต่ละพื้นที่ป่าหรือกลุ่มพื้นที่ป่า และผนวกไว้ในแผนจัดการป่าตามกฎหมายว่าด้วยอุทยานแห่งชาติ หรือกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า โดยมีเนื้อหาครอบคลุมการดำเนินการอย่างน้อย ดังต่อไปนี้

- (๑) การเฝ้าระวังป้องกันการเกิดไฟ การจัดทำแนวกันไฟ การบริหารจัดการเชื้อเพลิงตามความจำเป็นของป่าแต่ละชนิด
- (๒) การป้องกันและบริหารจัดการไฟแปลงใหญ่ที่ข้ามเขตป่าหรือเขตปกครอง
- (๓) การกำหนดกฎระเบียบกติกากการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรในป่าอย่างยั่งยืน

- (๔) การจัดทำโครงการเกี่ยวกับการอนุรักษ์และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและโครงการอนุรักษ์และการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืนตามกฎหมายว่าด้วยอุทยานแห่งชาติ
- (๕) การจัดทำโครงการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและโครงการเกี่ยวกับการอนุรักษ์และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติตามกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า
- (๖) การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและอาชีพที่เสี่ยงต่อการก่อให้เกิดไฟป่า
- (๗) การมีส่วนร่วมและการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดูแลรักษาป่า การจัดทำระบบการป้องกันไฟ
- (๘) การสร้างความร่วมมือระหว่างรัฐ ชุมชน และภาคเอกชนในการรักษาและฟื้นฟูระบบนิเวศป่า
- (๙) การใช้เทคโนโลยี นวัตกรรมในการเฝ้าระวัง ลาดตระเวน ป้องกันการเกิดไฟ

มาตรา ๑๐๗ ให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมประสานการทำงานกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ คณะกรรมการอากาศสะอาดจังหวัด หน่วยงานของรัฐและคณะกรรมการตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดทำแนวทางการจัดการป่าเพื่ออากาศสะอาด และการดำเนินการสำหรับแต่ละพื้นที่ป่า และผนวกไว้ในแผนจัดการป่าสงวนแห่งชาติตามกฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติ และป่าชายเลนตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง โดยมีเนื้อหาครอบคลุมการดำเนินการอย่างน้อย ดังต่อไปนี้

- (๑) การเฝ้าระวังป้องกันการเกิดไฟ การจัดทำแนวกันไฟ การบริหารจัดการเชื้อเพลิงตามความจำเป็นของป่าแต่ละชนิด
- (๒) การดำเนินงานด้านการรับรองสิทธิและความมั่นคงในการใช้ประโยชน์ที่ดิน โดยรูปแบบการจัดที่ดินในลักษณะแปลงรวมโดยไม่ให้กรรมสิทธิ์หรือรูปแบบในลักษณะอื่น การทำสมุดพกประจำตัวแบบดิจิทัลสำหรับผู้ได้รับการแก้ไขปัญหาการอยู่อาศัยทำกินในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ
- (๓) การปรับเปลี่ยนระบบการเกษตรที่เสี่ยงต่อการก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศเป็นระบบการเกษตรที่ไม่ก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศ
- (๔) การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและอาชีพที่เสี่ยงต่อการก่อให้เกิดไฟป่า
- (๕) การเสริมสร้างศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการป้องกันรักษาป่า การจัดการไฟป่า และจัดสรรงบประมาณที่สอดคล้องกับภารกิจความรับผิดชอบในแต่ละพื้นที่
- (๖) การสร้างความร่วมมือระหว่างรัฐ ชุมชน และภาคเอกชนในการรักษาและฟื้นฟูระบบนิเวศป่า
- (๗) การใช้เทคโนโลยี นวัตกรรมในการเฝ้าระวัง การลาดตระเวน และการป้องกันการเกิดไฟ

มาตรา ๑๐๘ ให้คณะกรรมการอากาศสะอาดจังหวัดประสานการทำงานกับคณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัด และคณะกรรมการตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อสนับสนุนการดำเนินการป่าชุมชนเพื่ออากาศสะอาด โดยมีเนื้อหาครอบคลุมการดำเนินการอย่างน้อย ดังต่อไปนี้

- (๑) การสร้างเสริมความเข้มแข็งและศักยภาพของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดูแลจัดการป่าชุมชน การจัดทำระบบการป้องกันไฟ

(๒) การสร้างความร่วมมือระหว่างรัฐ ชุมชน และภาคเอกชนในการดูแลรักษาป่าชุมชน และการฟื้นฟูระบบนิเวศป่า

(๓) การสนับสนุนการจัดตั้งป่าชุมชน และการจัดทำแผนจัดการป่าชุมชนที่ขอขึ้นทะเบียน ตามกฎหมายว่าด้วยป่าชุมชนโดยมีความเชื่อมโยงกับการดำเนินงานเพื่ออากาศสะอาด

มาตรา ๑๐๙ การจัดทำแผนจัดการพื้นที่ป่าตามมาตรา ๑๐๖ มาตรา ๑๐๗ และมาตรา ๑๐๘ ต้องมีเป้าหมายและเนื้อหาที่สอดคล้องและส่งเสริมสนับสนุนกับแผนปฏิบัติการป้องกัน และแก้ไขปัญหาหมอกพิษทางอากาศและการจัดการเพื่ออากาศสะอาดในระดับจังหวัด เพื่อการทำงาน แบบบูรณาการระหว่างหน่วยงานของรัฐในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และระดับพื้นที่ และเป็นกรอบ ในการจัดทำโครงการและการขอรับสนับสนุนด้านงบประมาณ

การดำเนินงานตามแผนในแต่ละปีตามวรรคหนึ่ง ให้มีการจัดลำดับความสำคัญของพื้นที่ โดยพิจารณาระดับความรุนแรงของปัญหาการเกิดไฟไหม้ สถิติความถี่และจำนวนพื้นที่ เผาไหม้ซ้ำซาก ข้อจำกัดด้านจำนวนบุคลากร เครื่องมืออุปกรณ์ และงบประมาณ รวมถึงปัจจัยอื่น ที่เกี่ยวข้อง

มาตรา ๑๑๐ ให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องและคณะกรรมการเศรษฐกิจศาสตร์ กำหนดและส่งเสริมให้มีการนำเครื่องมือและมาตรการทางเศรษฐกิจศาสตร์เพื่ออากาศสะอาดที่เหมาะสม สำหรับป่าอนุรักษ์ ป่าสงวนแห่งชาติ หรือป่าชุมชน เพื่อสนับสนุนการป้องกัน ลดการเผา สร้างแรงจูงใจ ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและอาชีพที่เสี่ยงต่อการก่อให้เกิดไฟป่า การฟื้นฟูระบบนิเวศป่า และการจัดการเพื่ออากาศสะอาดในพื้นที่ป่า ไม่ว่าจะเป็นการจ่ายค่าตอบแทนการให้บริการของ ระบบนิเวศ มาตรการอุดหนุน สนับสนุน ส่งเสริม ช่วยเหลือ หรือมาตรการอื่น

ส่วนที่ ๔

ภาคเกษตรกรรม

มาตรา ๑๑๑ เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาดในแหล่งกำเนิด ภาคเกษตรกรรม ให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง และคณะกรรมการ อากาศสะอาดจังหวัด จัดทำระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์และบัญชีการระบายสารมลพิษทางอากาศ ภาคเกษตรกรรมเพื่อการบริหารจัดการปัญหาการเผาในแหล่งกำเนิดภาคเกษตรกรรม จัดส่ง และเชื่อมโยง ข้อมูลกับระบบฐานข้อมูลการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด เพื่อกำหนดนโยบายและเป้าหมาย เชิงยุทธศาสตร์ รวมทั้งแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาในระดับพื้นที่

ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ตามวรรคหนึ่ง อย่างน้อยต้องประกอบด้วยข้อมูล ดังต่อไปนี้

(๑) พื้นที่การเกษตรระดับรายแปลงที่เชื่อมโยงกับหมายเลขประจำแปลงที่ดิน สำหรับการปลูกพืชที่มีความเสี่ยงในการก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศจากกระบวนการจัดเตรียมแปลง กระบวนการผลิต การเก็บเกี่ยว การจัดการเศษวัสดุทางการเกษตร หรือการตัดไม้ทำลายป่า

(๒) สถานะการครอบครองและสถานะทางกฎหมายของพื้นที่

(๓) ข้อมูลเกี่ยวกับเกษตรกร กลุ่มเกษตรกร เมล็ดพันธุ์ที่ใช้เพาะปลูก การเก็บเกี่ยว การรวบรวม การขนส่ง การขายผลผลิต และสถานที่รับซื้อผลผลิต

(๔) วิธีการจัดการเศษวัสดุทางการเกษตร

(๕) สถิติจำนวนจุดความร้อน พื้นที่เผาไหม้ พื้นที่เผาไหม้ซ้ำซาก และสาเหตุการเกิดไฟไหม้

(๖) พื้นที่แปลงเกษตรที่ได้รับการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรที่ปลอดจากการเผา และมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี

(๗) พื้นที่แปลงเกษตรที่มีศักยภาพหรือต้องการปรับระบบการผลิตเป็นระบบเกษตรกรรมที่ไม่ก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศ หรือปรับวิธีการจัดการเศษวัสดุทางการเกษตรเป็นแบบไม่เผา

(๘) ข้อมูลแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศจากการเลี้ยงสัตว์และการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำเชิงพาณิชย์

มาตรา ๑๑๒ ให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ประสานการทำงานร่วมกับคณะกรรมการตามกฎหมายอื่นและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง และคณะกรรมการอากาศสะอาดจังหวัดจัดทำแผนและดำเนินการปรับโครงสร้างการผลิตทางการเกษตรที่มีความเสี่ยงในการก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศให้มีการเพาะปลูกในพื้นที่ที่เหมาะสม มีระบบการจัดการแปลงการเพาะปลูกและการเก็บเกี่ยวโดยไม่มีการเผา มีปริมาณผลผลิตที่เพียงพอต่อความต้องการ และลดความจำเป็นในการขยายพื้นที่เพาะปลูกไปประเทศข้างเคียง

แผนปรับโครงสร้างตามวรรคหนึ่ง ประกอบด้วยแนวทางดำเนินการสำคัญอย่างน้อยดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับการเพาะปลูกพืชที่เสี่ยงต่อการเผา โดยใช้มาตรการเขตเกษตรเศรษฐกิจตามกฎหมายว่าด้วยเศรษฐกิจการเกษตร พร้อมทั้งกำหนดมาตรการทางเศรษฐศาสตร์และมาตรการอื่น เพื่อจูงใจ สนับสนุนการเพาะปลูกและการจัดการแปลงให้สอดคล้องกับชนิดพืชและข้อกำหนดต่าง ๆ ในเขตเกษตรเศรษฐกิจ

(๒) ดำเนินการตรวจรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรที่ปลอดจากการเผา

(๓) จัดทำระบบตรวจสอบย้อนกลับผลผลิตทางการเกษตร สินค้าเกษตรแปรรูป และสินค้าอุตสาหกรรมการเกษตร

(๔) พัฒนาตลาดให้เข้า เช่าซื้อ หรือให้บริการเครื่องจักรกลทางการเกษตร เพื่อการจัดการแปลง การเก็บเกี่ยว และการจัดการเศษวัสดุทางการเกษตร

(๕) จัดทำระบบการจัดการเศษวัสดุทางการเกษตรที่ปลอดจากการเผา และการนำไปใช้ประโยชน์หรือสร้างเป็นรายได้ให้แก่เกษตรกร

(๖) ส่งเสริมระบบตลาดสินค้าเกษตรที่ปลอดจากการเผาและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

(๗) กำหนดแนวทางและรูปแบบการสนับสนุนของภาคเอกชน เพื่อการพัฒนาการเกษตรที่ปลอดจากการเผาและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

มาตรา ๑๑๓ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ออกกฎกระทรวง กำหนดสินค้าเกษตรปลอดการเผาและระบบตรวจสอบย้อนกลับสินค้าเกษตร เพื่อให้ปลอดจากการเผา ในทุกขั้นตอนการผลิต โดยอย่างน้อยให้ประกอบด้วย การขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการธุรกิจทางการเกษตร ที่ต้องเข้าสู่ระบบ การรับรองและตรวจสอบการผลิต และการเปิดเผยรายชื่อผู้ประกอบการธุรกิจทางการเกษตร ที่ผ่านการรับรองต่อสาธารณะ

ผู้ประกอบการธุรกิจทางการเกษตรที่อยู่ในระบบตรวจสอบย้อนกลับมีหน้าที่ต้องดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) จัดทำระบบบันทึกและจัดเก็บข้อมูลแหล่งที่มาของวัตถุดิบหรือแหล่งเพาะปลูก วิธีการผลิต การแปรรูป การขนส่ง และการจำหน่าย ตลอดจนข้อมูลผู้เกี่ยวข้องในห่วงโซ่อุปทาน และเปิดเผยข้อมูลให้สาธารณะสามารถตรวจสอบแหล่งที่มาของสินค้าได้

(๒) จัดให้มีการตรวจสอบการผลิตที่ปลอดจากการเผา

(๓) จัดทำรายงานการดำเนินการตาม (๑) และ (๒) และจัดส่งให้กระทรวงเกษตร และสหกรณ์ตรวจสอบ รวมทั้งเปิดเผยรายงานต่อสาธารณะ

การดำเนินการตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ประกาศกำหนด

มาตรา ๑๑๔ เมื่อมีกฎกระทรวงกำหนดสินค้าเกษตรปลอดการเผา ห้ามผู้ประกอบการธุรกิจ ทางการเกษตรรับซื้อสินค้าเกษตรที่มาจากการเผา เว้นแต่เป็นการเผาตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข การบริหารจัดการการเผาที่คณะกรรมการอากาศสะอาดจังหวัดประกาศกำหนดตามมาตรา ๑๑๗

มาตรา ๑๑๕ ให้คณะกรรมการอากาศสะอาดจังหวัด กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ร่วมกับหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง กำหนดเป้าหมายพื้นที่การดำเนินงานในแผนปฏิบัติการป้องกันและ แก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศและการจัดการเพื่ออากาศสะอาดในระดับจังหวัดตามแผนปรับโครงสร้าง การผลิตทางการเกษตรตามมาตรา ๑๑๒ ในแต่ละจังหวัดและแต่ละปี เพื่อเป็นกรอบในการจัดทำโครงการ และการขอรับการสนับสนุนด้านงบประมาณ และให้จัดทำแนวทางและมาตรการสนับสนุนการปรับเปลี่ยน โครงสร้างการผลิตที่เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของแต่ละพื้นที่ โดยอย่างน้อยให้มีมาตรการ ดังต่อไปนี้

(๑) การรับรองสิทธิและความมั่นคงในการใช้ประโยชน์ที่ดิน

(๒) การจัดรูปแปลงเพื่อรองรับการใช้เครื่องจักรเก็บเกี่ยว การเพาะปลูกในรูปแบบ ที่ปลอดจากการเผา

(๓) เงินทุนและสินเชื่อเพื่อการปรับโครงสร้างการผลิต

(๔) แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

(๕) พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์

(๖) ความรู้และเทคโนโลยีที่สนับสนุนการเกษตรที่ปลอดจากการเผา

ผู้ที่ได้รับการสนับสนุนตามวรรคหนึ่ง ต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขการไม่เผาหรือสร้างปัญหา มลพิษทางอากาศ รวมทั้งเงื่อนไขอื่นตามที่หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกำหนด

มาตรา ๑๑๖ ให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ หน่วยงานของรัฐและคณะกรรมการตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ทบทวน ปรับปรุงหรือกำหนดมาตรการใด ๆ ด้านการส่งเสริม อุดหนุน หรือการให้สินเชื่อด้านการเกษตรที่เชื่อมโยงกับเงื่อนไขการไม่เผา หรือไม่ก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศ ที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม

มาตรา ๑๑๗ เจ้าของหรือผู้ครอบครองพื้นที่เกษตรกรรมต้องไม่เผาเพื่อเก็บเกี่ยว หรือจัดการแปลง เว้นแต่เป็นการเผาสำหรับพื้นที่เกษตรกรรมที่อยู่ในช่วงปรับเปลี่ยนโครงสร้างการผลิต หรือการเผาเพื่อกำจัดการแพร่ระบาดของศัตรูพืช หรือในพื้นที่ไร่นาเวียน ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการบริหารจัดการการเผาที่คณะกรรมการอากาศสะอาดจังหวัดประกาศกำหนด

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการบริหารจัดการการเผาที่คณะกรรมการอากาศสะอาดจังหวัดประกาศกำหนดตามวรรคหนึ่ง ให้กำหนดช่วงระยะเวลาที่จะให้ดำเนินการ ประเภท กิจกรรม พื้นที่ เงื่อนไข และการควบคุมดูแลการเผา พื้นที่เกษตรกรรมที่ต้องมีการติดตั้งหรือปรับปรุง ระบบติดตามตรวจสอบหรือตรวจวัดสารมลพิษทางอากาศ การปฏิบัติตามประกาศของคณะกรรมการอากาศสะอาดจังหวัด การรายงานผล และเงื่อนไขอื่นที่จำเป็น

เจ้าพนักงานอากาศสะอาดมีอำนาจสั่งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองพื้นที่เกษตรกรรม ติดตั้งหรือปรับปรุงระบบติดตามตรวจสอบหรือตรวจวัดสารมลพิษทางอากาศภายในระยะเวลาที่กำหนด เพื่อประโยชน์ในการควบคุมดูแลและติดตามตรวจสอบการปฏิบัติตามประกาศของคณะกรรมการอากาศสะอาดจังหวัดตามวรรคหนึ่ง

ให้คณะกรรมการอากาศสะอาดจังหวัดนำข้อมูลการเผาสำหรับพื้นที่เกษตรกรรม มาประกอบการจัดทำพื้นที่เป้าหมายการปรับโครงสร้างการผลิตที่จะกำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการป้องกัน และแก้ไขปัญหาหมอกควันทางอากาศและการจัดการเพื่ออากาศสะอาดในระดับจังหวัด โดยมีเป้าหมาย เพื่อควบคุมและลดการเผาให้เหลือน้อยที่สุดในแต่ละปีและแต่ละพื้นที่

มาตรา ๑๑๘ เจ้าของหรือผู้ครอบครองพื้นที่เกษตรกรรมจะต้องจัดการสารมลพิษทางอากาศที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพหรือสิ่งแวดล้อมให้เป็นไปตามแนวทางการบริหารจัดการที่สำนักงานประกาศกำหนด

แนวทางการบริหารจัดการตามวรรคหนึ่ง ให้กำหนดประเภทกิจกรรม หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขอื่นที่จำเป็น

มาตรา ๑๑๙ การทำเกษตรพันธสัญญาใดที่อาจก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศที่มีผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ สังคม หรือสิ่งแวดล้อม ให้สำนักงานประมวลสรุปมาตรการป้องกันและลดการระบายสารมลพิษทางอากาศและลดผลกระทบจากมลพิษทางอากาศที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควันทางอากาศและการจัดการเพื่ออากาศสะอาดในระดับจังหวัด และมาตรการในพื้นที่ไม่ผ่านเกณฑ์คุณภาพอากาศ เสนอต่อคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาเกษตรพันธสัญญา เพื่อกำหนด แก้ไข หรือปรับปรุงแบบ หรือข้อความในสัญญาเกษตรพันธสัญญาตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและพัฒนาาระบบเกษตรพันธสัญญา

ในกรณีไม่มีการกำหนด แก้ไข หรือปรับปรุงแบบ หรือข้อความในสัญญาเกษตรพันธสัญญาตามวรรคหนึ่ง ให้สำนักงานเสนอต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบกำหนด แก้ไข หรือปรับปรุงแบบ หรือข้อความในสัญญาเกษตรพันธสัญญา และให้คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาเกษตรพันธสัญญาดำเนินการต่อไปตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและพัฒนาระบบเกษตรพันธสัญญา

ในกรณีที่ผลผลิตทางการเกษตรอาจก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศที่มีผลกระทบอย่างสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจ สังคม หรือสิ่งแวดล้อม และมีได้อยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและพัฒนาระบบเกษตรพันธสัญญา ให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องดำเนินการกำหนด แก้ไข หรือปรับปรุงแบบ หรือข้อความในสัญญาการผลิตผลผลิตทางการเกษตรประเภทนั้น เสนอต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ

มาตรา ๑๒๐ ให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องและคณะกรรมการเศรษฐศาสตร์กำหนดและส่งเสริมให้มีการนำเครื่องมือและมาตรการทางเศรษฐศาสตร์เพื่ออากาศสะอาดมาใช้เป็นมาตรการเสริมในการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศ เพื่อลดการเผา การปฏิบัติตามข้อกำหนดภายในเขตเกษตรเศรษฐกิจ การปรับโครงสร้างการผลิตไปสู่ระบบเกษตรที่ไม่เผาและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การจัดการเศษวัสดุทางการเกษตรแบบไม่เผา ไม่ว่าจะเป็นภาชีอกรเพื่ออากาศสะอาด ค่าธรรมเนียมเพื่ออากาศสะอาด มาตรการอุดหนุน สนับสนุน ส่งเสริม ช่วยเหลือ หรือมาตรการอื่น

ส่วนที่ ๕

ภาคเมือง

มาตรา ๑๒๑ เพื่อให้การบริหารจัดการอากาศสะอาดในแหล่งกำเนิดภาคเมืองเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล ให้กระทรวงมหาดไทยและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง ที่มีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวข้องกับการวางผังเมือง การออกแบบเมือง การบริหารจัดการพื้นที่เมือง การใช้ประโยชน์ที่ดิน และการอนุญาตก่อสร้างสิ่งสาธารณูปโภคหรือกิจกรรมโครงการขนาดใหญ่ ตามกฎหมายว่าด้วยการนั้นปฏิบัติงานตามหน้าที่และอำนาจ โดยคำนึงถึงเป้าหมายของการพัฒนาเมืองอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพที่ดีของประชาชนตามบทบัญญัติในส่วนนี้

มาตรา ๑๒๒ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการพัฒนาเมืองอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพที่ดีของประชาชน ให้คณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ คณะกรรมการ และหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกำหนดนโยบายหรือแนวทางให้เกิดการจัดการเพื่ออากาศสะอาด โดยอย่างน้อยประกอบด้วย

(๑) จัดให้มีแผนผังพื้นที่เพื่ออากาศสะอาดอย่างยั่งยืน และแนวปฏิบัติในการกำหนดแผนผังพื้นที่เพื่ออากาศสะอาดอย่างยั่งยืน

(๒) พัฒนาระบบขนส่งสาธารณะที่ไม่ก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศ การพัฒนาระบบขนส่งสาธารณะรองที่เชื่อมโยงระบบขนส่งสาธารณะหลัก อย่างเหมาะสมและเพียงพอ รวมทั้งการพัฒนา

ทางสัญจรอื่นด้วยทางน้ำ ทางเท้า และทางจักรยาน ที่เอื้อต่อการใช้ชีวิตประจำวันของประชาชนได้โดยปลอดภัยและสะดวก

(๓) ส่งเสริมหรือสนับสนุนการใช้นานพาหนะหรือเครื่องยนต์ที่ปราศจากมลพิษทางอากาศแทนยานพาหนะหรือเครื่องยนต์ที่ก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศ

(๔) สนับสนุนอุปกรณ์ เครื่องมือ หรือเทคโนโลยีเพื่อการบำบัดมลพิษทางอากาศที่ต้นเหตุระดับชุมชน

(๕) กำหนดแนวทางการส่งเสริมหรือสนับสนุนให้นำพลังงานแสงอาทิตย์หรือพลังงานสะอาดมาใช้กับอาคารและสิ่งปลูกสร้าง

(๖) ส่งเสริมหรือสนับสนุนให้มีการคัดเลือกชนิดพันธุ์ไม้และปลูกพันธุ์ไม้ที่ช่วยในการดูดซับมลพิษทางอากาศหรือทำให้เกิดอากาศสะอาดร่วมกับการออกแบบพื้นที่หรืออาคาร รวมทั้งให้มีการอนุรักษ์และดูแลรักษาพื้นที่ในเมืองที่มีต้นไม้ใหญ่ทั้งในพื้นที่ของรัฐและเอกชน

(๗) ป้องกันและจัดการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศจากการก่อสร้าง รื้อถอนโครงสร้างพื้นฐานหรืออาคาร และการใช้เครื่องจักรหรืออุปกรณ์ในพื้นที่ก่อสร้าง

(๘) ป้องกันและจัดการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศที่เกิดจากการเผาไหม้

(๙) ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจกำหนดนโยบายหรือแนวทางการบริหารจัดการอากาศสะอาดในเมือง การสร้างและประสานเครือข่ายภาคประชาชน ระบบอาสาสมัครเพื่อการจัดการอากาศสะอาด การเฝ้าระวัง และแจ้งเตือนมลพิษทางอากาศโดยนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ การติดตามตรวจสอบการอนุญาตก่อสร้างสิ่งสาธารณูปโภคหรือดำเนินกิจกรรมโครงการขนาดใหญ่ การเผยแพร่และสนับสนุนองค์ความรู้สู่สถานศึกษาทุกระดับและประชาชนโดยทั่วไป การกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการป้องกันและจัดการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศจากการก่อสร้าง รื้อถอนโครงสร้างพื้นฐานหรืออาคาร และการใช้เครื่องจักรหรืออุปกรณ์ในพื้นที่ก่อสร้างตามวรรคหนึ่ง (๗) ให้เป็นไปตามที่เลขาธิการประกาศกำหนด

มาตรา ๑๒๓ การจัดให้มีแผนผังพื้นที่เพื่ออากาศสะอาดอย่างยั่งยืน และแนวปฏิบัติในการกำหนดแผนผังพื้นที่เพื่ออากาศสะอาดอย่างยั่งยืนตามมาตรา ๑๒๒ (๑) โดยอย่างน้อยต้องประกอบด้วย

(๑) การกำหนดนโยบายการวางผังเมืองและการออกแบบเมืองที่คำนึงถึงปฏิสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบเมืองหรือสัณฐานเมืองกับมลพิษทางอากาศในเมือง โดยรวมถึงความหนาแน่นของอาคาร ความสูงของอาคาร รูปแบบของอาคาร การจัดวางกลุ่มอาคาร ขนาดถนนและการวางแนวนถนน การจัดวางพื้นที่โล่ง การหมุนเวียนของมลพิษทางอากาศในเมือง

(๒) การกำหนดแผนที่ภูมิอากาศเมือง โดยคำนึงถึงปัจจัยด้านต่าง ๆ ดังนี้

(ก) ด้านลม ที่ส่งผลต่อการแลกเปลี่ยนอากาศสะอาดในพื้นที่โล่งและกลุ่มอาคาร

(ข) ด้านความร้อน โดยการควบคุมความหนาแน่น พื้นที่โล่งว่าง พื้นที่สีเขียว เพื่ออากาศสะอาด การปรับปรุงสิ่งแวดล้อมเพื่อการอยู่อาศัย ให้เกิดสภาวะน่าสบายและลดปริมาณความร้อน

(ค) ด้านมลพิษทางอากาศ โดยการลดการระบายและลดความเข้มข้นของสารมลพิษทางอากาศ

(๓) การกำหนดพื้นที่จำกัดการระบายสารมลพิษทางอากาศในเมือง เพื่อลดการสะสมของมลพิษทางอากาศในเมือง

(๔) การกำหนดพื้นที่สีเขียวเพื่ออากาศสะอาด ซึ่งมีขนาดพื้นที่ และสัดส่วนพื้นที่ที่เหมาะสมในเมือง โดยต้องเป็นพื้นที่ที่ปกคลุมด้วยพืชพรรณเป็นส่วนใหญ่ ไม่ว่าจะเกิดขึ้นตามธรรมชาติหรือที่มนุษย์สร้างขึ้น รวมถึงที่ทิ้งไว้ว่างเปล่าหรือไม่ได้ทำประโยชน์ตามควรแก่สภาพ ทั้งในพื้นที่ของรัฐและเอกชนตามความเหมาะสม เพื่อให้เมืองมีสภาพแวดล้อมและคุณภาพอากาศที่ดี ทั้งนี้ ไม่รวมถึงพื้นที่เกษตรกรรมสำหรับการเกษตร

(๕) การกำหนดพื้นที่ที่มีความอ่อนไหวด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีโอกาสเกิดความเปลี่ยนแปลงในเชิงลบหากได้รับผลกระทบไม่ว่าจะทางตรงหรือทางอ้อมจากสภาพอากาศที่เปลี่ยนแปลงไป

(๖) การกำหนดพื้นที่สุขภาวะในเมืองที่ประชาชนสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้ เพื่อเชื่อมต่อสุขภาพที่ดีในทุกมิติ และส่งเสริมให้เกิดระบบสุขภาพชุมชนเมืองอย่างยั่งยืน

มาตรา ๑๒๔ การจัดให้มีแผนผังพื้นที่เพื่ออากาศสะอาดอย่างยั่งยืน และแนวปฏิบัติในการกำหนดแผนผังพื้นที่เพื่ออากาศสะอาดอย่างยั่งยืน ให้ดำเนินการตามกระบวนการดังต่อไปนี้

(๑) ให้คณะกรรมการและคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ ร่วมกันกำหนดนโยบายและเป้าหมายเกี่ยวกับแผนผังพื้นที่เพื่ออากาศสะอาดอย่างยั่งยืน และให้คณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ นำนโยบายและเป้าหมายดังกล่าวไปใช้ประกอบการจัดทำหรือปรับปรุงธรรมนูญว่าด้วยการผังเมือง ผังนโยบายระดับประเทศ และผังนโยบายระดับภาค

(๒) ให้คณะกรรมการวิชาการร่วมกับคณะกรรมการผังเมือง จัดทำแนวปฏิบัติในการกำหนดแผนผังพื้นที่เพื่ออากาศสะอาดอย่างยั่งยืน ซึ่งรวมถึงแนวทางการนำแนวปฏิบัติข้างต้นไปใช้ประกอบการจัดทำหรือการปรับปรุงผังนโยบายระดับจังหวัด ผังเมืองรวม หรือผังเมืองเฉพาะตามความจำเป็น เหมาะสม โดยคำนึงถึงประโยชน์สาธารณะ และให้เสนอคณะกรรมการ เพื่อให้ความเห็นชอบ

(๓) เมื่อคณะกรรมการมีมติเห็นชอบตาม (๒) แล้ว ให้คณะกรรมการผังเมือง คณะกรรมการผังเมืองจังหวัด กรมโยธาธิการและผังเมือง องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง นำแนวปฏิบัติดังกล่าวไปใช้ในการประกอบการจัดทำหรือการปรับปรุงผังนโยบายระดับจังหวัด ผังเมืองรวม หรือผังเมืองเฉพาะต่อไป

(๔) หากคณะกรรมการอากาศสะอาดจังหวัด พบว่าผังนโยบายระดับจังหวัด ผังเมืองรวม หรือผังเมืองเฉพาะใด ไม่สอดคล้องกับแนวปฏิบัติในการจัดทำแผนผังพื้นที่เพื่ออากาศสะอาดอย่างยั่งยืน ให้คณะกรรมการอากาศสะอาดจังหวัด รายงานต่อสำนักงานเพื่อพิจารณาโดยเร่งด่วน และรายงานผลการพิจารณานั้นต่อคณะกรรมการ เพื่อให้ความเห็นและข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขปรับปรุงผังนโยบายระดับจังหวัด ผังเมืองรวม หรือผังเมืองเฉพาะนั้นต่อไป

ในการจัดให้มีแผนผังพื้นที่เพื่ออากาศสะอาดอย่างยั่งยืน และแนวปฏิบัติในการกำหนดแผนผังพื้นที่เพื่ออากาศสะอาดอย่างยั่งยืนตามวรรคหนึ่ง ให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงมหาดไทย และหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง มีหน้าที่สนับสนุนข้อมูลด้านที่ดิน ข้อมูลผังเมือง และข้อมูลอื่นใดที่จำเป็น รวมทั้งให้สำนักงานมีหน้าที่รวบรวมข้อมูลแหล่งกำเนิดมลพิษต่าง ๆ และข้อมูล

อื่นใดที่จำเป็นต่อการจัดให้มีแผนผังพื้นที่เพื่ออากาศสะอาดอย่างยั่งยืนและแนวปฏิบัติในการกำหนดแผนผังพื้นที่เพื่ออากาศสะอาดอย่างยั่งยืนด้วย

มาตรา ๑๒๕ เพื่อให้การบริหารจัดการอากาศสะอาดในเมืองสอดคล้องกับการจัดทำผังเมืองของประเทศ และระบบสุขภาพแห่งชาติ ให้คณะกรรมการจัดทำข้อเสนอการบริหารจัดการอากาศสะอาดในเมืองที่อาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพอากาศและสุขภาพต่อคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติในการจัดทำธรรมนูญว่าด้วยการผังเมืองและต่อคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติในการจัดทำธรรมนูญว่าด้วยระบบสุขภาพแห่งชาติ

มาตรา ๑๒๖ ในพื้นที่ใดที่ได้มีการนำแนวปฏิบัติในการกำหนดแผนผังพื้นที่เพื่ออากาศสะอาดอย่างยั่งยืนไปประกอบการจัดทำหรือปรับปรุงผังนโยบายระดับจังหวัด ผังเมืองรวมหรือผังเมืองเฉพาะตามมาตรา ๑๒๔ เป็นที่เรียบร้อยแล้ว ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจสนับสนุนงบประมาณ หรือร่วมลงทุนกับภาคเอกชน หรือภาคประชาชนในกิจกรรมโครงการที่สอดคล้องกับแนวปฏิบัติข้างต้น ในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น

มาตรา ๑๒๗ ให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องและคณะกรรมการเศรษฐกิจกำหนดและส่งเสริมให้มีการนำเครื่องมือและมาตรการทางเศรษฐกิจเพื่ออากาศสะอาดมาใช้เป็นมาตรการเสริมในการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาเมืองอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพที่ดี การปฏิบัติตามแผนผังพื้นที่เพื่ออากาศสะอาด การใช้ยานพาหนะที่มีมลพิษต่ำ การเพิ่มพื้นที่สีเขียว การใช้พลังงานสะอาด ไม่ว่าจะเป็นค่าธรรมเนียมเพื่ออากาศสะอาด มาตรการอุดหนุนสนับสนุน ส่งเสริม ช่วยเหลือ หรือมาตรการอื่น

ส่วนที่ ๖

ภาคมลพิษข้ามแดน

มาตรา ๑๒๘ เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการแหล่งกำเนิดภาคมลพิษข้ามแดน ให้ครอบคลุมทุกมิติ ให้หน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่และอำนาจบริหารจัดการร่วมกันอย่างบูรณาการ โดยการประสานความร่วมมือ การเจรจา ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ และการบริหารจัดการและกำกับดูแลกิจการใดที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการควบคุมมลพิษทางอากาศข้ามแดน รวมถึงการควบคุมและระงับการนำเข้าและส่งออกผลิตภัณฑ์และสินค้าที่มาจากการผลิต การเก็บเกี่ยว หรือการจัดการวัสดุการเกษตรที่ก่อให้เกิดมลพิษข้ามแดน และกำหนดความรับผิดชอบของผู้ก่อให้เกิดมลพิษข้ามแดนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องที่อยู่นอกราชอาณาจักร ซึ่งก่อให้เกิดหรือร่วมก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศข้ามแดน ตลอดจนการส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศข้ามแดน เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๒๙ ให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงอุตสาหกรรม หน่วยงานของรัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง มีหน้าที่ออกแบบระบบจัดเก็บ รวบรวม ตรวจสอบ และจัดทำข้อมูลแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศข้ามแดน ข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์ และข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ในการบริหารจัดการคุณภาพอากาศในราชอาณาจักร และนำไปสู่การบริหารจัดการปัญหามลพิษทางอากาศข้ามแดน

มาตรา ๑๓๐ เพื่อให้มีการบริหารจัดการแก้ไขปัญหาหมอกควันมลพิษทางอากาศข้ามแดน ให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงกลาโหม กระทรวงมหาดไทย และหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง มีหน้าที่ในการประสานงานความร่วมมือกับ หน่วยงานของรัฐ ภาคเอกชน องค์กรพัฒนาเอกชน องค์กรต่างประเทศ องค์กรระหว่างประเทศ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อควบคุมและลดสาเหตุการเกิดปัญหาหมอกควันมลพิษทางอากาศข้ามแดน การคาดการณ์และติดตามตรวจสอบสถานการณ์มลพิษทางอากาศข้ามแดน หรือดำเนินการอื่นใดตามพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

ในกรณีที่ปรากฏว่า การก่อกมลพิษทางอากาศข้ามแดนส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม สุขภาพ หรือคุณภาพชีวิตของประชาชนอย่างร้ายแรง ให้กระทรวงการต่างประเทศและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการใช้มาตรการด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ การเจรจาระหว่างประเทศ การใช้ความสัมพันธ์ทางการทูต และความตกลงระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นภาคีสมาชิกหรือมีพันธกรณี เพื่อให้มีการบริหารจัดการแก้ไขปัญหาหมอกควันมลพิษทางอากาศข้ามแดนอย่างเร่งด่วน

การดำเนินการตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้กระทรวงการต่างประเทศ และหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องจัดทำรายงานเกี่ยวกับการปฏิบัติงานเสนอต่อคณะกรรมการทราบ

มาตรา ๑๓๑ ให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงอุตสาหกรรม หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง หรือคณะกรรมการตามกฎหมายอื่น เสนอให้มีการกำหนดผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร สินค้าเกษตรแปรรูป สินค้าอุตสาหกรรมการเกษตร หรือสินค้าอื่นใด ที่ผลิตจากแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศ หรือที่มีการเก็บเกี่ยว หรือการจัดการวัสดุทางการเกษตร หรือมีการตัดไม้ทำลายป่า ซึ่งมีการระบายสารมลพิษทางอากาศหรือมีการเผาไหม้ อันเสี่ยงที่จะก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศข้ามแดนและส่งผลกระทบต่อสุขภาพหรือสิ่งแวดล้อม เป็นผลิตภัณฑ์หรือสินค้าที่ต้องห้ามในการส่งออกหรือนำเข้ามาในราชอาณาจักรหรือเป็นผลิตภัณฑ์หรือสินค้าที่ต้องปฏิบัติตามมาตรการตามกฎหมายว่าด้วยการส่งออกไปนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้าหรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

ในกรณีที่กระทรวงพาณิชย์หรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกำหนดให้ผลิตภัณฑ์หรือสินค้าใดเป็นผลิตภัณฑ์หรือสินค้าที่ต้องปฏิบัติตามมาตรการตามวรรคหนึ่ง ให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องนำบทบัญญัติว่าด้วยการตรวจสอบห่วงโซ่อุปทานและเงื่อนไขอื่นตามพระราชบัญญัตินี้ไปใช้ประกอบการพิจารณาการส่งออกไปนอกหรือนำเข้ามาในราชอาณาจักรด้วย

มาตรา ๑๓๒ เพื่อประโยชน์ในการกำกับดูแลผู้ประกอบการ ผู้นำเข้า ผู้ส่งออก หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร สินค้าเกษตรแปรรูป สินค้าอุตสาหกรรม การเกษตร หรือสินค้าอื่นใด ที่เสี่ยงจะก่อให้เกิดหรือร่วมก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศข้ามแดน

ให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงอุตสาหกรรม หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง หรือคณะกรรมการตามกฎหมายอื่น ออกมาตรการต่าง ๆ เพื่อให้ผู้ประกอบการ ผู้นำเข้า ผู้ส่งออก หรือผู้ที่เกี่ยวข้องดังกล่าวดำเนินการตรวจสอบห่วงโซ่อุปทานอย่างรอบด้านทั้งในและนอกราชอาณาจักร เพื่อสร้างหลักประกันว่าผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร สินค้าเกษตรแปรรูป สินค้าอุตสาหกรรมการเกษตร และสินค้าอื่นใดในห่วงโซ่อุปทานของตนนั้นปราศจากการก่อให้เกิดหรือร่วมก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศข้ามแดน

ในการตรวจสอบห่วงโซ่อุปทานอย่างรอบด้านตามวรรคหนึ่ง อย่างน้อยต้องประกอบด้วยกระบวนการ ดังต่อไปนี้

(๑) การรวบรวมข้อมูล รวมถึงข้อมูลสารสนเทศ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนห่วงโซ่อุปทานทั้งในและนอกราชอาณาจักรซึ่งครอบคลุมการดำเนินกิจกรรมทางธุรกิจของตน บริษัทในเครือ บริษัทคู่ค้า หรือองค์กรอื่นที่มีสภาพบุคคลหรือนิติบุคคลซึ่งมีการดำเนินการทางธุรกรรมใด ๆ หรือมีความสัมพันธ์ทางการค้าทั้งในทางตรงและทางอ้อม

(๒) การประเมินความเสี่ยงตลอดทั้งห่วงโซ่อุปทานที่เกี่ยวข้องกับการก่อให้เกิดหรือร่วมก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศ

(๓) การป้องกัน ระบุ และบรรเทาผลกระทบจากมลพิษทางอากาศระดับร้ายแรงที่เกิดขึ้นหรืออาจเกิดขึ้นต่อสิ่งแวดล้อมและสิทธิในอากาศสะอาด รวมทั้งสิทธิที่เกี่ยวข้องอื่นของบุคคลและชุมชนจากการดำเนินกิจกรรมทางธุรกิจ

(๔) การสร้างกลไกในการรับเรื่องร้องเรียนจากบุคคลหรือชุมชนที่ได้รับผลกระทบและกระบวนการเยียวยาที่มีประสิทธิภาพ

(๕) การเปิดเผยข้อมูลและรายงานแก่หน่วยงานของรัฐหรือประชาชนในรูปแบบที่สามารถเข้าถึงได้ง่าย

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการดำเนินการตามวรรคหนึ่งและวรรคสองให้เป็นไปตามที่หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องประกาศกำหนด ทั้งนี้ ในการกำหนดผู้ประกอบการ ผู้นำเข้า ผู้ส่งออก หรือผู้ที่เกี่ยวข้องที่ต้องดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้คำนึงถึงขนาดของบริษัท ส่วนแบ่งทางการตลาด อัตราการหมุนเวียนของทุนในธุรกิจ จำนวนพนักงาน เพื่อไม่ให้เป็นการะแกว่าผู้ประกอบการ ผู้นำเข้า ผู้ส่งออก หรือผู้ที่เกี่ยวข้องอันเกินควร

มาตรา ๑๓๓ ในการตรวจสอบห่วงโซ่อุปทานอย่างรอบด้าน ให้ผู้ประกอบการ ผู้นำเข้า ผู้ส่งออก หรือผู้ที่เกี่ยวข้องต้องรวบรวมข้อมูล รวมถึงข้อมูลสารสนเทศ และเอกสารต่าง ๆ ซึ่งชี้บ่งว่าผลิตภัณฑ์หรือสินค้าและกระบวนการผลิตไม่เกี่ยวข้องกับการก่อให้เกิดหรือร่วมก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศข้ามแดนได้อย่างชัดเจนเป็นที่ประจักษ์ และสามารถตรวจสอบย้อนกลับได้ว่าผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร สินค้าเกษตรแปรรูป สินค้าอุตสาหกรรมการเกษตร หรือสินค้าอื่นใดในห่วงโซ่อุปทานของตนปราศจากการก่อให้เกิดหรือร่วมก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศข้ามแดน

การดำเนินการจัดเก็บและรักษาข้อมูลให้เป็นไปตามรูปแบบและวิธีการที่หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องตามมาตรา ๑๒๙ ประกาศกำหนด โดยต้องจัดเก็บเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าห้าปี นับแต่วันที่ได้มีการวางสินค้านั้นในตลาดในราชอาณาจักรหรือส่งออกสินค้านั้นไปยังนอกราชอาณาจักร หรือในกรณีที่เป็นผลิตภัณฑ์หรือสินค้าซึ่งมีกำหนดวันหมดอายุไม่เกินห้าปีนับแต่วันที่ผลิตสินค้า

ให้จัดเก็บและรักษาข้อมูลดังกล่าวเป็นระยะเวลาหกเดือนนับแต่วันที่ผลิตภัณฑ์หรือสินค้านั้นหมดอายุ หรือในกรณีที่ผลิตภัณฑ์หรือสินค้าซึ่งน่าจะเสี่ยงง่ายให้เก็บรักษาข้อมูลไว้นานกว่าหกเดือน

ข้อมูลสารสนเทศและเอกสารตามวรรคหนึ่ง ต้องประกอบด้วยสาระสำคัญอย่างน้อย ดังต่อไปนี้

(๑) คำอธิบายผลิตภัณฑ์หรือสินค้า รวมถึงชื่อทางการค้า ประเภทของผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้อง รายชื่อผลิตภัณฑ์หรือสินค้าที่นำมาใช้ หรือเป็นองค์ประกอบของผลิตภัณฑ์หรือสินค้า แปรรูปนั้น ๆ

(๒) ปริมาณของผลิตภัณฑ์หรือสินค้าที่เกี่ยวข้อง ในกรณีที่มีส่วนประกอบมากกว่าสิบรายการขึ้นไป ให้ผู้ประกอบการแจ้งแต่เฉพาะส่วนประกอบหลักซึ่งหมายถึงส่วนประกอบที่มีอยู่ในผลิตภัณฑ์หรือสินค้าที่เกี่ยวข้องเกินกว่าร้อยละห้าของผลิตภัณฑ์หรือสินค้าที่เกี่ยวข้อง

(๓) พิกัดทางภูมิศาสตร์ของแปลงปลูกของผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร สินค้าเกษตรแปรรูป สินค้าอุตสาหกรรมการเกษตร หรือสินค้าอื่นใด รวมถึงวันที่และระยะเวลาในการผลิตและเก็บเกี่ยว

(๔) ชื่อ ที่อยู่ และข้อมูลในการติดต่อขององค์กรธุรกิจ หรือบุคคลซึ่งจัดหาผลิตภัณฑ์หรือสินค้า และผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องในห่วงโซ่อุปทาน

(๕) คำรับรองพร้อมทั้งข้อมูลที่สามารถตรวจสอบย้อนกลับได้ว่าการผลิตผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร สินค้าเกษตรแปรรูป สินค้าอุตสาหกรรมการเกษตร หรือสินค้าอื่นใดนั้น ปราศจากการก่อให้เกิดหรือรวมก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศข้ามแดน

เมื่อมีการร้องขอจากสำนักงาน ผู้ประกอบการ ผู้นำเข้า ผู้ส่งออก หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง มีหน้าที่ในการให้ข้อมูลและเอกสารต่าง ๆ ตามที่ร้องขอ เพื่อตรวจสอบถึงความสมบูรณ์ ความถูกต้อง และความโปร่งใสของข้อมูล รวมถึงข้อมูลสารสนเทศและเอกสารที่มีการจัดเก็บในระบบ

มาตรา ๑๓๔ ผู้ประกอบการ ผู้นำเข้า ผู้ส่งออก หรือผู้ที่เกี่ยวข้องมีหน้าที่ตรวจทาน และวิเคราะห์ข้อมูลที่จัดเก็บตามมาตรา ๑๓๓ รวมถึงข้อมูลอื่นที่จำเป็น เพื่อประเมินความเสี่ยงว่าผลิตภัณฑ์หรือสินค้าที่ต้องการจำหน่ายในตลาดหรือส่งออกนั้นก่อให้เกิดหรือรวมก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศข้ามแดน

การประเมินความเสี่ยงตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องตามมาตรา ๑๓๒ ประกาศกำหนด โดยอย่างน้อยต้องคำนึงถึงปัจจัย ดังต่อไปนี้

(๑) ค่ามาตรฐานคุณภาพอากาศสะอาดในประเทศและในประเทศคู่ค้า และการถูกกำหนดเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศ

(๒) การปรึกษาหารือและการมีส่วนร่วมของชุมชนตลอดจนผู้ได้รับผลกระทบจากมลพิษทางอากาศและมลพิษทางอากาศข้ามแดน

(๓) ความซับซ้อนของห่วงโซ่อุปทาน ขั้นตอนในการผลิต ตลอดจนการตรวจสอบย้อนกลับผลิตภัณฑ์หรือสินค้า ทั้งในและนอกราชอาณาจักร

(๔) ความเสี่ยงที่ผลิตภัณฑ์หรือสินค้า ถูกนำไปผสมหรือปนกับผลิตภัณฑ์หรือสินค้าอื่น ซึ่งไม่สามารถระบุถึงที่มาของแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศหรือถูกผลิตในพื้นที่ที่มีการก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศข้ามแดน

มาตรา ๑๓๕ ในกรณีที่ผลการประเมินความเสี่ยงตามมาตรา ๑๓๔ บ่งชี้ว่ามีความเสี่ยงต่อการทำให้เกิดหรือรวมก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศและมลพิษทางอากาศข้ามแดน ผู้ประกอบการ ผู้นำเข้า ผู้ส่งออก หรือผู้ที่เกี่ยวข้องมีหน้าที่ในการดำเนินมาตรการและกระบวนการต่าง ๆ ตามมาตรา ๑๓๒ วรรคสอง (๓) และ (๔) อย่างเหมาะสมกับระดับและขนาดของความเสี่ยง ตลอดจนมีหน้าที่ในการกำหนดและพัฒนา ระบบการตรวจสอบ ควบคุมและตรวจสอบภายใน การรายงานและการเก็บรักษาข้อมูล กระบวนการการตัดสินใจเพื่อป้องกัน ระวัง และบรรเทาผลกระทบตามวรรคหนึ่ง ต้องถูกบันทึกและได้รับการทบทวนถึงประสิทธิภาพของมาตรการที่ได้ดำเนินไปแล้วอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง และต้องนำเสนอบันทึกดังกล่าวต่อสำนักงานเมื่อมีการร้องขอ โดยต้องระบุถึงหลักการและเหตุผลในการตัดสินใจในการดำเนินมาตรการนั้น

มาตรา ๑๓๖ ผู้ประกอบการ ผู้นำเข้า ผู้ส่งออก หรือผู้ที่เกี่ยวข้องมีหน้าที่นำรายงาน ตรวจสอบห่วงโซ่อุปทานตามมาตรา ๑๓๒ มาจัดทำเป็นส่วนหนึ่งของรายงานประจำปีหรือรายงานอื่น ที่ผู้ประกอบการมีหน้าที่ต้องจัดทำตามที่กฎหมายอื่นกำหนดไว้

มาตรา ๑๓๗ ให้นหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องและคณะกรรมการเศรษฐศาสตร์ กำหนดและส่งเสริมให้มีการนำเครื่องมือและมาตรการทางเศรษฐศาสตร์เพื่ออากาศสะอาดมาใช้เป็น มาตรการเสริมในการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศข้ามแดนอย่างยั่งยืน เพื่อสร้างแรงจูงใจ ให้ผู้ประกอบการ ผู้นำเข้า ผู้ส่งออก หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง ปรับปรุงการผลิต การพัฒนาระบบการตรวจสอบ ห่วงโซ่อุปทาน ระบบการตรวจสอบย้อนกลับ ไม่ว่าจะเป็นการให้สิทธิประโยชน์เกี่ยวกับภาษีเงินได้นิติบุคคล เงินช่วยเหลือ การเข้าถึงแหล่งทุน มาตรการอุดหนุน สนับสนุน ส่งเสริม ช่วยเหลือ หรือมาตรการอื่น

มาตรา ๑๓๘ ให้สำนักงานจัดทำรายงานสถานการณ์ประเมินผลกระทบที่เกิดจากมลพิษ ทางอากาศข้ามแดน และเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศข้ามแดน ต่อคณะกรรมการอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

ส่วนที่ ๗ แหล่งกำเนิดอื่น

มาตรา ๑๓๙ เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด โดยการป้องกัน และควบคุมมลพิษทางอากาศจากแหล่งกำเนิดอื่นตามพระราชบัญญัตินี้ ให้รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบ ของคณะกรรมการวิชาการมีอำนาจประกาศกำหนดประเภทแหล่งกำเนิดมลพิษอื่น หรือกำหนดมาตรฐาน ควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดอื่น โดยให้เป็นไปตามหลักวิชาการ หลักฐานทางวิทยาศาสตร์ และคำนึงถึง สภาพทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีที่อาจพัฒนาเปลี่ยนแปลงไป ซึ่งอาจจะกำหนดให้แตกต่างกัน ตามสภาพสิ่งแวดล้อมหรือการใช้ประโยชน์ในแต่ละพื้นที่ก็ได้

หมวด ๕

เขตเฝ้าระวังมลพิษทางอากาศและเขตประสมมลพิษทางอากาศ

มาตรา ๑๔๐ ให้รัฐมนตรีโดยการเสนอของคณะกรรมการวิชาการประกาศหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขสำหรับการกำหนดเขตเฝ้าระวังมลพิษทางอากาศและเขตประสมมลพิษทางอากาศ

มาตรา ๑๔๑ ในกรณีที่ปรากฏว่าพื้นที่ใดมีคุณภาพอากาศไม่เป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพระดับประเทศและมีข้อมูลแสดงถึงแนวโน้มจะเกิดมลพิษทางอากาศซึ่งเกิดผลกระทบเสียหายต่อสุขภาพหรือคุณภาพสิ่งแวดล้อม ให้คณะกรรมการอากาศสะอาดจังหวัดมีอำนาจประกาศกำหนดให้พื้นที่นั้นเป็นเขตเฝ้าระวังมลพิษทางอากาศ

ในการประกาศเขตเฝ้าระวังมลพิษทางอากาศ ให้คณะกรรมการอากาศสะอาดจังหวัดดำเนินการอย่างน้อยประกอบด้วย การรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์และประเมินสถานการณ์ การเสนอการระบุขอบเขตพื้นที่ และการรับฟังความคิดเห็น โดยการมีส่วนร่วมของหน่วยงานของรัฐ ภาคประชาสังคม ภาคประชาชน ภาควิชาการ และองค์กรที่เกี่ยวข้องในพื้นที่

เมื่อสถานการณ์มลพิษทางอากาศในพื้นที่นั้นไม่เข้าหลักเกณฑ์ที่ออกตามมาตรา ๑๔๐ ให้คณะกรรมการอากาศสะอาดจังหวัด พิจารณาออกประกาศยกเลิกเขตเฝ้าระวังมลพิษทางอากาศ

มาตรา ๑๔๒ ให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ดูแลรับผิดชอบพื้นที่เขตเฝ้าระวังมลพิษทางอากาศ มีอำนาจออกคำสั่งให้เจ้าของ ผู้ครอบครอง หรือผู้มีหน้าที่ดูแลแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศในพื้นที่ดังกล่าว ควบคุม ลดหรือระงับหรือหยุดการกระทำที่อาจก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศ และมีอำนาจสั่งการให้เจ้าของ ผู้ครอบครอง หรือผู้มีหน้าที่ดูแลแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศร่วมกับหน่วยงานของรัฐกระทำการใดอันมีผลเป็นการควบคุม ระงับหรือขจัดมลพิษทางอากาศที่เกิดขึ้น

มาตรา ๑๔๓ ในกรณีที่ปรากฏว่าพื้นที่ใดมีคุณภาพอากาศเกินเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพระดับประเทศ เป็นอันตรายต่อสิ่งมีชีวิตและส่งผลกระทบต่อประชาชนอย่างต่อเนื่อง มีแนวโน้มที่รุนแรงมากขึ้นและไม่สามารถแก้ไขปัญหาโดยแผนที่มีอยู่ได้ ให้คณะกรรมการอากาศสะอาดจังหวัดมีอำนาจประกาศกำหนดให้พื้นที่นั้นเป็นเขตประสมมลพิษทางอากาศ

ในกรณีที่คณะกรรมการอากาศสะอาดจังหวัด ไม่ดำเนินการประกาศให้พื้นที่เป็นเขตประสมมลพิษทางอากาศภายในเวลาอันสมควร ให้เลขาธิการมีอำนาจประกาศกำหนดให้พื้นที่นั้นเป็นเขตประสมมลพิษทางอากาศแทนได้ และให้คณะกรรมการอากาศสะอาดจังหวัดปฏิบัติตามหน้าที่และอำนาจตามมาตรา ๑๔๔ มาตรา ๑๔๕ และมาตรา ๑๔๗

เมื่อสถานการณ์มลพิษทางอากาศในพื้นที่นั้นไม่เข้าหลักเกณฑ์ที่ออกตามมาตรา ๑๔๐ ให้คณะกรรมการอากาศสะอาดจังหวัด หรือเลขาธิการ แล้วแต่กรณี พิจารณาออกประกาศยกเลิกเขตประสมมลพิษทางอากาศ

มาตรา ๑๔๔ เมื่อมีการประกาศให้พื้นที่ใดเป็นเขตประสบมลพิษทางอากาศ ให้คณะกรรมการอากาศสะอาดจังหวัดจัดทำแผนปฏิบัติการลดและขจัดมลพิษทางอากาศภายในหกสิบวัน เพื่อประโยชน์ต่อการเร่งรัดจัดการแก้ไขปัญหาให้เกิดผลสำเร็จโดยเร็ว ทั้งนี้ แผนปฏิบัติการอย่างน้อย ต้องประกอบด้วย

- (๑) เป้าหมายการลดมลพิษทางอากาศจากแหล่งกำเนิดมลพิษที่มีนัยสำคัญในพื้นที่
 - (๒) มาตรการที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพสำหรับการควบคุมและลดมลพิษทางอากาศ
 - (๓) มาตรการการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด
 - (๔) ประมาณการงบประมาณที่จำเป็นสำหรับการลด ขจัดมลพิษ พื้นฟูสิ่งแวดล้อม และเยียวยาผู้ที่ได้รับผลกระทบ
 - (๕) แนวทางการจัดการเยียวยาผู้ที่ได้รับผลกระทบ และพื้นฟูสิ่งแวดล้อม
 - (๖) จัดระบบบริการสุขภาพรองรับผู้ที่ได้รับผลกระทบหรืออาจได้รับผลกระทบทางสุขภาพจากมลพิษทางอากาศ
 - (๗) จัดให้มีพื้นที่ปลอดภัยที่เพียงพอรองรับประชาชนหรือกลุ่มเปราะบาง
 - (๘) จัดให้มีช่องทางและรูปแบบการสื่อสารข้อมูลสถานการณ์มลพิษทางอากาศ การเฝ้าระวังผลกระทบต่อสุขภาพ และข้อมูลต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์แก่ประชาชนในพื้นที่เพิ่มขึ้น
- ในการจัดทำแผนปฏิบัติการลดและขจัดมลพิษทางอากาศ ให้สำนักงานให้คำแนะนำ และช่วยเหลือตามความจำเป็น

การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการลดและขจัดมลพิษทางอากาศให้ได้รับบุดหนุน จากกองทุน งบประมาณรายจ่ายประจำปี งบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง

มาตรา ๑๔๕ ให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ดูแลรับผิดชอบพื้นที่เขตประสบมลพิษทางอากาศมีอำนาจออกคำสั่งให้เจ้าของ ผู้ครอบครอง หรือผู้มีหน้าที่ดูแลแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศในพื้นที่ดังกล่าว ระงับการกระทำที่ก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศ หยุด หรือปิดการดำเนินกิจการที่เป็นต้นเหตุ และมีอำนาจสั่งการให้เจ้าของ ผู้ครอบครอง หรือผู้มีหน้าที่ดูแลแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศ ร่วมกับหน่วยงานของรัฐระทำการใดอันมีผลเป็นการควบคุม ระงับหรือขจัดมลพิษทางอากาศที่เกิดขึ้น

มาตรา ๑๔๖ ให้สำนักงานร่วมตรวจสอบ วิเคราะห์สาเหตุที่เกิดมลพิษทางอากาศ ในเขตประสบมลพิษทางอากาศ และจัดทำข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการอากาศสะอาดจังหวัด

ให้คณะกรรมการวิชาการ คณะกรรมการเศรษฐศาสตร์ สนับสนุนการดำเนินงาน เพื่อแก้ไขปัญหาในเขตประสบมลพิษทางอากาศรวมถึงเสนอแนะการอุดหนุน การสนับสนุน หรือการให้ความช่วยเหลือในการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด ต่อคณะกรรมการกองทุน

มาตรา ๑๔๗ ให้คณะกรรมการอากาศสะอาดจังหวัดจัดทำรายงานผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการลดและขจัดมลพิษทางอากาศในเขตประสบมลพิษทางอากาศ เสนอต่อสำนักงานทุกสามเดือนจนกว่าจะมีการประกาศยกเลิกเขตประสบมลพิษทางอากาศ

หมวด ๖

เครื่องมือและมาตรการทางเศรษฐศาสตร์เพื่ออากาศสะอาด

มาตรา ๑๔๘ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของกลไกตลาดและลดการปล่อยมลพิษ โดยการสร้างแรงจูงใจ หรือปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคล ผู้ประกอบการ หรือชุมชน ในการป้องกัน บำบัด ขจัด หรือลดมลพิษทางอากาศ หรือส่งเสริมให้มีอากาศสะอาด ให้มีเครื่องมือและมาตรการทาง เศรษฐศาสตร์เพื่ออากาศสะอาด ดังต่อไปนี้

- (๑) ภาษีอากรเพื่ออากาศสะอาด
 - (๒) ค่าธรรมเนียมเพื่ออากาศสะอาด
 - (๓) การจัดสรร การซื้อขาย และการโอนสิทธิในการระบายสารมลพิษทางอากาศ
- ในพื้นที่ควบคุม
- (๔) หลักประกันความเสี่ยงหรือความเสียหายอันเนื่องมาจากมลพิษทางอากาศ
 - (๕) ระบบฝากไว้ได้คืน
 - (๖) มาตรการอุดหนุน สนับสนุน ส่งเสริม หรือช่วยเหลือบุคคล ผู้ประกอบการ ชุมชน หรือกิจกรรมเพื่ออากาศสะอาด
 - (๗) เครื่องมือและมาตรการทางเศรษฐศาสตร์อื่น
 - (๘) เครื่องมือและมาตรการทางเศรษฐศาสตร์อื่นใดที่คณะกรรมการกำหนดโดยคำแนะนำ ของคณะกรรมการเศรษฐศาสตร์

มาตรา ๑๔๙ ให้คณะกรรมการเศรษฐศาสตร์นำข้อมูลเกี่ยวกับการระบายสารมลพิษ ทางอากาศ หรือข้อมูลอื่นใดที่เกี่ยวข้องและจำเป็นมาใช้ประกอบในการจัดทำรายละเอียดการใช้เครื่องมือ และมาตรการทางเศรษฐศาสตร์ตามมาตรา ๑๔๘

ส่วนที่ ๑

ภาษีอากรเพื่ออากาศสะอาด

มาตรา ๑๕๐ เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด ให้สำนักงาน โดยคำแนะนำของคณะกรรมการเศรษฐศาสตร์ประสานความร่วมมือกับ กรมสรรพากร กรมสรรพสามิต กรมศุลกากร หรือหน่วยงานของรัฐที่ทำหน้าที่ในการจัดเก็บภาษีอากรทุกประเภท กำหนดแนวทางในการ ใช้มาตรการทางภาษีอากรในการเพิ่ม หรือลด หรือยกเว้นภาษีอากรดังกล่าว เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย อากาศสะอาด

มาตรา ๑๕๑ ในกรณีที่มีการดำเนินการในมาตรา ๑๕๐ ไม่สามารถบรรลุผล ให้คณะกรรมการ โดยคำแนะนำของคณะกรรมการเศรษฐกิจศาสตร์ มีอำนาจเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาร่าง แก้ไขเพิ่มเติม หรือปรับปรุงกฎหมาย กฎกระทรวง หรือกฎหมายลำดับรองอื่นใด เพื่อเพิ่ม ลด หรือยกเว้นฐานภาษีหรืออัตราภาษีเพื่อให้บรรลุเป้าหมายอากาศสะอาดได้โดยอาศัย อำนาจตามกฎหมายว่าด้วยภาษีอากรประเภทนั้น ๆ

ส่วนที่ ๒

ค่าธรรมเนียมเพื่ออากาศสะอาด

มาตรา ๑๕๒ ผู้ประกอบอุตสาหกรรมตามกฎหมายว่าด้วยภาษีสรรพสามิต ผู้นำเข้าตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร หรือผู้ประกอบการ สำหรับสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ ดังต่อไปนี้ มีหน้าที่ต้องเสียค่าธรรมเนียมเพื่ออากาศสะอาด

(๑) เชื้อเพลิงฟอสซิล และผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้อง

(๒) ยานพาหนะทางบก ทางน้ำ หรือทางอากาศที่ใช้เชื้อเพลิงจากน้ำมัน ก๊าซ หรือเชื้อเพลิงอื่นใดที่อาจก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศ

(๓) เครื่องจักรอุตสาหกรรมที่ใช้น้ำมัน ก๊าซ ถ่านหิน หรือเชื้อเพลิงอื่นใด ที่อาจก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศ

(๔) สินค้าหรือผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร ผลิตภัณฑ์อันเกิดจากการแปรรูปของผลิตผลทางการเกษตร สินค้าอุตสาหกรรมทางการเกษตร เฉพาะที่มีข้อมูลเชื่อมโยงกับการก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศ

(๕) สารเคมีที่ก่อหรืออาจก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศ

(๖) สินค้า หรือผลิตภัณฑ์อื่นใดอันมีแนวโน้มอย่างสูงในการระบายสารมลพิษทางอากาศ ที่คณะกรรมการประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการเศรษฐกิจศาสตร์

ให้รัฐมนตรีมีอำนาจประกาศกำหนดประเภท รายการ ชนิด ขนาดของสินค้า ผลิตภัณฑ์ หรือบริการที่ต้องเสียค่าธรรมเนียม รวมถึงการทบทวนเปลี่ยนแปลงในเรื่องดังกล่าวตามวรรคหนึ่ง โดยคำแนะนำของคณะกรรมการเศรษฐกิจศาสตร์

ให้สำนักงานส่งข้อมูลเกี่ยวกับประเภท รายการ ชนิด ขนาดของสินค้า หรือผลิตภัณฑ์ที่ต้องเสียค่าธรรมเนียมเพื่ออากาศสะอาดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้กรมสรรพสามิตหรือกรมศุลกากร เชื่อมโยงกับฐานข้อมูลสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่ต้องเสียภาษีอากรตามกฎหมายว่าด้วยภาษีสรรพสามิต หรือกฎหมายว่าด้วยศุลกากรด้วย เพื่อความถูกต้องและไม่เกิดความซ้ำซ้อน

มาตรา ๑๕๓ ผู้ประกอบกิจการสถานบริการตามกฎหมายว่าด้วยภาษีสรรพสามิต ผู้ประกอบการ เจ้าของ ผู้ครอบครอง หรือผู้ได้รับอนุญาตให้ดำเนินกิจการ กิจกรรม หรือบริการ ดังต่อไปนี้ มีหน้าที่ต้องเสียค่าธรรมเนียมเพื่ออากาศสะอาด

(๑) การพลังงานและปิโตรเลียม

(๒) การเหมืองแร่

(๓) การใช้ยานพาหนะทางบก ทางน้ำ และทางอากาศที่ใช้เชื้อเพลิงจากน้ำมัน ก๊าซ หรือเชื้อเพลิงอื่นใดที่ก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศ

(๔) การผลิตในภาคอุตสาหกรรมที่มีการเผาไหม้เชื้อเพลิงจากถ่านหิน น้ำมัน ก๊าซ หรือเชื้อเพลิงอื่นใดที่ก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศ

(๕) การเผาในภาคเกษตรกรรม

(๖) การเผาที่มีใช้ในภาคเกษตรกรรม

(๗) การก่อสร้างและรื้อถอนโครงสร้างพื้นฐานและอาคาร

(๘) การอื่นใดอันมีแนวโน้มอย่างสูงในการระบายสารมลพิษทางอากาศที่คณะกรรมการประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการเศรษฐกิจศาสตร์

ให้รัฐมนตรีมีอำนาจประกาศกำหนดประเภท รายการ หรือขนาดสำหรับกิจการ กิจกรรม หรือบริการที่ต้องเสียค่าธรรมเนียมเพื่ออากาศสะอาด รวมถึงการทบทวนเปลี่ยนแปลงในเรื่องดังกล่าวตามวรรคหนึ่ง โดยคำแนะนำของคณะกรรมการเศรษฐกิจศาสตร์ ซึ่งอาจกำหนดให้มีความแตกต่างในแต่ละพื้นที่ตามความจำเป็นและเหมาะสมก็ได้

มาตรา ๑๕๔ ความรับผิดชอบที่จะต้องเสียค่าธรรมเนียมเพื่ออากาศสะอาด ตามมาตรา ๑๕๒ หรือมาตรา ๑๕๓ เกิดขึ้นตามที่กำหนดไว้ ดังต่อไปนี้

(๑) กรณีนำเข้า ให้ถือว่าความรับผิดชอบเกิดขึ้นพร้อมกับการนำเข้ามาตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร

(๒) กรณีการผลิตสินค้า หรือผลิตภัณฑ์ที่อยู่ในข่ายต้องเสียภาษีสรรพสามิต ให้ถือว่าความรับผิดชอบเกิดขึ้นพร้อมกับความรับผิดชอบในการเสียภาษีสรรพสามิตตามกฎหมายว่าด้วยภาษีสรรพสามิต

(๓) กรณีสินค้า หรือผลิตภัณฑ์ของผู้ประกอบการ ซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของหน่วยงานของรัฐหรือส่วนราชการอื่นใดในอันที่จะต้องมีการเรียกเก็บภาษี หรือค่าธรรมเนียมตามกฎหมาย ให้ถือว่าความรับผิดชอบเกิดขึ้นพร้อมกับการเสียภาษี หรือค่าธรรมเนียมตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

(๔) กรณีกิจการ กิจกรรม หรือบริการอื่น นอกจาก (๑) (๒) และ (๓) ให้ถือว่าความรับผิดชอบเกิดขึ้นเมื่อผู้ประกอบการ เจ้าของ ผู้ครอบครอง หรือผู้ได้รับอนุญาตให้ดำเนินกิจการ กิจกรรมหรือบริการได้รับอนุญาตให้ระบายหรือจะระบายหรือได้ระบายสารมลพิษทางอากาศจากแหล่งกำเนิดมลพิษสู่สิ่งแวดล้อมตามปริมาณสารมลพิษที่ประเมินได้ตามสูตรการคำนวณที่คณะกรรมการเศรษฐกิจศาสตร์ประกาศกำหนด

กรณีคลังสินค้าทัณฑ์บน หรือเขตปลอดอากรตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร หรือกฎหมายว่าด้วยภาษีสรรพสามิต ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการเศรษฐกิจศาสตร์ มีอำนาจประกาศกำหนดความรับผิดชอบในอันที่จะต้องเสียค่าธรรมเนียมเพื่ออากาศสะอาด ให้ต่างจากกรณีที่กำหนดใน (๑) และ (๒) ก็ได้

ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการเศรษฐกิจศาสตร์ มีอำนาจประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการในการกำหนดความรับผิดชอบในการเสียค่าธรรมเนียมเพื่ออากาศสะอาด ตาม (๓) และ (๔)

มาตรา ๑๕๕ ผู้ประกอบอุตสาหกรรมตามกฎหมายว่าด้วยภาษีสรรพสามิต หรือผู้นำเข้าตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร หรือผู้ประกอบการที่ต้องเสียภาษี หรือค่าธรรมเนียม หรือค่าบริการตามกฎหมายอื่น แล้วแต่กรณี มีหน้าที่เสียค่าธรรมเนียมเพื่ออากาศสะอาดตามปริมาณ ตามมูลค่า หรือตามปริมาณและมูลค่าของสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ตามมาตรา ๑๕๒ ไม่เกินอัตราค่าธรรมเนียม ท้ายพระราชบัญญัตินี้ ในเวลาที่ความรับผิดชอบในอันจะต้องเสียค่าธรรมเนียมเพื่ออากาศสะอาดเกิดขึ้น ตามมาตรา ๑๕๔ (๑) (๒) หรือ (๓) แล้วแต่กรณี

ให้รัฐมนตรีมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าธรรมเนียม และการคำนวณ ปริมาณหรือมูลค่าของสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ตามวรรคหนึ่งโดยคำแนะนำของคณะกรรมการเศรษฐศาสตร์ และให้มีการทบทวนกฎกระทรวงทุกปี

มาตรา ๑๕๖ ให้ผู้ประกอบการกิจการสถานบริการตามกฎหมายว่าด้วยภาษีสรรพสามิต ผู้ประกอบการ เจ้าของ ผู้ครอบครอง หรือผู้ได้รับอนุญาตตามมาตรา ๑๕๓ มีหน้าที่เสียค่าธรรมเนียม เพื่ออากาศสะอาดตามปริมาณสารมลพิษทางอากาศที่ได้จากการประเมินการระบายสารมลพิษทางอากาศ ออกสู่บรรยากาศหรือตามการประเมินมูลค่าของต้นทุนภายนอกหน่วยสุดท้าย ไม่เกินอัตราค่าธรรมเนียม ท้ายพระราชบัญญัตินี้ ในเวลาที่ความรับผิดชอบในอันจะต้องเสียค่าธรรมเนียมเพื่ออากาศสะอาดเกิดขึ้น ตามมาตรา ๑๕๔ (๔)

ให้รัฐมนตรีมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมเพื่ออากาศสะอาด และการคำนวณปริมาณสารมลพิษทางอากาศและมูลค่าต้นทุนภายนอกหน่วยสุดท้ายเพื่อกำหนดอัตรา ค่าธรรมเนียมตามวรรคหนึ่ง โดยคำแนะนำของคณะกรรมการเศรษฐศาสตร์ และให้มีการทบทวน กฎกระทรวงทุกปี ซึ่งอาจกำหนดให้มีความแตกต่างในแต่ละพื้นที่ตามความจำเป็นและเหมาะสมก็ได้

มาตรา ๑๕๗ การกำหนดประเภท รายการ ชนิด ขนาดของสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ ตามมาตรา ๑๕๒ และกิจการ กิจกรรม หรือบริการ ตามมาตรา ๑๕๓ ที่ต้องเสียค่าธรรมเนียม และการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมเพื่ออากาศสะอาดตามมาตรา ๑๕๕ และมาตรา ๑๕๖ ให้คำนึงถึง หลักการอย่างน้อย ดังต่อไปนี้

- (๑) ปริมาณสารมลพิษทางอากาศที่ระบายหรือจะระบายออกสู่บรรยากาศ
- (๒) ความเป็นพิษหรือความเป็นอันตรายของสารมลพิษทางอากาศที่ระบาย หรือจะระบายออกสู่บรรยากาศ
- (๓) สถานการณ์สิ่งแวดล้อม ปัญหามลพิษทางอากาศ ความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อม และสุขภาพของประชาชน และศักยภาพในการรองรับสารมลพิษทางอากาศในแต่ละพื้นที่
- (๔) ผลต่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้ก่อมลพิษและผู้บริโภค
- (๕) ทางเลือกของผู้บริโภคต่อสินค้า ผลิตภัณฑ์ กิจการ กิจกรรม หรือบริการอื่น ที่ไม่ก่อมลพิษทางอากาศ

มาตรา ๑๕๘ เพื่อประโยชน์ในการจัดเก็บค่าธรรมเนียมเพื่ออากาศสะอาด ตามมาตรา ๑๕๕ ให้กรมสรรพสามิต กรมศุลกากร หรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง แล้วแต่กรณี เป็นผู้ดำเนินการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมเพื่ออากาศสะอาด และให้นำวิธีการประเมินและวิธีการจัดเก็บ ตามกฎหมายว่าด้วยภาษีสรรพสามิต กฎหมายว่าด้วยศุลกากร หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องมาใช้บังคับ กับการจัดเก็บค่าธรรมเนียมเพื่ออากาศสะอาดด้วยโดยอนุโลม ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงการเรียกเก็บได้ โดยง่าย ไม่ซับซ้อน และไม่เป็นการจวนเกินสมควรแก่ผู้มีหน้าที่ต้องเสียค่าธรรมเนียมและหน่วยงาน ผู้ทำหน้าที่จัดเก็บค่าธรรมเนียม

ในกรณีที่ไม่มีกฎหมายหรือระเบียบกำหนดวิธีการประเมินและวิธีการจัดเก็บ ให้หน่วยงาน ของรัฐที่เกี่ยวข้องเป็นผู้ดำเนินการออกกฎหมายหรือระเบียบนั้นโดยคำแนะนำของคณะกรรมการเศรษฐกิจศาสตร์

มาตรา ๑๕๙ เพื่อประโยชน์ในการจัดเก็บค่าธรรมเนียมเพื่ออากาศสะอาด ตามมาตรา ๑๕๖ ให้กรมสรรพสามิต หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง หรือสำนักงานที่มีหน้าที่เรียกเก็บภาษี ค่าธรรมเนียม หรือค่าบริการ แล้วแต่กรณี เป็นผู้ดำเนินการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมเพื่ออากาศสะอาด และให้นำวิธีการประเมินและวิธีการจัดเก็บตามกฎหมายว่าด้วยภาษีสรรพสามิต หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง มาใช้บังคับกับการจัดเก็บค่าธรรมเนียมเพื่ออากาศสะอาดด้วยโดยอนุโลม ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องประกาศกำหนด ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงการเรียกเก็บได้โดยง่าย ไม่ซับซ้อน และไม่เป็นการจวนเกินสมควรแก่ผู้มีหน้าที่ต้องเสียค่าธรรมเนียมและหน่วยงานผู้ทำหน้าที่ จัดเก็บค่าธรรมเนียม

ในกรณีที่ไม่มีกฎหมายหรือระเบียบกำหนดวิธีการประเมินและวิธีการจัดเก็บ ให้หน่วยงาน ของรัฐที่เกี่ยวข้องเป็นผู้ดำเนินการออกกฎหมายหรือระเบียบนั้นโดยคำแนะนำของคณะกรรมการเศรษฐกิจศาสตร์

มาตรา ๑๖๐ ให้ผู้มีหน้าที่ต้องเสียค่าธรรมเนียมเพื่ออากาศสะอาดตามพระราชบัญญัตินี้ ยื่นแบบและชำระค่าธรรมเนียมเพื่ออากาศสะอาด ดังนี้

(๑) ผู้นำเข้าให้มีหน้าที่ยื่นแบบและชำระค่าธรรมเนียมเพื่ออากาศสะอาด พร้อมกับการ ยื่นแบบและชำระภาษีอากรตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร

(๒) ผู้มีหน้าที่เสียค่าธรรมเนียมเพื่ออากาศสะอาดสำหรับผลิตภัณฑ์ หรือสินค้าที่อยู่ใน ขยายต้องเสียภาษีสรรพสามิต ให้มีหน้าที่ยื่นแบบและชำระค่าธรรมเนียมเพื่ออากาศสะอาดพร้อมกั บการยื่นแบบและชำระภาษีสรรพสามิตตามกฎหมายว่าด้วยภาษีสรรพสามิต

(๓) ผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องสำหรับสินค้า หรือผลิตภัณฑ์ ที่จะต้องเสียค่าธรรมเนียม เพื่ออากาศสะอาด ซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องในอันที่จะต้องมีการ เรียกเก็บภาษี ค่าธรรมเนียม หรือค่าบริการอื่นใดตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น ให้มีหน้าที่ยื่นแบบและ ชำระค่าธรรมเนียมเพื่ออากาศสะอาดพร้อมกับการยื่นแบบและชำระภาษี ค่าธรรมเนียม หรือค่าบริการอื่นใด ตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

(๔) ผู้ประกอบการ เจ้าของ ผู้ครอบครอง หรือผู้ได้รับอนุญาต สำหรับกิจการ กิจกรรม หรือบริการอื่นนอกจาก (๑) (๒) และ (๓) ให้มีหน้าที่ยื่นแบบและชำระค่าธรรมเนียมเพื่ออากาศสะอาด ภายในระยะเวลาที่หน่วยงานของรัฐกำหนด ถัดจากเดือนที่มีความรับผิดชอบในอันจะต้องเสียค่าธรรมเนียม เพื่ออากาศสะอาดเกิดขึ้น ให้แก่สำนักงานหรือหน่วยงานของรัฐที่สำนักงานประกาศกำหนด

ให้รัฐมนตรีมีอำนาจประกาศกำหนดแบบสำหรับชำระค่าธรรมเนียม สถานที่ยื่นแบบ และชำระค่าธรรมเนียม รวมถึงวิธีชำระค่าธรรมเนียมโดยคำแนะนำของคณะกรรมการเศรษฐศาสตร์

มาตรา ๑๖๑ ให้ผู้มีหน้าที่ต้องเสียค่าธรรมเนียมเพื่ออากาศสะอาดตามพระราชบัญญัตินี้มีหน้าที่ต้องเสียเบี้ยปรับในกรณีและอัตรา ดังต่อไปนี้

(๑) ไม่ได้ยื่นแบบรายการชำระค่าธรรมเนียมภายในกำหนดเวลา ให้เสียเบี้ยปรับอีกสองเท่าของเงินค่าธรรมเนียมที่ต้องชำระ

(๒) ในกรณีที่ได้ยื่นแบบรายการชำระค่าธรรมเนียมตามกำหนดเวลา แต่จำนวนค่าธรรมเนียมที่ต้องชำระขาดไป ให้เสียเบี้ยปรับอีกหนึ่งเท่าของค่าธรรมเนียมที่ชำระขาดไปนั้น

เบี้ยปรับตามวรรคหนึ่ง ให้รัฐมนตรีมีอำนาจประกาศหลักเกณฑ์การงด หรือลดลงได้ โดยคำแนะนำของคณะกรรมการเศรษฐศาสตร์

มาตรา ๑๖๒ ในกรณีที่ผู้มีหน้าที่เสียค่าธรรมเนียมเพื่ออากาศสะอาด ไม่ชำระค่าธรรมเนียมหรือชำระภายหลังระยะเวลาที่กำหนด หรือชำระไม่ครบถ้วนตามจำนวนที่ต้องชำระ นอกจากจะมีความผิดตามพระราชบัญญัตินี้แล้ว ให้เสียเงินเพิ่มในอัตราร้อยละหนึ่งต่อเดือนของจำนวนเงินที่ค้างชำระ หรือชำระภายหลังระยะเวลาที่กำหนด หรือจำนวนเงินที่ขาดไป แล้วแต่กรณี นับแต่วันครบกำหนดชำระจนถึงวันที่ชำระ แต่เงินเพิ่มที่คำนวณได้มิให้เกินจำนวนค่าธรรมเนียมที่ต้องเสีย

ในการคำนวณระยะเวลา เศษของเดือนให้นับเป็นหนึ่งเดือน

การเสียเงินเพิ่มและอัตราเงินเพิ่มตามวรรคหนึ่ง ให้รัฐมนตรีมีอำนาจประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ให้งดหรือลดลงได้โดยคำแนะนำของคณะกรรมการเศรษฐศาสตร์

มาตรา ๑๖๓ เงินค่าธรรมเนียมเพื่ออากาศสะอาดที่เรียกเก็บตามมาตรา ๑๕๘ และมาตรา ๑๕๙ เบี้ยปรับตามมาตรา ๑๖๑ เงินเพิ่มตามมาตรา ๑๖๒ ให้หักเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการเรียกเก็บแก่งานที่ทำหน้าที่เรียกเก็บร้อยละห้าของจำนวนค่าธรรมเนียมที่จัดเก็บ และส่วนที่เหลือให้นำส่งเข้ากองทุน และให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

ส่วนที่ ๓

การจัดสรร การซื้อขาย และการโอนสิทธิในการระบายสารมลพิษทางอากาศในพื้นที่ควบคุม

มาตรา ๑๖๔ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการควบคุมปริมาณการระบายสารมลพิษทางอากาศโดยรวมของพื้นที่ ให้รัฐมนตรีประกาศกำหนดให้พื้นที่ทั้งหมดหรือบางส่วนของพื้นที่ที่มีมลพิษทางอากาศเกินศักยภาพการรองรับสารมลพิษทางอากาศ หรือพื้นที่ไม่ผ่านเกณฑ์คุณภาพอากาศตามมาตรา ๗๒ และมีจำนวนแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศที่เกี่ยวข้องเพียงพอเป็นพื้นที่ที่มีการนำระบบการจัดสรร การซื้อขาย และการโอนสิทธิในการระบายสารมลพิษทางอากาศมาใช้ได้โดยคำแนะนำของคณะกรรมการเศรษฐศาสตร์

เพื่อป้องกันมิให้มีพื้นที่ที่มีการระบายสารมลพิษทางอากาศเกินศักยภาพการรองรับ หรือมิให้พื้นที่ผ่านเกณฑ์คุณภาพอากาศมีคุณภาพอากาศเสื่อมโทรมลงจนกลายเป็นพื้นที่ไม่ผ่านเกณฑ์คุณภาพอากาศ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจประกาศกำหนดให้พื้นที่นั้นมีการนำระบบการจัดสรร การซื้อขาย และการโอนสิทธิในการระบายสารมลพิษทางอากาศมาใช้ในการจัดการมลพิษทางอากาศได้ตามความจำเป็นและเหมาะสมโดยคำแนะนำของคณะกรรมการเศรษฐกิจศาสตร์

หน่วยงานที่กำกับดูแลแหล่งกำเนิดมลพิษในพื้นที่หรือคณะกรรมการอากาศสะอาดจังหวัด อาจเสนอพื้นที่ที่เข้าเงื่อนไขตามวรรคหนึ่งและวรรคสองมายังสำนักงานเพื่อพิจารณาดำเนินการก็ได้

มาตรา ๑๖๕ การจัดสรร การซื้อขาย และการโอนสิทธิในการระบายสารมลพิษทางอากาศในพื้นที่ควบคุม ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด โดยคำแนะนำของคณะกรรมการเศรษฐกิจศาสตร์ โดยอาจกำหนดให้แตกต่างกันระหว่างพื้นที่ตามมาตรา ๑๖๔ วรรคหนึ่งและวรรคสอง

ประกาศตามวรรคหนึ่ง อย่างน้อยต้องมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

(๑) การกำหนดปริมาณการระบายสารมลพิษทางอากาศรวมทั้งหมดที่อนุญาตให้แหล่งกำเนิดมลพิษในพื้นที่ และช่วงระยะเวลาเป้าหมาย

(๒) ชนิดของสารมลพิษทางอากาศ

(๓) ประเภทและขนาดของแหล่งกำเนิดมลพิษ

(๔) การจัดสรรสิทธิให้แก่แหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศที่มีอยู่เดิมอาจใช้วิธีการจัดสรรโดยไม่คิดมูลค่าตามปริมาณการระบายสารมลพิษทางอากาศในอดีต การจัดสรรผ่านระบบการประมูล การจัดสรรแบบผสม หรือโดยวิธีการอื่น ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงผลกระทบต่อความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการ ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการซื้อขายหรือการโอนสิทธิ

(๕) การได้มาซึ่งสิทธิในการระบายมลพิษของสารมลพิษทางอากาศใหม่ รวมถึงอัตราส่วนระหว่างสิทธิที่ต้องได้มากับปริมาณการระบายสารมลพิษทางอากาศที่คาดการณ์ไว้ของแหล่งกำเนิดมลพิษใหม่

(๖) ข้อกำหนดของระบบติดตามตรวจสอบ การรายงาน การเก็บบันทึกข้อมูล และหลักเกณฑ์อื่นที่เกี่ยวข้อง

มาตรา ๑๖๖ ในกรณีที่จะมีการเพิ่มแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศใหม่ในพื้นที่ตามมาตรา ๑๖๔ วรรคหนึ่ง จะกระทำได้ต่อเมื่อเจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศนั้นได้รับสิทธิในการระบายสารมลพิษทางอากาศจากแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศที่มีอยู่เดิมในพื้นที่มากกว่าปริมาณการระบายสารมลพิษทางอากาศที่แหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศใหม่ประเมินไว้ โดยอาจได้สิทธิมาจากแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศเดิมแหล่งเดียวหรือหลายแหล่งรวมกันได้

มาตรา ๑๖๗ ให้สำนักงานมีหน้าที่กำหนดปริมาณการระบายสารมลพิษทางอากาศรวมทั้งหมดที่อนุญาตในพื้นที่ และปริมาณการระบายสารมลพิษทางอากาศสำหรับรายการหรือโครงการที่เป็นแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ควบคุมตามมาตรา ๑๖๕

มาตรา ๑๖๘ ในการจัดสรร การซื้อขาย และการโอนสิทธิในการระบายสารมลพิษทางอากาศ ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศยื่นคำขอต่อสำนักงานพร้อมด้วยข้อมูลการระบายสารมลพิษทางอากาศ แผนการลดการระบายสารมลพิษทางอากาศ และข้อมูลอื่นตามที่ประกาศตามมาตรา ๑๖๕

ให้สำนักงานพิจารณาจัดสรรสิทธิโดยคำนึงถึงปริมาณการระบายสารมลพิษทางอากาศ รวมทั้งหมดที่อนุญาตให้แหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศในพื้นที่ ประสิทธิภาพในการควบคุมมลพิษทางอากาศของเจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศและความเป็นไปได้ในการลดการระบายสารมลพิษทางอากาศ รวมทั้งให้สอดคล้องกับเป้าหมายในการควบคุมหรือปรับปรุงคุณภาพอากาศของแต่ละพื้นที่ตามที่กำหนดในแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควันมลพิษทางอากาศ และการจัดการเพื่ออากาศสะอาดระดับจังหวัด

สำนักงานอาจจำกัดสิทธิที่จะจัดสรรให้แก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศได้ หากเจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศเคยฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด หรือมีประวัติการระบายสารมลพิษทางอากาศเกินค่าที่กฎหมายกำหนด

มาตรา ๑๖๙ ให้สำนักงานจัดให้มีระบบทะเบียนกลางเพื่อรวบรวมและบริหารจัดการข้อมูลการถือครอง การโอน และการใช้สิทธิในการระบายสารมลพิษทางอากาศ ทั้งนี้ สำนักงานต้องแจ้งหน่วยงานตามกฎหมายที่กำกับดูแลแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศนั้น และต้องเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวต่อสาธารณะ เว้นแต่เป็นข้อมูลที่อาจกระทบต่อความลับทางการค้า

ให้ระบบทะเบียนกลาง อย่างน้อยประกอบด้วยระบบการซื้อขายและโอนสิทธิในการระบายสารมลพิษทางอากาศแบบอิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถประมวลผลและบันทึกธุรกรรมได้โดยอัตโนมัติ โดยการซื้อขายและโอนสิทธิจะมีผลทันทีเมื่อได้ดำเนินการผ่านระบบดังกล่าว

มาตรา ๑๗๐ เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศที่อยู่ในระบบการจัดสรร การซื้อขาย และการโอนสิทธิในการระบายสารมลพิษทางอากาศตามมาตรา ๑๖๘ มีหน้าที่ถือครองสิทธิให้เพียงพอกับปริมาณการระบายสารมลพิษทางอากาศจริง รายงานข้อมูลการระบายสารมลพิษทางอากาศ และจัดเก็บข้อมูลและเอกสารที่เกี่ยวข้องไว้อย่างน้อยห้าปี

มาตรา ๑๗๑ ในการติดตามตรวจสอบการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ตามมาตรา ๑๖๕ ในระดับพื้นที่ ให้เจ้าพนักงานตามกฎหมายที่กำกับดูแลแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศในพื้นที่นั้น และเจ้าพนักงานอากาศสะอาด มีอำนาจเข้าตรวจสอบการตรวจวัดและการรายงานการระบายสารมลพิษทางอากาศ และความถูกต้องของข้อมูลที่ยรายงานต่อระบบทะเบียน

ให้หน่วยงานตามกฎหมายที่กำกับดูแลแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศในพื้นที่ สำนักงาน หรือคณะกรรมการอากาศสะอาดจังหวัดมีอำนาจเรียกให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศที่อยู่ในระบบการจัดสรร การซื้อขาย และการโอนสิทธิในการระบายสารมลพิษทางอากาศชี้แจงหรือส่งข้อมูลเพิ่มเติม พิจารณาข้อร้องเรียนเกี่ยวกับการดำเนินงานของแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศที่อยู่ในระบบในพื้นที่ ทั้งนี้ หากพบการไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขที่กำหนด ให้มีอำนาจสั่งให้แก้ไขหรือปฏิบัติให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนด

ในกรณีที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศที่อยู่ในระบบไม่ดำเนินการตามคำสั่งหรือมีพฤติกรรมที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง ให้สำนักงานมีอำนาจสั่งระงับการจัดสรร การซื้อขาย และการโอนสิทธิในการระบายสารมลพิษทางอากาศ หรือการประกอบกิจการ แล้วแต่กรณี

ให้หน่วยงานตามกฎหมายที่กำกับดูแลแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศในพื้นที่รายงานการดำเนินงานตามวรรคสองและวรรคสามให้สำนักงานทราบและแจ้งคณะกรรมการอากาศสะอาด จังหวัดทราบ

ส่วนที่ ๔

หลักประกันความเสี่ยงหรือความเสียหายอันเนื่องมาจากมลพิษทางอากาศ

มาตรา ๑๗๒ เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและลดผลกระทบจากมลพิษทางอากาศ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจประกาศกำหนดประเภทหรือขนาดของกิจการหรือกิจกรรมที่มีการระบายสารมลพิษทางอากาศซึ่งอาจมีผลกระทบหรืออาจเป็นอันตรายอย่างร้ายแรงต่อคุณภาพอากาศ ทรัพยากรธรรมชาติ หรือต่อชีวิต ร่างกาย หรือสุขภาพของประชาชนอย่างมีนัยสำคัญที่ต้องจัดให้มีหลักประกันความเสี่ยง หรือความเสียหายอันเนื่องมาจากมลพิษทางอากาศโดยคำแนะนำของคณะกรรมการเศรษฐกิจศาสตร์

มาตรา ๑๗๓ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข รูปแบบการวางหลักประกัน จำนวนเงิน การจัดเก็บหลักประกัน วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดให้มีการเยียวยาความเสียหาย และการฟื้นฟู และการถอนคืนหลักประกันความเสี่ยงหรือความเสียหายอันเนื่องมาจากมลพิษทางอากาศ ของกิจการหรือกิจกรรมโดยคำแนะนำของคณะกรรมการเศรษฐกิจศาสตร์

ในการออกประกาศตามวรรคหนึ่ง ให้คำนึงถึงขนาดของกิจการหรือกิจกรรมที่กำหนดให้ต้องประกันความเสี่ยงที่อาจมีผลกระทบต่อคุณภาพอากาศ หรือทรัพยากรธรรมชาติ ชีวิต สุขภาพ และค่าใช้จ่ายที่จำเป็นเพื่อเยียวยาความเสียหายแก่สิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ และบุคคล ซึ่งได้รับผลกระทบ หรือเพื่อการฟื้นฟู หรือเพื่อการทำให้พื้นที่ที่ประกอบกิจการกลับสู่สภาพเดิม

มาตรา ๑๗๔ การวางหลักประกันความเสี่ยงหรือความเสียหายอันเนื่องมาจากมลพิษทางอากาศ ต้องกระทำก่อนการอนุญาตประกอบกิจการ หรือในกรณีที่ดำเนินกิจการอยู่แล้ว ก่อนพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ผู้ประกอบกิจการจัดให้มีหลักประกันความเสี่ยงหรือความเสียหายอันเนื่องมาจากมลพิษทางอากาศ ภายในกำหนดระยะเวลาไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันที่มีประกาศ และเมื่อการประกอบกิจการสิ้นสุดลง ผู้ประกอบกิจการมีสิทธิถอนคืนการประกันความเสี่ยงหรือได้รับหลักประกันคืนหากไม่มีความเสียหายเกิดขึ้น

ส่วนที่ ๕ ระบบฝากไว้ได้คืน

มาตรา ๑๓๕ เพื่อให้การจัดการปัญหามลพิษทางอากาศเป็นระบบครบวงจร และเพื่อหลีกเลี่ยงการเผาในที่โล่งหรือการทำลายด้วยวิธีอื่นอันก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจประกาศใช้ระบบฝากไว้ได้คืนสำหรับสินค้า ผลิตภัณฑ์หรือของเหลือใช้ที่มีความเสี่ยงสูงที่จะก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศโดยคำแนะนำของคณะกรรมการเศรษฐกิจศาสตร์

ระบบฝากไว้ได้คืน ได้แก่ ระบบการเรียกเก็บเงินจากผู้ผลิต ผู้ประกอบการ ผู้จัดจำหน่าย หรือผู้บริโภคสินค้าหรือผลิตภัณฑ์เป้าหมายไว้เป็นการชั่วคราวเพื่อเป็นการประกันว่าสินค้า ผลิตภัณฑ์หรือของเหลือใช้นั้นจะไม่ก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศ และให้คืนเงินแก่ผู้นำสินค้า ผลิตภัณฑ์หรือของเหลือใช้มาคืนเพื่อนำไปจัดการอย่างเหมาะสม

ให้รัฐมนตรีมีอำนาจประกาศกำหนดชนิด ประเภท หรือลักษณะของสินค้า ผลิตภัณฑ์หรือของเหลือใช้ที่ต้องถูกเรียกเก็บเงินไว้ชั่วคราวและจำนวนเงินที่เรียกเก็บ สินค้าหรือผลิตภัณฑ์หรือของเหลือใช้ที่คืนและจำนวนเงินที่มีสิทธิได้รับคืน รวมทั้งหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการในการเรียกเก็บเงินและการคืนเงินดังกล่าวโดยคำแนะนำของคณะกรรมการเศรษฐกิจศาสตร์

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๖๓ มาใช้กับเงินที่เรียกเก็บจากระบบฝากไว้ได้คืนตามส่วนนี้โดยอนุโลม

มาตรา ๑๓๖ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดให้หน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจในการกำกับดูแลสินค้าหรือผลิตภัณฑ์นั้นเป็นผู้รับผิดชอบในการโอนหรือรับโอน สินค้าชนิด ประเภท หรือลักษณะที่ต้องถูกเรียกเก็บเงินตามมาตรา ๑๓๕ ตลอดจนมีอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการเรียกเก็บเงินหรือคืนเงินตามระบบฝากไว้ได้คืนโดยคำแนะนำของคณะกรรมการเศรษฐกิจศาสตร์

ให้หน่วยงานของรัฐตามวรรคหนึ่ง มีอำนาจแต่งตั้งบุคคล หรือนิติบุคคลที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในการนำระบบฝากไว้ได้คืนเป็นผู้ดำเนินการแทนก็ได้ ทั้งนี้ บุคคลหรือนิติบุคคลดังกล่าวมีสิทธิได้รับค่าตอบแทนตามระเบียบที่คณะกรรมการเศรษฐกิจศาสตร์ประกาศกำหนด

ส่วนที่ ๖

มาตรการอุดหนุน สนับสนุน ส่งเสริม หรือช่วยเหลือกิจกรรมเพื่ออากาศสะอาด

มาตรา ๑๓๗ เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจ หรือปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคล ผู้ประกอบการ หรือชุมชน ในการป้องกัน บำบัด ขจัด หรือลดมลพิษทางอากาศ หรือส่งเสริมให้มีอากาศสะอาด เพื่อสนับสนุนการเปลี่ยนผ่านไปสู่กิจการและกิจกรรมเพื่ออากาศสะอาด ให้คณะกรรมการเศรษฐกิจศาสตร์จัดทำรายละเอียดการใช้มาตรการอุดหนุน สนับสนุน ส่งเสริม หรือช่วยเหลือบุคคล ผู้ประกอบการ หรือชุมชน เป็นการชั่วคราว ดังต่อไปนี้

(๑) การให้เงินอุดหนุน เงินช่วยเหลือ หรือเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำแก่กิจการและกิจกรรมเพื่ออากาศสะอาด ซึ่งรวมถึงการใช้อยานพาหนะ เครื่องมือ อุปกรณ์ เครื่องจักร เทคโนโลยีที่ช่วยลดมลพิษทางอากาศ เครื่องจักรกลการเกษตรที่ส่งผลต่อการลดการเผาในที่โล่ง การนำเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรไปใช้ประโยชน์เชิงเศรษฐกิจ และการรวบรวมผลิตภัณฑ์ที่ใช้แล้วมาจัดให้ถูกต้อง หรือหมุนเวียนกลับมาใช้ใหม่เพื่อลดปริมาณของเสียที่จะก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศ

(๒) การลดหรือยกเว้นค่าธรรมเนียมเพื่ออากาศสะอาดที่จัดเก็บตามพระราชบัญญัตินี้ให้แก่ผู้ประกอบการอุตสาหกรรม ผู้นำเข้า หรือผู้ประกอบการ ที่ลงทุนเพื่อลดการก่อมลพิษทางอากาศ ดีกว่ามาตรฐานที่กำหนด

(๓) การให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีหรือค่าธรรมเนียมที่จัดเก็บตามกฎหมายอื่น สำหรับกิจกรรมเพื่ออากาศสะอาด ตามที่รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการเศรษฐกิจได้ร้องขอให้หน่วยงานของรัฐที่กำกับดูแลตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น ออกกฎหมายเพื่อให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีหรือค่าธรรมเนียมดังกล่าว

(๔) การให้เงินอุดหนุน สนับสนุน ส่งเสริมเพื่อสร้างเครือข่ายประชาชน หรือชุมชน หรือเพื่อกิจกรรมเพื่ออากาศสะอาด

(๕) การให้เงินอุดหนุน ช่วยเหลือ หรือส่งเสริมโครงการเพื่ออากาศสะอาดแก่บุคคล หรือชุมชน

(๖) การให้การช่วยเหลือ เสริมสร้างความร่วมมือ ถ่ายทอดองค์ความรู้ เทคโนโลยี เพื่ออากาศสะอาด แก่รัฐบาล องค์การของรัฐบาล หน่วยงานของรัฐ ภาคเอกชน ชุมชน หรือเกษตรกร เพื่อลดผลกระทบจากมลพิษทางอากาศข้ามแดน

(๗) การให้เงินอุดหนุน สนับสนุน ส่งเสริม หรือช่วยเหลือกิจกรรมเพื่ออากาศสะอาด ตามที่กำหนดไว้ในหมวด ๔

(๘) การอุดหนุน สนับสนุน ส่งเสริม หรือช่วยเหลือในกิจกรรมอื่นใดเพื่ออากาศสะอาด

ส่วนที่ ๗

การลดหย่อน ยกเว้น และการแจ้งประเมินเรียกเก็บค่าธรรมเนียม

มาตรา ๑๗๘ ให้ผู้มีหน้าที่ต้องเสียค่าธรรมเนียมเพื่ออากาศสะอาดมีสิทธิขอลดหย่อน หรือขอคืนค่าธรรมเนียมสำหรับสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

การขอลดหย่อนหรือการขอคืนค่าธรรมเนียมเพื่ออากาศสะอาด ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการเศรษฐกิจ โดยนำจำนวนเงินค่าธรรมเนียมที่ได้เสียไปแล้วสำหรับสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่นำมาใช้เป็นวัตถุดิบหรือส่วนประกอบในการผลิตสินค้าหรือผลิตภัณฑ์มาหักออกจากจำนวนเงินค่าธรรมเนียมที่ต้องเสียสำหรับสินค้าหรือผลิตภัณฑ์นั้น

ในกรณีที่จำนวนเงินค่าธรรมเนียมที่ได้เสียไปแล้วสำหรับวัตถุดิบหรือส่วนประกอบที่ใช้ในการผลิตสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการลดหย่อนตามวรรคสองเกินกว่าจำนวนเงินค่าธรรมเนียมที่ต้องเสีย ให้ผู้มีหน้าที่ต้องเสียค่าธรรมเนียมมีสิทธิได้รับคืนเงินค่าธรรมเนียมนั้น

การยื่นคำร้องขอลดหย่อน หรือขอคืนเงินค่าธรรมเนียมเพื่ออากาศสะอาด ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่สำนักงานประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการเศรษฐกิจศาสตร์

มาตรา ๑๗๙ รัฐมนตรีมีอำนาจยกเว้นค่าธรรมเนียมเพื่ออากาศสะอาดให้แก่ผู้มีหน้าที่เสียค่าธรรมเนียมตามพระราชบัญญัตินี้ สำหรับสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ ดังต่อไปนี้

(๑) สินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่นำไปใช้เป็นวัตถุดิบหรือส่วนประกอบในการผลิตสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ประเภทหรือชนิดเดิมหรืออีกประเภทหรืออีกชนิดหนึ่งซึ่งต้องเสียค่าธรรมเนียมเพื่ออากาศสะอาดตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) สินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่นำไปใช้เป็นวัตถุดิบหรือส่วนประกอบในการผลิตสินค้าหรือผลิตภัณฑ์เพื่อการส่งออก

(๓) สินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่ส่งออกนอกราชอาณาจักร

(๔) สินค้า ผลิตภัณฑ์ กิจกรรม หรือกิจกรรมอื่นใดที่ไม่มีความเหมาะสมที่ต้องจัดเก็บค่าธรรมเนียมตามความมุ่งหมายและเจตนารมณ์ของเครื่องมือและมาตรการทางเศรษฐกิจศาสตร์เพื่ออากาศสะอาด ซึ่งรัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการเศรษฐกิจศาสตร์

การยกเว้นค่าธรรมเนียมเพื่ออากาศสะอาด ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด โดยคำแนะนำของคณะกรรมการเศรษฐกิจศาสตร์

มาตรา ๑๘๐ ผู้ใดเสียค่าธรรมเนียมเพื่ออากาศสะอาดหรือเงินอื่นตามพระราชบัญญัตินี้ โดยไม่มีหน้าที่ต้องเสีย หรือเสียเกินกว่าที่ควรต้องเสีย และการเสียค่าธรรมเนียมเพื่ออากาศสะอาดหรือเงินอื่นนั้นไม่ใช่เป็นการเสียค่าธรรมเนียมหรือเงินอื่นตามการประเมินของเจ้าพนักงานประเมิน ผู้นั้นมีสิทธิได้รับเงินคืน

การขอรับเงินคืนให้ยื่นคำร้องต่อสำนักงานภายในสามปีนับแต่วันชำระค่าธรรมเนียมหรือเงินอื่น โดยให้ผู้ยื่นคำร้องส่งเอกสารหลักฐาน หรือคำชี้แจงใด ๆ ประกอบคำร้องด้วย เมื่อสำนักงานเห็นว่าผู้ยื่นคำร้องมีสิทธิได้รับเงินคืนให้คืนเงินค่าธรรมเนียมหรือเงินอื่นให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ตรวจสอบแล้วเสร็จ

ในกรณีที่สำนักงานพิจารณาเห็นสมควรจะส่งคืนเงินให้แก่ผู้เสียค่าธรรมเนียมหรือเงินอื่นตามวรรคหนึ่ง โดยไม่ต้องมีคำร้องก็ได้ แต่ต้องส่งคืนภายในเวลาสามปีนับแต่วันชำระค่าธรรมเนียมนั้น

มาตรา ๑๘๑ เจ้าพนักงานประเมินมีอำนาจประเมินค่าธรรมเนียม เบี้ยปรับ และเงินเพิ่มตามพระราชบัญญัตินี้ เมื่อ

(๑) ผู้มีหน้าที่เสียค่าธรรมเนียมมิได้ยื่นแบบและชำระค่าธรรมเนียมภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด

(๒) ผู้มีหน้าที่เสียค่าธรรมเนียมยื่นแบบและชำระค่าธรรมเนียมไม่ถูกต้อง หรือมีข้อผิดพลาดทำให้จำนวนเงินที่ต้องเสียคลาดเคลื่อนไป

(๓) ผู้มีหน้าที่เสียค่าธรรมเนียมไม่ปฏิบัติตามหนังสือเรียก หรือคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือไม่ยอมตอบคำถามของพนักงานเจ้าหน้าที่อันเป็นสาระสำคัญเกี่ยวกับการประเมินค่าธรรมเนียม โดยไม่มีเหตุอันสมควรหรือไม่สามารถแสดงหลักฐานเพื่อการคำนวณค่าธรรมเนียม

เมื่อประเมินแล้ว ให้เจ้าพนักงานประเมินแจ้งการประเมินเป็นหนังสือต่อผู้มีหน้าที่เสียค่าธรรมเนียม

ในกรณีที่ปรากฏว่าเงินค่าธรรมเนียมที่ชำระแล้วได้ชำระโดยไม่มีหน้าที่ต้องเสีย หรือเสียเกินกว่าที่ควรต้องเสีย ให้คืนเงินค่าธรรมเนียมให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ตรวจสอบแล้วเสร็จ และให้ผู้ได้รับคืนเงินค่าธรรมเนียมมีสิทธิได้รับดอกเบี้ยในอัตราที่เปลี่ยนแปลงได้ตามอัตราตลาดไม่เกินร้อยละห้าต่อปีโดยไม่คิดทบต้น และมีให้เกินกว่าจำนวนเงินค่าธรรมเนียมที่ได้รับคืน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการเศรษฐกิจศาสตร์

มาตรา ๑๘๒ การประเมินค่าธรรมเนียมของเจ้าพนักงานประเมิน ให้กระทำได้ภายในกำหนดเวลาห้าปีนับแต่วันสุดท้ายแห่งกำหนดเวลายื่นแบบและชำระค่าธรรมเนียม หรือวันสุดท้ายแห่งกำหนดเวลาที่เลขาธิการอนุมัติให้เลื่อนหรือขยายออกไป แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ เฉพาะในกรณีที่มีการยื่นแบบรายการภายในกำหนดเวลาดังกล่าว

ในกรณีที่ไม่มีกรณียื่นแบบและชำระค่าธรรมเนียม ให้กระทำได้ภายในกำหนดเวลาสิบปี นับแต่วันสุดท้ายแห่งกำหนดเวลายื่นแบบและชำระค่าธรรมเนียม

ส่วนที่ ๘ การอุทธรณ์การประเมิน

มาตรา ๑๘๓ ผู้มีหน้าที่เสียค่าธรรมเนียมเพื่ออากาศสะอาด ผู้ใดไม่เห็นด้วยกับผลการประเมินของเจ้าพนักงานประเมินและเรียกเก็บค่าธรรมเนียมเพื่ออากาศสะอาดให้มีสิทธิอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ได้ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับแจ้งการประเมินของเจ้าพนักงานประเมิน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่เลขาธิการประกาศกำหนด

มาตรา ๑๘๔ ให้แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์จากบัญชีผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๘๕

กรรมการพิจารณาอุทธรณ์ให้มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี โดยอาจได้รับการแต่งตั้งอีกก็ได้แต่ไม่เกินสองวาระ และให้กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระยังคงปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้จนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ขึ้นใหม่

ถ้ามีการแต่งตั้งกรรมการขึ้นอีกในระหว่างที่กรรมการพิจารณาอุทธรณ์ซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ไม่ว่าจะเป็นการแต่งตั้งเพิ่มขึ้นหรือแทนจำนวนที่ว่างลง ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งนั้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้วนั้น

มาตรา ๑๘๕ ให้สำนักงานดำเนินการสรรหาผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญทางด้าน เศรษฐศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เกษตรศาสตร์ นิติศาสตร์ การบริหารจัดการธุรกิจหรือ การบัญชี ที่เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศหรือสิ่งแวดล้อม และต้องมีคุณสมบัติและไม่มี ลักษณะต้องห้ามอย่างน้อย ดังนี้

(๑) เป็นผู้สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า มีผลงานหรือประสบการณ์ เกี่ยวกับวิชาชีพหรืออาชีพในสาขาที่เกี่ยวข้องไม่น้อยกว่าสิบปี

(๒) เป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริต มีทัศนคติเหมาะสมแก่การทำหน้าที่ผู้พิจารณาอุทธรณ์

(๓) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งใด ๆ ที่อาจมีผลประโยชน์ขัดกันต่อการทำหน้าที่ ผู้พิจารณาอุทธรณ์

(๔) ไม่เป็นผู้มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือบกพร่องในศีลธรรมอันดี

(๕) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย คนไร้ความสามารถ คนเสมือนไร้ความสามารถ คนวิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

การสรรหากรรมการพิจารณาอุทธรณ์ ให้สำนักงานพิจารณาจำนวนที่เหมาะสม และเพียงพอแก่การดำเนินการพิจารณาอุทธรณ์

มาตรา ๑๘๖ ให้องค์คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ประกอบด้วยกรรมการ พิจารณาอุทธรณ์ไม่น้อยกว่าสามคนจากรายชื่อกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ที่ได้รับแต่งตั้งทำหน้าที่ พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ที่ได้ยื่นอุทธรณ์ตามพระราชบัญญัตินี้ และให้เลขาธิการแต่งตั้งข้าราชการ หรือเจ้าหน้าที่ในสังกัดสำนักงาน เป็นฝ่ายเลขานุการ

จำนวนกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ในแต่ละองค์คณะ ให้คำนึงถึงประเด็นความซับซ้อน ยุ่งยากของอุทธรณ์ จำนวนทุนทรัพย์ในการอุทธรณ์ และความรู้ความเชี่ยวชาญในการพิจารณาอุทธรณ์ ในเรื่องนั้น ๆ การมีส่วนได้ส่วนเสียหรือการขัดกันแห่งผลประโยชน์ของกรรมการแต่ละรายกับเรื่องที่ อุทธรณ์หรือผู้อุทธรณ์ที่เกี่ยวข้องทั้งหลาย

มาตรา ๑๘๗ ในการพิจารณาอุทธรณ์การประเมิน ให้คณะกรรมการพิจารณา อุทธรณ์คำนึงถึงเจตนารมณ์และความมุ่งหมายของเครื่องมือและมาตรการทางเศรษฐศาสตร์เพื่อ อากาศสะอาด ความเป็นธรรมต่อผู้ต้องเสียค่าธรรมเนียมเพื่ออากาศสะอาด ผู้ที่ได้รับผลกระทบจาก มลพิษทางอากาศ และสถานการณ์ความรุนแรงของมลพิษทางอากาศเป็นสำคัญ โดยเปิดโอกาสให้ ผู้อุทธรณ์ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการโต้แย้งสิทธิดังกล่าวตามสมควร

เว้นแต่ผู้อุทธรณ์มีเจตนาหลีกเลี่ยงการเสียค่าธรรมเนียมเพื่ออากาศสะอาด ในกรณี เป็นที่สงสัยหรือต้องตีความบทบัญญัติแห่งกฎหมายนี้เพื่อเรียกเก็บค่าธรรมเนียมเพื่ออากาศสะอาด ทั้งปวงตามกฎหมายนี้ ให้ตีความในทางที่เป็นคุณต่อผู้ที่จะต้องเสียค่าธรรมเนียมเพื่ออากาศสะอาด เป็นสำคัญ

มาตรา ๑๘๘ ให้คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์มีอำนาจออกหนังสือเรียกผู้อุทธรณ์หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำหรือสั่งให้บุคคลดังกล่าวส่งบัญชี เอกสาร หรือหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ได้ แต่ต้องให้เวลาล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเจ็ดวันนับแต่วันได้รับหนังสือเรียกหรือคำสั่ง

บุคคลที่มาให้ถ้อยคำเป็นพยานตามหนังสือเรียก ให้ได้รับค่าป่วยการตามที่สำนักงานประกาศกำหนด

มาตรา ๑๘๙ ในการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการพิจารณาอุทธรณ์ ให้กรรมการพิจารณาอุทธรณ์เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๑๙๐ คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ต้องพิจารณาอุทธรณ์ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ได้รับอุทธรณ์ และมีเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวกับการอุทธรณ์นั้นครบถ้วน ระยะเวลาดังกล่าวจะขยายออกไปอีกก็ได้แต่ต้องไม่เกินเก้าสิบวัน เมื่อพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวให้ผู้อุทธรณ์มีสิทธิฟ้องต่อศาลปกครองได้โดยไม่ต้องรอฟังผลการพิจารณาของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ แต่ต้องยื่นฟ้องภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พ้นกำหนดเวลาดังกล่าว ทั้งนี้ เมื่อผู้อุทธรณ์ได้ยื่นฟ้องต่อศาลปกครองแล้ว ให้คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ยุติการพิจารณาอุทธรณ์

การพิจารณาอนุมัติการขยายระยะเวลา ให้คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์เสนอต่อรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติการขยายให้แล้วเสร็จก่อนครบระยะเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวันตามวรรคหนึ่ง และมีหนังสือแจ้งให้ผู้อุทธรณ์ทราบถึงการขยายระยะเวลาด้วย ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับการพิจารณาอนุมัติ

คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์มีอำนาจสั่งไม่รับอุทธรณ์ ยกอุทธรณ์ เพิกถอนการประเมินหรือแก้การประเมิน ให้ผู้ยื่นอุทธรณ์เสียค่าธรรมเนียมเพิ่มขึ้นหรือลดลงได้ ในกรณีที่สั่งไม่รับอุทธรณ์ ให้ถือว่าได้วินิจฉัยให้ยกอุทธรณ์

คำวินิจฉัยอุทธรณ์ให้ทำเป็นหนังสือ และแจ้งให้ผู้อุทธรณ์ทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่มีคำวินิจฉัย

ผู้อุทธรณ์ผู้ใดไม่พอใจคำวินิจฉัยของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ ให้มีสิทธิฟ้องต่อศาลปกครองได้ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่รับทราบคำวินิจฉัยของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์

มาตรา ๑๙๑ การอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ หรือการฟ้องคดีต่อศาลไม่เป็นเหตุให้ทุเลาการชำระค่าธรรมเนียมเพื่ออากาศสะอาด เว้นแต่ผู้อุทธรณ์ได้ยื่นคำร้องต่อเลขาธิการขอให้ทุเลาการชำระค่าธรรมเนียมเพื่ออากาศสะอาดไว้ก่อนหรือศาลมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น ถ้าเลขาธิการพิจารณาเห็นสมควรจะสั่งให้ทุเลาการชำระค่าธรรมเนียมเพื่ออากาศสะอาดไว้ก่อนทั้งหมดหรือแต่บางส่วนก็ได้ และจะสั่งให้หาประกันตามที่เห็นสมควรก็ได้

ในกรณีที่เลขาธิการได้สั่งให้ทุเลาการชำระค่าธรรมเนียมเพื่ออากาศสะอาดตามวรรคหนึ่งไว้แล้ว ถ้าต่อมามีพฤติการณ์เพื่อประวิงการเสียค่าธรรมเนียมเพื่ออากาศสะอาด หรือมีการกระทำการโอน ขาย จำหน่าย หรือยกย้ายทรัพย์สิน เลขาธิการมีอำนาจเพิกถอนคำสั่งทุเลาการชำระค่าธรรมเนียมเพื่ออากาศสะอาดได้

มาตรา ๑๙๒ ค่าธรรมเนียมเพื่ออากาศสะอาดหรือเงินซึ่งต้องเสียหรือนำส่งตามหมวดนี้ เมื่อถึงกำหนดชำระแล้ว ถ้ามิได้เสียหรือนำส่ง ให้ถือเป็นค่าธรรมเนียมเพื่ออากาศสะอาดค้างชำระ

เพื่อให้ได้รับชำระค่าธรรมเนียมเพื่ออากาศสะอาดค้างชำระ ให้เลขาธิการมีอำนาจสั่งยึด หรืออายัด และขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้ต้องรับผิดชอบค่าธรรมเนียมได้ทั่วราชอาณาจักร โดยมีต้องขอให้ศาลออกหมายยึดหรือสั่ง อำนาจดังกล่าวเลขาธิการจะมอบหมายให้บุคคลใดก็ได้

วิธีการยึด การอายัด และการขายทอดตลาดทรัพย์สิน ให้ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองโดยอนุโลม

เงินที่ได้จากการขายทอดตลาดดังกล่าว ให้หักค่าธรรมเนียมเพื่ออากาศสะอาดค่าใช้จ่ายในการยึดและขายทอดตลาด และเงินค่าธรรมเนียมเพื่ออากาศสะอาดค้างชำระ ถ้ามีเงินเหลือให้คืนแก่เจ้าของทรัพย์สิน

ส่วนที่ ๙

เจ้าพนักงานประเมินและเรียกเก็บค่าธรรมเนียมเพื่ออากาศสะอาด

มาตรา ๑๙๓ ในการประเมินค่าธรรมเนียมตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เจ้าพนักงานประเมินมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) เข้าไปในสถานที่ สถานประกอบการ หรือสถานบริการที่เกี่ยวข้องกับการประเมิน ในระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตกหรือในเวลาทำการของสถานที่นั้น เว้นแต่ยังไม่แล้วเสร็จ จะกระทำต่อไปก็ได้ เพื่อตรวจสอบหรือควบคุมให้การเป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) ค้นสถานที่หรือยานพาหนะใด ๆ ที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ หรือมีสินค้า ผลิตภัณฑ์ กิจกรรมหรือกิจกรรมที่หลีกเลี่ยงการเสียค่าธรรมเนียม ซุกซ่อนอยู่ ในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตกหรือในเวลาทำการของสถานที่นั้น เว้นแต่การค้นในเวลาดังกล่าวยังไม่แล้วเสร็จจะกระทำต่อไปก็ได้ หรือในกรณีฉุกเฉินอย่างยิ่ง เมื่อได้รับอนุมัติจากเลขาธิการแล้วจะค้นในเวลาใดก็ได้

(๓) มีหนังสือสอบถามหรือเรียกบุคคลใดมาให้อัยคำหรือให้ส่งบัญชี เอกสาร ข้อมูลหลักฐานหรือสิ่งอื่นที่จำเป็นมาประกอบการพิจารณาได้ ทั้งนี้ ต้องใช้เวลาบุคคลนั้นไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน นับแต่วันที่รับคำสั่งนั้น

(๔) นำสินค้า หรือผลิตภัณฑ์ในโรงงาน โรงงานอุตสาหกรรม คลังสินค้าทัณฑ์บน สถานประกอบการ หรือสถานที่ที่เกี่ยวข้องในปริมาณพอสมควรไปเป็นตัวอย่างเพื่อตรวจสอบ

(๕) ยึดหรืออายัดสินค้า ผลิตภัณฑ์ บัญชี เอกสาร ยานพาหนะหรือสิ่งใด ๆ ที่เกี่ยวข้อง หรือที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ไว้เป็นหลักฐานในการสืบสวน สอบสวน และการดำเนินคดีจนกว่าพนักงานอัยการสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดีหรือจนกว่าคดีจะถึงที่สุด ทั้งนี้ ไม่ว่าจะเป็นผู้กระทำความผิดหรือของผู้มีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นผู้กระทำความผิดหรือไม่ โดยทรัพย์สินที่ยึดไว้ ให้เจ้าพนักงานประเมินเก็บรักษา ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่เลขาธิการประกาศกำหนด

มาตรา ๑๙๔ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เจ้าพนักงานประเมินต้องแสดงบัตรประจำตัวต่อบุคคลซึ่งเกี่ยวข้อง

บัตรประจำตัวของเจ้าพนักงานประเมิน ให้เป็นไปตามแบบที่เลขาธิการประกาศกำหนด

มาตรา ๑๙๕ ให้เจ้าพนักงานประเมินเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

หมวด ๗

กองทุนอากาศสะอาด

มาตรา ๑๙๖ ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่งในสำนักงาน เรียกว่า “กองทุนอากาศสะอาด” มีฐานะเป็นนิติบุคคล มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริม สนับสนุนการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด โดยการใช้เครื่องมือและมาตรการทางเศรษฐศาสตร์ มาตรการและแนวทางอื่นที่เหมาะสมตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งมุ่งเน้นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของประชาชน และเพื่อป้องกันและแก้ไขที่สาเหตุต้นทางของปัญหาการเกิดมลพิษทางอากาศที่แหล่งกำเนิดมลพิษ การบรรเทาความเดือดร้อนเสียหาย การช่วยเหลือในการดำเนินการทางคดี

มาตรา ๑๙๗ กองทุนประกอบด้วยเงินและทรัพย์สิน ดังต่อไปนี้

(๑) เงินทุนประเดิมที่รัฐบาลจัดสรรให้

(๒) เงินค่าธรรมเนียมเพื่ออากาศสะอาดที่จัดเก็บตามพระราชบัญญัตินี้

(๓) เงินที่ได้รับหรือเรียกเก็บจากเครื่องมือและมาตรการทางเศรษฐศาสตร์

เพื่ออากาศสะอาดอื่นใดนอกจาก (๒)

(๔) เงินค่าปรับ เบี้ยปรับ หรือค่าปรับเป็นพินัยที่เรียกเก็บตามพระราชบัญญัตินี้

(๕) เงินค่าสินไหมทดแทนหรือเงินค่าเสียหายที่ได้รับอันเนื่องมาจากการฟ้องร้อง

ดำเนินคดีเกี่ยวกับมลพิษทางอากาศ รวมถึงเงินชดเชยและเยียวยาความเสียหายเบื้องต้นที่ได้รับคืนจากผู้เสียหายตามมาตรา ๑๙๘ (๑๑)

(๖) เงินหรือทรัพย์สินที่ได้รับจากบุคคล หรือองค์กรอื่นทั้งในและนอกราชอาณาจักร รัฐบาลต่างประเทศ หรือองค์การระหว่างประเทศ

(๗) ค่าธรรมเนียม ค่าบำรุง ค่าตอบแทน ค่าบริการ หรือรายได้จากการดำเนินการของกองทุน

(๘) เงินจากดอกผลและประโยชน์ใด ๆ ที่เกิดจากทรัพย์สินของกองทุน

(๙) เงินอื่นใดที่ได้รับมาเพื่อดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของกองทุน

เงินและทรัพย์สินตามวรรคหนึ่งให้นำไปใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ของกองทุน

โดยไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้ของแผ่นดิน

มาตรา ๑๙๘ เงินกองทุนให้นำไปใช้จ่ายตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกองทุนกำหนดเพื่อการ ดังต่อไปนี้

(๑) สนับสนุน รองรับการใช้เครื่องมือและมาตรการทางเศรษฐศาสตร์เพื่ออากาศสะอาดตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) สนับสนุน อุดหนุน กิจกรรมและการดำเนินการใดของภาครัฐ เอกชน ชุมชน และหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง เพื่อป้องกันและควบคุมมลพิษทางอากาศจากแหล่งกำเนิดมลพิษ การบริหารจัดการมลพิษทางอากาศ และการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับคุณภาพอากาศ การส่งเสริมเพื่ออากาศสะอาด และการติดตามตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมาย

(๓) สื่อสารเพื่อสร้างความรู้ ความตระหนัก และการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการมลพิษทางอากาศ และการส่งเสริมเพื่ออากาศสะอาด

(๔) ส่งเสริม สร้างความเข้มแข็ง พัฒนาเครือข่ายประชาชน ชุมชน องค์กร ภาคประชาสังคม เพื่อการบริหารจัดการมลพิษทางอากาศ และการส่งเสริมเพื่ออากาศสะอาด

(๕) สนับสนุน ส่งเสริม หรืออุดหนุนการเก็บรวบรวม การวิเคราะห์ข้อมูล การศึกษาวิจัย ที่มีวัตถุประสงค์เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหามลพิษทางอากาศและผลกระทบของมลพิษทางอากาศต่อสุขภาพของมนุษย์ รวมถึงการพัฒนาศักยภาพบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

(๖) เสริมสร้างความร่วมมือกับต่างประเทศ หรือองค์กรระหว่างประเทศเกี่ยวกับความรู้ด้านวิชาการ เทคโนโลยี นวัตกรรมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศข้ามแดน

(๗) ช่วยเหลือ อุดหนุน สนับสนุนการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสำหรับสถานการณ์ฉุกเฉินหรือเร่งด่วนอันเกิดจากปัญหามลพิษทางอากาศ และบรรเทาความเดือดร้อนเสียหายของผู้ได้รับผลกระทบจากมลพิษทางอากาศ

(๘) ให้เงินกู้ยืมโดยคิดดอกเบี้ยอัตราต่ำแก่โครงการ กิจกรรม หรือกิจกรรมที่ลดการปล่อยมลพิษทางอากาศจากแหล่งกำเนิดมลพิษ และการส่งเสริมเพื่ออากาศสะอาด

(๙) ช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบจากมลพิษทางอากาศ ก่อนการดำเนินกระบวนการพิจารณาและในการดำเนินกระบวนการพิจารณาในคดีแพ่ง คดีอาญา คดีปกครอง กระบวนการพิจารณาใด ๆ รวมถึงการเรียกร้องค่าสินไหมทดแทน หรือค่าเสียหายในคดีที่เกี่ยวข้องกับอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพ รวมถึงการบังคับคดีจนเสร็จสิ้นกระบวนการ

(๑๐) ช่วยเหลือในการถูกฟ้องคดีและการดำเนินกระบวนการพิจารณาในคดีแพ่ง คดีอาญา คดีปกครอง สำหรับอาสาสมัคร ประชาชน และเจ้าหน้าที่รัฐ ซึ่งเป็นผู้ปกป้องสิทธิในอากาศสะอาดตามพระราชบัญญัตินี้

(๑๑) ชดเชยและเยียวยาความเสียหายเบื้องต้นแก่บุคคลที่เป็นกลุ่มเปราะบาง ชุมชน หรือประชาชนผู้เสียหายที่ได้รับผลกระทบจากมลพิษทางอากาศที่อยู่ในระหว่างการฟ้องร้องดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ โดยต้องทำสัญญาตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกองทุนกำหนด

(๑๒) สนับสนุนวิสาหกิจเพื่อสังคมที่กองทุนจัดตั้งขึ้น

(๑๓) เป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการเรียกเก็บเงิน หรือค่าจ้าง ค่าบริการ หรือค่าใช้จ่ายในการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ เพื่อใช้ในการเรียกเก็บเงินบำรุงกองทุน ค่าธรรมเนียม หรือเงินอื่นใดที่ต้องนำส่งเข้ากองทุน

(๑๔) เป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของกองทุน
(๑๕) เป็นเงินอุดหนุนในกรณีที่มีความจำเป็นสำหรับการบริหารงานของสำนักงาน
(๑๖) เป็นเงินสินบนหรือรางวัลนำจับที่ให้แก่ผู้แจ้งหรือผู้ร้องเรียนที่กองทุนได้รับจาก
ค่าปรับตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ตามสัดส่วนที่คณะกรรมการกองทุนประกาศกำหนดในแต่ละฐาน
ความผิด

(๑๗) เป็นค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวเนื่อง หรือเพื่อบรรลุตามวัตถุประสงค์ตามที่
คณะกรรมการกองทุนกำหนด

ในการใช้จ่ายเงินตามวรรคหนึ่ง กองทุนจะดำเนินการเองหรือร่วมกับหน่วยงานของรัฐ
หรือหน่วยงานนอกภาครัฐที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการก็ได้

มาตรา ๑๙๙ กองทุนมีอำนาจกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ตามวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๑๙๖
และอำนาจเช่นนี้ให้รวมถึง

- (๑) ถือกรรมสิทธิ์ มีสิทธิครอบครอง และมีทรัพย์สินต่าง ๆ
- (๒) ก่อตั้งสิทธิหรือกระทำนิติกรรมใด ๆ ทั้งในและนอกราชอาณาจักร
- (๓) ลงทุนหาผลประโยชน์จากเงินและทรัพย์สินของกองทุน
- (๔) สนับสนุนการจัดตั้งวิสาหกิจเพื่อสังคมเพื่อวัตถุประสงค์ในการแก้ไขปัญหา
มลพิษทางอากาศ หรือให้บริการแก่กองทุน
- (๕) กระทำการอื่นใดบรรดาที่เกี่ยวกับหรือเกี่ยวเนื่องในการจัดการให้สำเร็จ
ตามวัตถุประสงค์ของกองทุน

มาตรา ๒๐๐ การจัดสรรเงินกองทุน การใช้จ่ายเงินของกองทุนให้เป็นไปโดยอิสระ
ภายใต้วัตถุประสงค์ของกองทุนตามมาตรา ๑๙๖ โดยต้องไม่นำไปใช้เป็นการทดแทนหรือซ้ำซ้อน
กับงบประมาณรายจ่ายประจำปี รวมทั้งให้มีความคล่องตัว มีความโปร่งใส และปราศจากการแทรกแซง
ทางการเมือง

มาตรา ๒๐๑ ให้มีคณะกรรมการกองทุน ประกอบด้วย

- (๑) เลขาธิการ เป็นประธานกรรมการ
 - (๒) กรรมการโดยตำแหน่ง จำนวนสามคน ได้แก่ ผู้แทนกรมบัญชีกลาง
ผู้แทนสำนักงานงบประมาณ และผู้แทนสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง
 - (๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนสี่คน ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเศรษฐศาสตร์การคลัง
ด้านเศรษฐศาสตร์สิ่งแวดล้อม ด้านกฎหมายการเงินการคลัง ด้านการบัญชี หรือด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
ด้านละหนึ่งคน ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งโดยการเสนอของคณะกรรมการเศรษฐศาสตร์
- ให้ผู้จัดการกองทุนเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้ผู้จัดการแต่งตั้งพนักงาน
จำนวนไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ
- การคัดเลือกกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่ง (๓) ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์
และวิธีการที่สำนักงานประกาศกำหนด
- การแต่งตั้งผู้จัดการกองทุนให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกองทุนกำหนด

มาตรา ๒๐๒ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๒๐๑ (๓) ต้องมีคุณสมบัติ
ตามมาตรา ๑๙ ก. (๑) และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๙ ข.

มาตรา ๒๐๓ คณะกรรมการกองทุนมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานของกองทุน

(๒) ออกระเบียบ หลักเกณฑ์และวิธีการจัดสรรเงินกองทุน การรับเงิน

และการเบิกจ่ายเงินกองทุน

(๓) พิจารณาจัดสรรเงินกองทุนเพื่อใช้ในการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์กองทุน

และที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๙๘

(๔) ให้ความเห็นชอบแผนการขับเคลื่อนการกำหนดมาตรการหรือกลไกการใช้เครื่องมือ
ทางเศรษฐศาสตร์เพื่อให้บรรลุการจัดการเพื่ออากาศสะอาดร่วมกับคณะกรรมการเศรษฐศาสตร์

(๕) ออกระเบียบเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล การเงิน การพัสดุ การบัญชี
การตรวจสอบภายใน การบริหารความเสี่ยง การติดตาม การประเมินผล การเปิดเผยผลการทำงาน
และระเบียบอื่นใดที่จำเป็นต่อการดำเนินงานของกองทุน

(๖) ออกระเบียบเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาผู้จัดการกองทุน

(๗) ออกระเบียบและประกาศเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุน

(๘) แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการกองทุน
มอบหมาย รวมทั้งเชิญบุคคลมาให้ข้อมูลหรือความเห็น เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามหน้าที่และอำนาจ
ได้ตามความจำเป็น โดยให้กำหนดภารกิจและกรอบเวลาดำเนินงานให้ชัดเจน

(๙) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๒๐๔ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๐ มาตรา ๒๑ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๕
และมาตรา ๒๖ มาใช้บังคับแก่คณะกรรมการกองทุนโดยอนุโลม

มาตรา ๒๐๕ กองทุนต้องจัดทำเป้าหมาย ตัวชี้วัดความสำเร็จในการดำเนินงาน
ข้อมูลการดำเนินงานและการบริหารกองทุน รายรับ รายจ่าย รวมทั้งผลผลิต ผลลัพธ์ และความคุ้มค่า
ที่เกิดขึ้นจากการใช้จ่ายเงินของกองทุนและเผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไปเป็นระยะ
ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกองทุนกำหนดอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

มาตรา ๒๐๖ ให้มีการประเมินผลการดำเนินงานของกองทุนเป็นประจำทุกปี
เพื่อประเมินผลด้านนโยบาย กิจกรรมของกองทุน ผลผลิต ผลลัพธ์ และรายงานผลการปฏิบัติงาน
พร้อมทั้งข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการกองทุนในทุกกรอบปี

หมวด ๘
ความรับผิดทางแพ่ง

มาตรา ๒๐๗ ในหมวดนี้

“สถาบันการเงิน” หมายความว่า ธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุน บริษัทเครดิตฟองซิเอร์ สถาบันการเงินเฉพาะกิจ และให้หมายความรวมถึงสหกรณ์ตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ หรือนิติบุคคล ที่มีวัตถุประสงค์ในการให้กู้ยืมเงินหรือสนับสนุนทางการเงิน

“ค่าสินไหมทดแทน” หมายความว่า ค่าเสียหายตามหมวดนี้ และให้หมายความรวมถึง ค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เกิดขึ้นจากการที่บุคคลหรือหน่วยงานของรัฐรับภาระค่าใช้จ่ายที่ได้ใช้จ่ายไปจริง เพื่อยับยั้งเหตุแห่งความเสียหาย ขจัดมลพิษที่เกิดขึ้น และการฟื้นฟูคุณภาพสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติที่เสียหายไปให้กลับคืนสู่สภาพเดิมหรือใกล้เคียงสภาพเดิม ในกรณีที่ไมอาจฟื้นฟูคุณภาพสิ่งแวดล้อมหรือทรัพยากรธรรมชาติส่วนหนึ่งส่วนใดให้กลับคืนสู่สภาพเดิมได้ ให้ชำระเป็น ค่าสินไหมทดแทนหรือค่าเสียหายตามมูลค่าของคุณภาพสิ่งแวดล้อมหรือทรัพยากรธรรมชาติที่ถูกทำลาย สูญหาย หรือเสียหายไปนั้น

ส่วนที่ ๑

ความรับผิดทางแพ่งในราชอาณาจักรของผู้ก่อมลพิษทางอากาศและผู้เกี่ยวข้อง

มาตรา ๒๐๘ ผู้ใดก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศ อันเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายแก่ชีวิต ร่างกาย อนามัย เสรีภาพ ทรัพย์สิน หรือสิทธิของบุคคล ผู้นั้นต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อ ความเสียหายนั้นและฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมให้กลับสู่สภาพเดิมหรือใกล้เคียงสภาพเดิม ไม่ว่าจะเกิดจากการกระทำ โดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อ เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่ามลพิษทางอากาศนั้นเกิดจากเหตุหนึ่งเหตุใด ดังต่อไปนี้

(๑) เหตุสุดวิสัย

(๒) การกระทำหรือละเว้นการกระทำของผู้ซึ่งได้รับอันตรายหรือความเสียหายเอง

(๓) การกระทำหรือละเว้นการกระทำของบุคคลอื่น

มาตรา ๒๐๙ ผู้ใดก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศ อันเป็นเหตุให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพ อนามัยของประชาชน ความเสียหายแก่ทรัพยากรธรรมชาติ สาธารณสมบัติของแผ่นดิน คุณภาพสิ่งแวดล้อม ความหลากหลายทางชีวภาพ หรือความเสียหายทางเศรษฐกิจและสังคม ไม่ว่าจะเกิดจากการกระทำ โดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อ ผู้นั้นต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อ ความเสียหายและค่าใช้จ่าย ทั้งหมดที่หน่วยงานของรัฐ หรือชุมชนจะใช้หรือได้ใช้ไปเพื่อการป้องกัน การรักษา การเยียวยา และการฟื้นฟู ผลกระทบที่เกิดขึ้นหรืออาจจะเกิดจากเหตุดังกล่าว รวมทั้งมีหน้าที่ฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมให้กลับสู่สภาพเดิม หรือใกล้เคียงสภาพเดิม เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่ามลพิษทางอากาศนั้นเกิดจากเหตุหนึ่งเหตุใด ดังต่อไปนี้

(๑) เหตุสุดวิสัย

(๒) การกระทำหรือละเว้นการกระทำของบุคคลอื่น

(๓) การปฏิบัติตามคำสั่งของรัฐบาล เจ้าพนักงานของรัฐ หรือมาตรการอื่นเพื่อกำกับดูแลกิจการนั้น

(๔) การระบายสารมลพิษทางอากาศไม่เกินกว่าข้อกำหนดการระบายสารมลพิษทางอากาศจากแหล่งกำเนิดมลพิษตามพระราชบัญญัตินี้และได้เสียค่าธรรมเนียมเพื่ออากาศสะอาดตามหมวด ๖ แล้ว

ให้สำนักงานหรือหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่และอำนาจในการควบคุม กำกับดูแลกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความเสียหาย หรือการจัดการด้านมลพิษหรือคุณภาพสิ่งแวดล้อม หรือการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติหรือสาธารณสุขสมบัติของแผ่นดินที่ได้รับความเสียหาย เป็นผู้เสียหาย และมีหน้าที่ในการดำเนินคดีแพ่งและคดีอาญา

บุคคลและชุมชนมีสิทธิในการปกป้องคุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติหรือสาธารณสุขสมบัติของแผ่นดินร่วมกับรัฐ และมีสิทธิร้องขอให้สำนักงานหรือหน่วยงานของรัฐตามวรรคสอง ดำเนินคดีแพ่งและคดีอาญากับผู้ก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศ

มาตรา ๒๑๐ บุคคลดังต่อไปนี้ ให้ถือว่าเป็นผู้ก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศและต้องรับผิดชอบตามมาตรา ๒๐๘ และมาตรา ๒๐๙

(๑) เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศที่มีอำนาจควบคุม กำกับดูแลหรือรับผิดชอบกิจกรรมใด ๆ ในช่วงเวลาที่ก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศ

(๒) ผู้ออกแบบ ผู้ควบคุมการติดตั้ง หรือผู้ติดตั้งระบบหรืออุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมมลพิษทางอากาศซึ่งมีส่วนโดยตรงในการก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศ เว้นแต่พิสูจน์ได้ว่าการดำเนินการอยู่ภายใต้ขอบเขตของสัญญาจ้างที่ทำขึ้นเป็นลายลักษณ์อักษร หรือเป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพหรือมาตรฐานซึ่งเป็นที่ยอมรับในอุตสาหกรรมนั้น

บุคคลตามวรรคหนึ่งไม่ต้องรับผิดชอบในความเสียหายที่เกิดขึ้น หากพิสูจน์ได้ว่าความเสียหายนั้นเกิดจากเหตุหนึ่งเหตุใดตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๐๘ (๑) (๒) หรือ (๓) หรือมาตรา ๒๐๙ (๑) (๒) หรือ (๓)

มาตรา ๒๑๑ สถาบันการเงินต้องร่วมรับผิดชอบในความเสียหายที่เกิดขึ้นตามมาตรา ๒๐๘ หรือมาตรา ๒๐๙ หากปรากฏว่า ได้ให้กู้ยืมหรือสนับสนุนทางการเงิน หรือให้คำปรึกษาทางการเงิน แก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศ ซึ่งเป็นประเภทกิจการที่คณะกรรมการอากาศสะอาดจังหวัดประกาศกำหนดในพื้นที่ไม่ผ่านเกณฑ์คุณภาพอากาศตามมาตรา ๗๖

ความรับผิดชอบของสถาบันการเงินตามวรรคหนึ่ง ให้จำกัดไม่เกินจำนวนเงินที่พึงจะได้รับจากการให้กู้ยืมหรือสนับสนุนทางการเงิน หรือให้คำปรึกษาทางการเงิน

สถาบันการเงินไม่ต้องรับผิดชอบในความเสียหายที่เกิดขึ้น หากพิสูจน์ได้ว่า

(๑) มีระบบการประเมินความเสี่ยงในการให้กู้ยืมหรือสนับสนุนทางการเงิน หรือให้คำปรึกษาทางการเงินที่คำนึงถึงความเสี่ยงด้านมลพิษทางอากาศอย่างเพียงพอ

(๒) ได้ปฏิบัติตามระบบการประเมินความเสี่ยงนั้นในการดำเนินการดังกล่าว

(๓) ได้ติดตามตรวจสอบการปฏิบัติตามเงื่อนไขหรือมาตรการดังกล่าวอย่างสม่ำเสมอ

ส่วนที่ ๒

ความรับผิดทางแพ่งกรณีมลพิษทางอากาศข้ามแดน

มาตรา ๒๑๒ ผู้ใดก่อให้เกิดหรือมีส่วนก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศนอกราชอาณาจักรที่แพร่กระจายเข้ามาในราชอาณาจักรจนก่อให้เกิดความเสียหายต่อชีวิต ร่างกาย อนามัย เสรีภาพ ทรัพย์สินหรือสิทธิของบุคคล สุขภาพอนามัยของประชาชน ความเสียหายแก่ทรัพยากรธรรมชาติ สาธารณสมบัติของแผ่นดิน คุณภาพสิ่งแวดล้อม ความหลากหลายทางชีวภาพ หรือความเสียหายทางเศรษฐกิจและสังคมไม่ว่าจะเกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อ ผู้นั้นต้องชดเชยค่าสินไหมทดแทน หรือค่าเสียหายเพื่อการนั้น รวมทั้งมีหน้าที่ต้องฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมให้กลับสู่สภาพเดิมหรือใกล้เคียงสภาพเดิม เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่ามลพิษทางอากาศนั้นเกิดจากเหตุหนึ่งเหตุใด ดังต่อไปนี้

(๑) เหตุสุดวิสัย

(๒) การกระทำหรือละเว้นการกระทำของบุคคลอื่น

ผู้ก่อให้เกิดหรือมีส่วนก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศตามวรรคหนึ่งให้หมายความถึงผู้ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลสัญชาติไทย หรือผู้ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลต่างด้าว

ในกรณีที่เกิดความเสียหายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน ความเสียหายแก่ทรัพยากรธรรมชาติ สาธารณสมบัติของแผ่นดิน คุณภาพสิ่งแวดล้อม ความหลากหลายทางชีวภาพ หรือความเสียหายทางเศรษฐกิจและสังคม ให้สำนักงานหรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องเป็นผู้เสียหาย และมีหน้าที่ในการดำเนินคดีแพ่งและคดีอาญา

บุคคลที่ได้รับความเสียหายตามวรรคหนึ่ง สามารถยื่นคำร้องให้พนักงานอัยการดำเนินการเรียกค่าสินไหมทดแทนในคราวเดียวกันกับการฟ้องของพนักงานอัยการก็ได้ โดยจะต้องยื่นคำร้องก่อนศาลชั้นต้นพิจารณาคดี

มาตรา ๒๑๓ บุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลซึ่งมีสัญชาติไทยต้องร่วมรับผิดในความเสียหายในราชอาณาจักรจากมลพิษทางอากาศที่เกิดขึ้นนอกราชอาณาจักรและแพร่กระจายเข้ามาในราชอาณาจักร หากปรากฏว่ามีความเกี่ยวข้องในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง ดังต่อไปนี้ กับนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายของต่างประเทศที่ก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศ

(๑) เป็นกรรมการผู้มีอำนาจลงนามผูกพันนิติบุคคล

(๒) เป็นผู้ถือหุ้นที่แท้จริง ซึ่งถือหุ้นรวมกันไม่น้อยกว่าร้อยละห้าสิบ ของจำนวนสิทธิออกเสียงทั้งหมด

(๓) เป็นผู้จดทะเบียนจัดตั้งนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายของต่างประเทศ ไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อม

(๔) มีนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายของต่างประเทศเป็นบริษัทในเครือตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

(๕) มีความสัมพันธ์หรือพฤติกรรมอื่นใดที่แสดงให้เห็นว่าเป็นการจัดตั้งขึ้นเพื่อหลีกเลี่ยงความรับผิดตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบตามมาตรา ๒๑๓ ต้องร่วมรับผิดชอบร่วมกัน โดยในกรณีที่มีผู้ถือหุ้นตาม (๒) ที่ต้องรับผิดชอบหลายราย ให้รับผิดชอบสัดส่วนการถือหุ้นที่ตนมีในนิติบุคคลต่างประเทศนั้น

มาตรา ๒๑๔ เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศนอกราชอาณาจักร ในช่วงเวลาที่มลพิษทางอากาศแพร่กระจายเข้ามาในราชอาณาจักร ให้ถือว่าเป็นผู้ก่อมลพิษทางอากาศและ ต้องรับผิดชอบตามมาตรา ๒๑๒ วรรคหนึ่ง ทั้งนี้ โดยพิจารณาจากข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ ข้อมูลสภาพอากาศ ทางอุตุนิยมวิทยา และข้อมูลอื่น ๆ อาจก่อให้เกิดหรือมีส่วนก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศในราชอาณาจักร

บุคคลตามวรรคหนึ่งไม่ต้องรับผิดชอบในความเสียหายที่เกิดขึ้น หากพิสูจน์ได้ว่าความเสียหายนั้น เกิดจากเหตุหนึ่งเหตุใดตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๑๒ (๑) และ (๒)

มาตรา ๒๑๕ ในกรณีสถาบันการเงินให้กู้ยืมหรือสนับสนุนทางการเงิน หรือให้คำปรึกษาทางการเงินแก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศที่ตั้งอยู่นอกราชอาณาจักร หากปรากฏว่ามลพิษทางอากาศจากแหล่งกำเนิดมลพิษดังกล่าวแพร่กระจายเข้ามาในราชอาณาจักร จนก่อให้เกิดความเสียหาย ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยความรับผิดชอบของสถาบันการเงินตามมาตรา ๒๑๑ มาใช้บังคับด้วย

ส่วนที่ ๓

การยินยอมชดเชยค่าสินไหมทดแทนก่อนการฟ้องคดี

มาตรา ๒๑๖ เพื่อประโยชน์ต่อรัฐในการเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากมลพิษทางอากาศและการฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมโดยรวดเร็วและเป็นธรรม เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงแก่สำนักงานว่า มลพิษทางอากาศก่อให้เกิดความเสียหายตามมาตรา ๒๐๙ หรือมาตรา ๒๑๒ สำนักงานอาจพิจารณา ใช้มาตรการยินยอมชดเชยค่าสินไหมทดแทนกับผู้ที่ต้องรับผิดชอบและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องตามมาตรา ๒๑๐ มาตรา ๒๑๑ และมาตรา ๒๑๓ ก็ได้

มาตรา ๒๑๗ ให้สำนักงานพิจารณากำหนดค่าสินไหมทดแทนเสนอต่อคณะกรรมการ เศรษฐศาสตร์ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่รู้ถึงความเสียหายและรู้ตัวผู้ที่ต้องรับผิดชอบ เพื่อให้ ความเห็นชอบ

การกำหนดค่าสินไหมทดแทนต้องคำนึงถึงมูลค่าความเสียหายที่เกิดขึ้นต่อสิ่งแวดล้อม สุขภาพของประชาชน เศรษฐกิจและสังคม และความพยายามในการแก้ไขและป้องกันความเสียหาย ของผู้กระทำความผิด โดยจะคำนวณเป็นรายวันหรือไม่ก็ได้

คณะกรรมการเศรษฐศาสตร์จะกำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาความคุ้มค่าในการ ดำเนินการเมื่อเปรียบเทียบกับการดำเนินคดีและการคำนวณค่าสินไหมทดแทน เพื่อเป็นแนวทาง ให้สำนักงานพิจารณาด้วยก็ได้

มาตรา ๒๑๘ ในกรณีที่ผู้ที่ต้องรับผิดชอบและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องยินยอมที่จะชำระค่าสินไหมทดแทน ให้สำนักงานจัดทำบันทึกการยินยอม

ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดไม่ชำระเงินตามบันทึกการยินยอมหรือชำระไม่ครบถ้วน ให้สำนักงานดำเนินคดีแพ่งต่อไป

มาตรา ๒๑๙ การพิจารณาใช้มาตรการยินยอมชดใช้ค่าสินไหมทดแทนก่อนการฟ้องคดี สำนักงานต้องกระทำให้แล้วเสร็จภายในสองปี หากไม่แล้วเสร็จให้ดำเนินคดีทางแพ่งกับผู้กระทำผิดต่อไป

มาตรา ๒๒๐ ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยหรือสถาบันการเงิน ให้สำนักงานแจ้งผลการดำเนินการตามบันทึกการยินยอมหรือคำพิพากษา หรือคำสั่งของศาล ไปยังสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์หรือธนาคารแห่งประเทศไทย แล้วแต่กรณี เพื่อกำกับดูแลตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องต่อไป

มาตรา ๒๒๑ ค่าสินไหมทดแทนที่ผู้ที่ต้องรับผิดชอบได้ชำระตามส่วนนี้ ไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน และเมื่อได้หักค่าใช้จ่ายในการเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบ ค่าใช้จ่ายในการฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม และค่าใช้จ่ายในการดำเนินการคืนแก่สำนักงานแล้วให้นำส่งเข้ากองทุน

ส่วนที่ ๔

ภาระการพิสูจน์ สัดส่วนความรับผิดชอบ ค่าสินไหมทดแทน และอายุความ

มาตรา ๒๒๒ ในการพิสูจน์ความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำที่ก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศกับความเสียหายที่เกิดขึ้น ให้ผู้ได้รับความเสียหายพิสูจน์เพียงว่าความเสียหายที่เกิดขึ้นอาจมาจากการกระทำของผู้ก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศ

มาตรา ๒๒๓ ถ้ามีบุคคลหลายคนร่วมกันก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศ บุคคลเหล่านั้นต้องร่วมกันรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายนั้น และร่วมกันรับผิดชอบฟื้นฟูคุณภาพสิ่งแวดล้อม เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนเองมีสัดส่วนความรับผิดชอบที่แตกต่างจากบุคคลอื่น

มาตรา ๒๒๔ ในการพิจารณากำหนดค่าสินไหมทดแทน หรือความรับผิดชอบในการดำเนินการฟื้นฟูคุณภาพสิ่งแวดล้อมหรือทรัพยากรธรรมชาติ ให้ศาลพิจารณาถึงสถานะของผู้กระทำความผิด สถานะทางเศรษฐกิจ พฤติการณ์ในการกระทำความผิด และความร้ายแรงของการกระทำความผิด

ในกรณีปรากฏข้อเท็จจริงแก่ศาลว่า ความเสียหายนั้นเกิดจากการกระทำหรือละเว้นการกระทำที่มีขอบด้วยกฎหมายหรือเป็นการกระทำที่ก่อผลกระทบร้ายแรงกว่าปกติ ศาลมีอำนาจกำหนดค่าเสียหายเชิงลงโทษเพิ่มขึ้นจากจำนวนค่าเสียหายที่แท้จริงที่ศาลกำหนดได้ตามที่เห็นสมควร

การกำหนดค่าเสียหายเชิงลงโทษตามวรรคสอง ให้ศาลมีอำนาจกำหนดได้ไม่เกินสี่เท่าของค่าเสียหายที่แท้จริงที่ศาลกำหนด

มาตรา ๒๒๕ ในกรณีผู้ก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศตามมาตรา ๒๐๘ มาตรา ๒๐๙ หรือมาตรา ๒๑๒ เป็นนิติบุคคล ถ้าการก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศของนิติบุคคลนั้น เกิดจากการสั่งการ หรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานในช่วงที่มีการ ก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือ กระทำการและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้เกิดมลพิษทางอากาศ ผู้นั้นต้องร่วมรับผิดชอบ ในความเสียหายที่เกิดขึ้นด้วย

มาตรา ๒๒๖ การใช้สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนตามหมวดนี้ ต้องกระทำภายใน สามปีนับแต่วันที่รู้ถึงความเสียหายและรู้ตัวผู้ที่ต้องรับผิดชอบ แต่ไม่เกินสิบปีนับแต่วันที่รู้ถึงความเสียหาย ถ้าสิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนในมูลอันเป็นความผิดที่มีโทษตามกฎหมายอาญาและมีกำหนดอายุความ ทางอาญายาวกว่าที่กล่าวมานั้น ให้นับอายุความที่ยาวกว่านั้นมาบังคับ

มาตรา ๒๒๗ ถ้าในเวลาพิพาทภาคดีเป็นการพ้นวิสัยจะหยั่งรู้ได้แน่ว่าความเสียหายนั้น ได้มีแท้จริงเพียงใด ศาลจะกล่าวในคำพิพากษาว่ายังสงวนไว้ซึ่งสิทธิที่จะแก้ไขคำพิพากษานั้นอีก ภายในระยะเวลาไม่เกินสิบปีก็ได้

หมวด ๙ โทษอาญา

มาตรา ๒๒๘ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๒ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกิน หนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๒๙ ผู้ใดจัดทำและส่งข้อมูลตามมาตรา ๖๕ วรรคสองและวรรคสาม หรือมาตรา ๑๓๓ วรรคสี่ อันเป็นเท็จหรือบิดเบือนข้อมูล ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับ ไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

หากข้อมูลตามวรรคหนึ่งเป็นข้อมูลตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๔) ต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

หากการจัดทำและส่งข้อมูลอันเป็นเท็จหรือการบิดเบือนข้อมูลเป็นอุปสรรค หรือก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงต่อการปฏิบัติการหรือการบังคับใช้ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินห้าล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๓๐ เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษส่งข้อมูลจากระบบติดตาม ตรวจสอบหรือตรวจวัดสารมลพิษทางอากาศตามมาตรา ๘๓ อันเป็นเท็จ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๓๑ เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษภาคอุตสาหกรรม ผู้ใดกระทำโดยเจตนาหรือโดยประมาท ระบายสารมลพิษทางอากาศเกินมาตรฐานควบคุมการระบาย สารมลพิษทางอากาศ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินห้าล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ปรับอีกวันละไม่เกินห้าแสนบาทตลอดระยะเวลาที่ไม่ได้ปฏิบัติให้ถูกต้องหรือหยุดหรือระงับ การกระทำนั้น

หากเจ้าพนักงานอากาศสะอาดได้สั่งให้ดำเนินการตามมาตรา ๕๒ แล้ว แต่ไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง หรือการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งอยู่ในพื้นที่ไม่ผ่านเกณฑ์คุณภาพอากาศหรือเขตประสพ มลพิษทางอากาศ ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งร้อยล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ปรับอีกวันละไม่เกินหนึ่งล้านบาทตลอดระยะเวลาที่ไม่ได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง หรือหยุดหรือระงับการกระทำนั้น

มาตรา ๒๓๒ เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศจัดทำรายงาน การใช้เชื้อเพลิงและการระบายสารมลพิษทางอากาศตามมาตรา ๘๘ วรรคสี่ อันเป็นเท็จ ต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๓๓ เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศที่จัดส่งข้อมูล เพื่อการจัดทำทำเนียบการปลดปล่อยและเคลื่อนย้ายมลพิษตามมาตรา ๘๘ วรรคสี่ อันเป็นเท็จ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๓๔ ผู้ใดนำส่งรายงานตามมาตรา ๑๐๒ อันเป็นเท็จ ต้องระวางโทษจำคุก ไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๓๕ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ดูแลรับผิดชอบพื้นที่เขตเฝ้าระวังมลพิษทางอากาศตามมาตรา ๑๔๒ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๓๖ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ดูแลรับผิดชอบพื้นที่เขตประสมมลพิษทางอากาศตามมาตรา ๑๔๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ปรับอีกวันละไม่เกินสองหมื่นบาทตลอดระยะเวลา ที่ไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง

มาตรา ๒๓๗ เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศที่รายงานข้อมูล และจัดเก็บข้อมูลตามมาตรา ๑๗๐ อันเป็นเท็จ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกิน ห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๓๘ ผู้ใดก่อให้เกิดหรือมีส่วนก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศนอกราชอาณาจักรที่แพร่กระจายเข้ามาในราชอาณาจักรจนก่อให้เกิดความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อมหรือสุขภาพอนามัยของประชาชนในราชอาณาจักร ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองล้านบาท และปรับอีกไม่เกินวันละหนึ่งล้านบาทตลอดระยะเวลาที่ไม่ได้ปฏิบัติให้ถูกต้องหรือหยุดการกระทำนั้น

มาตรา ๒๓๙ ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือกระทำการ และละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย

หมวด ๑๐

มาตรการปรับเป็นพินัย

มาตรา ๒๔๐ ผู้ใดขัดขวางหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานอากาศสะอาดในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๕๑ มีความผิดทางพินัยต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยไม่เกินสองแสนบาท และชำระค่าปรับเป็นพินัยอีกไม่เกินวันละสองหมื่นบาท จนกว่าจะปฏิบัติให้ถูกต้อง

มาตรา ๒๔๑ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งเจ้าพนักงานอากาศสะอาดตามมาตรา ๕๒ วรรคหนึ่ง มีความผิดทางพินัยต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยไม่เกินห้าแสนบาท และชำระค่าปรับเป็นพินัยอีกไม่เกินวันละห้าหมื่นบาท จนกว่าจะปฏิบัติให้ถูกต้อง

มาตรา ๒๔๒ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งเจ้าพนักงานอากาศสะอาดตามมาตรา ๕๒ วรรคสอง มีความผิดทางพินัยต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยไม่เกินหนึ่งล้านบาท และชำระค่าปรับเป็นพินัยอีกไม่เกินวันละหนึ่งแสนบาท จนกว่าจะปฏิบัติให้ถูกต้อง

มาตรา ๒๔๓ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งเจ้าพนักงานอากาศสะอาดตามมาตรา ๕๓ มีความผิดทางพินัยต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยไม่เกินสองแสนบาท และชำระค่าปรับเป็นพินัยอีกไม่เกินวันละสองหมื่นบาท จนกว่าจะปฏิบัติให้ถูกต้อง

มาตรา ๒๔๔ ผู้ใดไม่นำส่งข้อมูลตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง มาตรา ๑๗๑ วรรคสอง หรือมาตรา ๑๘๓ (๓) มีความผิดทางพินัยต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยไม่เกินห้าแสนบาท และชำระค่าปรับเป็นพินัยอีกไม่เกินวันละห้าหมื่นบาท จนกว่าจะปฏิบัติให้ถูกต้อง

หากข้อมูลตามวรรคหนึ่งเป็นข้อมูลตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๔) มีความผิดทางพินัยต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยไม่เกินหนึ่งล้านบาท และชำระค่าปรับเป็นพินัยอีกไม่เกินวันละหนึ่งแสนบาท จนกว่าจะปฏิบัติให้ถูกต้อง

มาตรา ๒๔๕ ผู้ใดไม่ยื่นรายละเอียดกิจการหรือโครงการตามมาตรา ๗๗ มีความผิดทางวินัยต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยไม่เกินหนึ่งแสนบาท และชำระค่าปรับเป็นพินัยอีกไม่เกินวันละสองหมื่นบาท จนกว่าจะปฏิบัติให้ถูกต้อง

ผู้ใดยื่นรายละเอียดกิจการหรือโครงการตามมาตรา ๗๗ อันเป็นเท็จที่อาจส่งผลกระทบต่อข้อกำหนดปริมาณการระบายสารมลพิษทางอากาศของแหล่งกำเนิดมลพิษอย่างมีนัยสำคัญ มีความผิดทางวินัยต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยไม่เกินสองแสนบาท

มาตรา ๒๔๖ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการอากาศสะอาดจังหวัดตามมาตรา ๗๙ มีความผิดทางวินัยต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยไม่เกินห้าแสนบาท และชำระค่าปรับเป็นพินัยอีกไม่เกินวันละห้าหมื่นบาท จนกว่าจะปฏิบัติให้ถูกต้อง

มาตรา ๒๔๗ เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศไม่ติดตั้งหรือปรับปรุงระบบติดตามตรวจสอบหรือตรวจวัดสารมลพิษทางอากาศตามที่คณะกรรมการอากาศสะอาดจังหวัดกำหนดตามมาตรา ๘๒ วรรคหนึ่ง มีความผิดทางวินัยต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยไม่เกินห้าแสนบาท และชำระค่าปรับเป็นพินัยอีกไม่เกินวันละห้าหมื่นบาท จนกว่าจะปฏิบัติให้ถูกต้อง

มาตรา ๒๔๘ เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งเจ้าพนักงานอากาศสะอาดตามมาตรา ๘๒ วรรคสาม มีความผิดทางวินัยต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยไม่เกินห้าแสนบาท และชำระค่าปรับเป็นพินัยอีกไม่เกินวันละห้าหมื่นบาท จนกว่าจะปฏิบัติให้ถูกต้อง

มาตรา ๒๔๙ เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศใดไม่ส่งข้อมูลจากระบบติดตามตรวจสอบหรือตรวจวัดสารมลพิษทางอากาศตามมาตรา ๘๓ มีความผิดทางวินัยต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยไม่เกินห้าแสนบาท และชำระค่าปรับเป็นพินัยอีกไม่เกินวันละห้าหมื่นบาท จนกว่าจะปฏิบัติให้ถูกต้อง

มาตรา ๒๕๐ เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศที่ไม่จัดทำรายงานการใช้เชื้อเพลิงและการระบายสารมลพิษทางอากาศตามมาตรา ๘๘ วรรคสี่ มีความผิดทางวินัยต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยไม่เกินหนึ่งล้านบาท

มาตรา ๒๕๑ เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศที่ไม่จัดส่งข้อมูลเพื่อการจัดทำทำเนียบการปลดปล่อยและเคลื่อนย้ายมลพิษตามมาตรา ๘๘ วรรคสี่ มีความผิดทางวินัยต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยไม่เกินหนึ่งล้านบาท และชำระค่าปรับเป็นพินัยอีกไม่เกินวันละหนึ่งแสนบาท จนกว่าจะปฏิบัติให้ถูกต้อง

มาตรา ๒๕๒ เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศไม่จัดให้มีระบบบำบัด อุปกรณ์ หรือการจัดการมลพิษด้วยวิธีอื่นใดตามมาตรา ๘๙ มีความผิดทางพินัยต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยไม่เกินห้าแสนบาท และชำระค่าปรับเป็นพินัยอีกไม่เกินวันละห้าหมื่นบาท จนกว่าจะปฏิบัติให้ถูกต้อง

มาตรา ๒๕๓ เจ้าของหรือผู้ครอบครองยานพาหนะ ผู้ใดกระทำโดยเจตนา หรือโดยประมาทระบายนสารมลพิษทางอากาศเกินมาตรฐานควบคุมการระบายนสารมลพิษทางอากาศจากยานพาหนะตามมาตรา ๑๐๐ มีความผิดทางพินัยต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยไม่เกินสองแสนบาท และชำระค่าปรับเป็นพินัยอีกไม่เกินวันละสองหมื่นบาท จนกว่าจะปฏิบัติให้ถูกต้อง

มาตรา ๒๕๔ เจ้าของหรือผู้ครอบครองเรือหรือนายเรือที่จดทะเบียนในต่างประเทศ หรือเรือไทย ที่ไม่ส่งรายงานตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๐๒ มีความผิดทางพินัยต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยไม่เกินห้าแสนบาท

มาตรา ๒๕๕ ผู้ใดเป็นผู้ประกอบธุรกิจทางการเกษตรที่ต้องเข้าสู่ระบบ แต่ไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงตามมาตรา ๑๑๓ วรรคหนึ่ง หรือฝ่าฝืนหน้าที่ตามมาตรา ๑๑๓ วรรคสอง มีความผิดทางพินัยต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยไม่เกินห้าแสนบาท และชำระค่าปรับเป็นพินัยอีกไม่เกินวันละห้าหมื่นบาท จนกว่าจะปฏิบัติให้ถูกต้อง

มาตรา ๒๕๖ ผู้ประกอบธุรกิจทางการเกษตรได้รับซื้อสินค้าเกษตรที่มาจากการเผาที่ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการบริหารจัดการการเผาที่คณะกรรมการอากาศสะอาดจังหวัดประกาศกำหนดตามมาตรา ๑๑๔ มีความผิดทางพินัยต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยไม่เกินหนึ่งล้านบาท

มาตรา ๒๕๗ เจ้าของหรือผู้ครอบครองพื้นที่เกษตรกรรมใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๑๗ มีความผิดทางพินัยต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยไม่เกินหนึ่งล้านบาท

มาตรา ๒๕๘ เจ้าของหรือผู้ครอบครองพื้นที่เกษตรกรรมใดกระทำการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๑๘ มีความผิดทางพินัยต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยไม่เกินหนึ่งแสนบาท

มาตรา ๒๕๙ ผู้ประกอบการที่ไม่ดำเนินการจัดเก็บและรักษาข้อมูล หรือไม่ให้ข้อมูลหรือเอกสารตามที่สำนักงานร้องขอตามมาตรา ๑๓๓ วรรคสี่ มีความผิดทางพินัยต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยไม่เกินห้าแสนบาท และชำระค่าปรับเป็นพินัยอีกไม่เกินวันละห้าหมื่นบาท จนกว่าจะปฏิบัติให้ถูกต้อง

มาตรา ๒๖๐ เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศที่ระบายสารมลพิษทางอากาศไม่เป็นไปตามที่ได้รับการจัดสรรสิทธิตามมาตรา ๑๖๘ มีความผิดทางพินัยต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยไม่เกินหนึ่งล้านบาท และชำระค่าปรับเป็นพินัยอีกไม่เกินวันละหนึ่งหมื่นบาท จนกว่าจะปฏิบัติให้ถูกต้อง

มาตรา ๒๖๑ เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศที่อยู่ในระบบการจัดสรร การซื้อขาย และการโอนสิทธิการระบายสารมลพิษทางอากาศที่ไม่รายงานข้อมูลและจัดเก็บข้อมูลตามมาตรา ๑๗๐ มีความผิดทางพินัยต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยไม่เกินห้าแสนบาท

มาตรา ๒๖๒ เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งที่ออกตามมาตรา ๑๗๑ วรรคสอง มีความผิดทางพินัยต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยไม่เกินห้าหมื่นบาท

มาตรา ๒๖๓ ผู้ใดไม่จัดให้มีหลักประกันความเสี่ยงหรือความเสียหายอันเนื่องมาจากมลพิษทางอากาศตามมาตรา ๑๗๔ มีความผิดทางพินัยต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยรายวันในอัตราร้อยละสิบของมูลค่าหลักประกัน จนกว่าจะจัดให้มีหลักประกัน

มาตรา ๒๖๔ ค่าปรับเป็นพินัยตามความในหมวดนี้ไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน และให้นำส่งเข้ากองทุน

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๒๖๕ ในระหว่างที่ยังไม่มีคณะกรรมการนโยบายเพื่ออากาศสะอาดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้คณะกรรมการนโยบายเพื่ออากาศสะอาด ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม เป็นกรรมการ และให้ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นกรรมการและเลขานุการ ปลัดกระทรวงสาธารณสุข เป็นกรรมการและเลขานุการร่วม และเลขาธิการสำนักงานบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ ทั้งนี้ จนกว่าจะได้มีคณะกรรมการนโยบายเพื่ออากาศสะอาดตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๒๖๖ ในระหว่างที่ยังไม่มีคณะกรรมการเครื่องมือและมาตรการทางเศรษฐศาสตร์เพื่ออากาศสะอาดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้คณะกรรมการเครื่องมือและมาตรการทางเศรษฐศาสตร์เพื่ออากาศสะอาด ประกอบด้วย ผู้แทนกรมศุลกากร ผู้แทนกรมสรรพสามิต ผู้แทนกรมสรรพากร และผู้แทนสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง เป็นกรรมการ และให้เลขาธิการสำนักงานบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด เป็นกรรมการและเลขานุการ ทั้งนี้ จนกว่าจะได้มีคณะกรรมการเครื่องมือและมาตรการทางเศรษฐศาสตร์เพื่ออากาศสะอาดตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๒๖๗ ในระหว่างที่ยังไม่มีคณะกรรมการอากาศสะอาดจังหวัดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้คณะกรรมการอากาศสะอาดจังหวัด ประกอบด้วย นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด อุตสาหกรรมจังหวัด ขนส่งจังหวัด ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัด เกษตรจังหวัด ผู้อำนวยการสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่ที่รับผิดชอบ ผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ในพื้นที่ที่รับผิดชอบ โยธาธิการและผังเมืองจังหวัด นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด และท้องถิ่นจังหวัด เป็นกรรมการ และให้ผู้ว่าการสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด เป็นกรรมการและเลขานุการ และหัวหน้าสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด เป็นกรรมการและเลขานุการร่วม ทั้งนี้ จนกว่าจะได้มีคณะกรรมการอากาศสะอาดจังหวัดตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๒๖๘ ในระหว่างที่ยังไม่มีคณะกรรมการอากาศสะอาดกรุงเทพมหานครตามพระราชบัญญัตินี้ ให้คณะกรรมการอากาศสะอาดกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปลัดกรุงเทพมหานคร ผู้แทนกองบังคับการตำรวจจราจร ผู้แทนกรมโยธาธิการและผังเมือง ผู้แทนกรมอนามัย ผู้แทนกรมการขนส่งทางบก ผู้แทนสำนักงานบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด ผู้แทนกรมควบคุมโรค ผู้แทนกรมโรงงานอุตสาหกรรม และผู้แทนกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เป็นกรรมการ และให้ผู้ว่าการสำนักสิ่งแวดล้อม กรุงเทพมหานคร เป็นกรรมการและเลขานุการ และผู้ว่าการสำนักงานสิ่งแวดล้อมยั่งยืน เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ ทั้งนี้ จนกว่าจะได้มีคณะกรรมการอากาศสะอาดกรุงเทพมหานครตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๒๖๙ ให้ดำเนินการจัดตั้งคณะกรรมการกำกับดูแลเพื่ออากาศสะอาดและคณะกรรมการวิชาการเพื่ออากาศสะอาด ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๒๗๐ ในระหว่างที่ยังไม่มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและผู้จัดการกองทุนตามมาตรา ๒๐๑ ให้คณะกรรมการบริหารกองทุนอากาศสะอาด ประกอบด้วย เลขาธิการสำนักงานบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด เป็นประธานกรรมการ ผู้แทนกรมบัญชีกลาง ผู้แทนสำนักงบประมาณ และผู้แทนสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง เป็นกรรมการ และให้เลขาธิการสำนักงานบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด แต่งตั้งเจ้าหน้าที่สำนักงานบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด เป็นเลขานุการ โดยปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อน จนกว่าจะได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและผู้จัดการกองทุนตามมาตรา ๒๐๑

มาตรา ๒๗๑ ในระหว่างที่ยังไม่มีสำนักงานบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้กรมควบคุมมลพิษปฏิบัติหน้าที่สำนักงานบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด และให้อธิบดีกรมควบคุมมลพิษปฏิบัติหน้าที่เลขาธิการสำนักงานบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด ไปพลางก่อน จนกว่าจะมีการจัดตั้งสำนักงานบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาดตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ภายในสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ

มาตรา ๒๗๒ ให้โอนบรรดากิจการ ทรัพย์สิน งบประมาณ สิทธิ หน้าที่ หนี้ ภาระผูกพัน ข้าราชการ พนักงานราชการ ลูกจ้าง และอัตรากำลังของกรมควบคุมมลพิษหรือหน่วยงานของรัฐ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการคุณภาพอากาศ ไปเป็นของสำนักงานบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด ทั้งนี้ ภายในระยะเวลาสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ

ให้ข้าราชการ พนักงานราชการ ลูกจ้าง ที่โอนไปตามวรรคหนึ่งได้รับเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง หรือค่าจ้าง รวมทั้งสิทธิและประโยชน์ต่าง ๆ เท่ากับที่เคยได้รับอยู่เดิมไปพลางก่อน จนกว่าจะได้บรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในสำนักงานบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด โดยได้รับเงินเดือนหรือค่าจ้างไม่ต่ำกว่าเงินเดือนหรือค่าจ้างที่ได้รับอยู่เดิม

ในกรณีที่พนักงานราชการ ลูกจ้าง ผู้ใดอยู่ภายใต้ระเบียบหรือสัญญาจ้างที่มีกำหนดระยะเวลาการจ้าง มิให้ถือว่าการจ้างโดยไม่มีกำหนดระยะเวลาดังกล่าวเป็นสิทธิและประโยชน์ตามวรรคสอง การบรรจุและแต่งตั้งดังกล่าวไม่ถือเป็นการออกจางานเพราะสังกัดเดิมเลิกจ้าง

มาตรา ๒๗๓ ให้ดำเนินการออกกฎกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือคำสั่ง ตามพระราชบัญญัตินี้ให้แล้วเสร็จภายในสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ หากไม่สามารถดำเนินการได้ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รายงานเหตุผลที่ไม่อาจดำเนินการได้ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาสั่งการ

.....

.....

ถูกต้องตามมติของสภาผู้แทนราษฎร

ปิยนุช

(นางสาวปิยวรรณ บุญยิ่ง)

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานพระราชบัญญัติและนิติ ๒

สำนักงานประชุม

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

อัตราค่าธรรมเนียมเพื่ออากาศสะอาด

๑. สินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่ก่อหรืออาจก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศ

รายการ	อัตราค่าธรรมเนียม		
	ตาม มูลค่าไม่ เกิน ร้อยละ	ตามปริมาณ	
		หน่วย	หน่วย ละ ไม่เกิน (บาท)
๑.๑ เชื้อเพลิงฟอสซิล และผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้อง	๑๐	ลิตรหรือกิโลกรัม หรือหน่วย ตามที่คณะกรรมการกำหนด	๑๐
๑.๒ ยานพาหนะทางบก ทางน้ำ หรือทาง อากาศที่ใช้เชื้อเพลิงจากน้ำมัน ก๊าซ หรือ เชื้อเพลิงอื่นใดที่อาจก่อให้เกิดมลพิษทาง อากาศ	๑๐	กรัมต่อกิโลเมตร หรือหน่วย ตามที่คณะกรรมการกำหนด	๑๐
๑.๓ เครื่องจักรอุตสาหกรรมที่ใช้น้ำมัน ก๊าซ ถ่านหิน หรือเชื้อเพลิงอื่นใดที่อาจก่อให้เกิด มลพิษทางอากาศ	๑๐	กรัมต่อแรงม้า หรือหน่วย ตามที่คณะกรรมการกำหนด	๑๐
๑.๔ สินค้าหรือผลิตผลทางการเกษตร ผลิตภัณฑ์อันเกิดจากการแปรรูปของ ผลิตผลทางการเกษตร สินค้าอุตสาหกรรม การเกษตร เฉพาะที่มีข้อมูลเชื่อมโยงกับ การก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศ	๑๐	กิโลกรัมหรือตัน หรือหน่วย ตามที่คณะกรรมการกำหนด	๑๐
๑.๕ สารเคมีที่ก่อหรืออาจก่อให้เกิดมลพิษ ทางอากาศ	๑๐	ลิตรหรือกิโลกรัม หรือหน่วย ตามที่คณะกรรมการกำหนด	๑๐
๑.๖ สินค้า หรือผลิตภัณฑ์อื่นใด ตามที่ คณะกรรมการนโยบายเพื่ออากาศสะอาด ประกาศกำหนด	๑๐		๑๐

ถูกต้องตามมติของสภาผู้แทนราษฎร

Jeon Nuch

(นางสาวปิยวรรณ บุญยิ่ง)

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานพระราชบัญญัติและนิติ ๒

สำนักงานประชุม

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

๒. กิจกรรม กิจกรรม หรือบริการที่ก่อหรืออาจก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศ

รายการ	อัตราค่าธรรมเนียม	
	หน่วย	ไม่เกิน ร้อยละ ของปริมาณ หรือต้นทุน ภายนอก หน่วยสุดท้าย
๒.๑ กิจกรรมพลังงานและปิโตรเลียม	กิโลกรัมหรือตัน หรือหน่วยตามที่ คณะกรรมการกำหนด	๑๐๐
๒.๒ กิจกรรมเหมืองแร่	กิโลกรัมหรือตัน หรือหน่วยตามที่ คณะกรรมการกำหนด	๑๐๐
๒.๓ กิจกรรมหรือกิจกรรมการใช้น้ำมันทางบก ทางน้ำ และ ทางอากาศที่ใช้เชื้อเพลิงจากน้ำมัน ก๊าซ หรือเชื้อเพลิงอื่นใดที่อาจ ก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศ	กิโลกรัมหรือกิโลเมตร หรือหน่วย ตามที่คณะกรรมการกำหนด	๑๐๐
๒.๔ กิจกรรมการผลิตในภาคอุตสาหกรรมที่มีการเผาไหม้เชื้อเพลิง จากถ่านหิน น้ำมัน ก๊าซ หรือเชื้อเพลิงอื่นใดที่อาจก่อให้เกิดมลพิษ ทางอากาศ	กิโลกรัมหรือตัน หรือหน่วยตามที่ คณะกรรมการกำหนด	๑๐๐
๒.๕ กิจกรรมทางการเกษตร หรือการรับซื้อผลิตผลทางการเกษตร ที่เชื่อมโยงกับการก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศ	กิโลกรัมหรือตัน หรือหน่วยตามที่ คณะกรรมการกำหนด	๑๐๐
๒.๖ กิจกรรมหรือกิจกรรมที่มีการเผาไหม้ไฟเพื่อการเกษตร	กิโลกรัมหรือตัน หรือหน่วยตามที่ คณะกรรมการกำหนด	๑๐๐
๒.๗ การก่อสร้างและรื้อถอนโครงสร้างพื้นฐานและอาคาร	ตารางเมตร หรือหน่วยตามที่ คณะกรรมการกำหนด	๑๐๐
๒.๘ กิจกรรม กิจกรรม หรือบริการอื่นใด ตามที่ คณะกรรมการนโยบายเพื่ออากาศสะอาดประกาศกำหนด	กิโลกรัมหรือตัน หรือหน่วยตามที่ คณะกรรมการกำหนด	๑๐๐

ถูกต้องตามมติของสภาผู้แทนราษฎร

ปิยนุช บุญยั้ง

(นางสาวปิยนุช บุญยั้ง)

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานพระราชบัญญัติและกฤษฎีกา ๒

สำนักงานประชุม

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร